

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA FEDERACIJE BIH ZA PERIOD 2019. -2021.

Sarajevo, juni 2018. godine

SADRŽAJ

Lista skraćenica	- 3 -
REZIME	- 4 -
I. Uvod u Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2019. - 2021. godina	8
1.1. Strateški okvir i ciljevi makroekonomske politike	9
II. Makroekonomski okvir	12
2.1. Međunarodno okruženje	12
2.2. Najnovija ekonomska kretanja u BiH	14
2.3. Makroekonomski indikatori Federacije BiH za period 2014. - 2017. godina	15
2.4. Projekcije makroekonomskih kretanja u BiH za period 2018. - 2021. godina	19
2.5. Makroekonomska kretanja u Federaciji BiH za period 2018. - 2021. godina	22
2.6. Makroekonomski rizici	27
III. Srednjoročna fiskalna strategija	28
3.1. Fiskalna dešavanja i porezna politika	28
3.2. Javni prihodi u periodu 2018-2021. godina	30
3.2.1. Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda	33
3.2.1.1. Projekcije prihoda od indirektnih poreza u periodu 2018-2021	34
3.2.1.2. Raspodjela prihoda od indirektnih poreza u Federaciji BiH	37
3.2.2. Direktni porezi	39
3.2.2.1. Porez na dobit	39
3.2.2.2. Porez na dohodak	40
3.2.2.3. Porezi građana	41
3.2.3. Neporezni prihodi	41
3.2.4. Prihodi Vlade Federacije BiH	42
3.2.5. Budžeti kantona i jedinica lokalne samouprave	43
3.2.6. Vanbudžetski fondovi	50
3.2.7. Direkcije za ceste	50
3.2.8. Rizici po ostvarenje plana prihoda	51
IV. Upravljanje rashodima na nivou Vlade Federacije BiH	52
4.1. Politika javnih rashoda	52
4.2. Opća struktura javnih rashoda i trendovi	54
4.3. Struktura projekcije budžetske potrošnje za 2019. - 2021. godinu	56
4.4. Tekući rashodi	58
4.4.1. <i>Plaće i naknade u javnom sektoru</i>	58
4.4.2. <i>Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge</i>	60
4.4.3. <i>Tekući transferi i drugi tekući rashodi</i>	61

4.4.4. Kapitalni transferi	63
4.4.5. Kapitalna potrošnja	64
4.5. Budžeti i finansijski planovi ostalih nivoa vlasti u Federaciji BiH	65
4.5.1. Budžeti općina/gradova u Federaciji BiH	66
4.5.2. Budžeti kantona u Federaciji BiH	67
4.5.3. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova	69
4.5.4. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH	70
4.6. Stanje duga u Federaciji BiH	72
4.6.1. Dug Vlade Federacije BiH	74
4.7. Unutarnji dug Vlade Federacije BiH	74
4.7.1. Trezorski zapisi Federacije BiH	75
4.7.2. Obveznice Federacije BiH	76
4.7.3. Obaveze po osnovu računa stare devizne štednje	76
4.7.4. Obaveze po osnovu ratnih potraživanja	77
4.7.5. Obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH i za neizmirene plate i naknade	77
4.7.6. Projekcija otplate unutarnjeg duga	78
4.8. Vanjski dug u Federaciji BiH	78
V. Budžetski prioriteti za period 2019. -2021. godina	81
5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine	82
5.2. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika	83
5.2.1. Budžetska Instrukcija br. 1 za period 2019. – 2021. godine	83
5.2.2. Analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika	85
5.3. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH	87
5.3.1. Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje	87
5.3.2. Inicijative za uvođenje gender/rodno odgovornog budžetiranja	88
5.4. Gornje granice rashoda budžetskih korisnika Vlade Federacije BiH za period	89
2019. – 2021. godina po sektorima	89
5.4.1. Opće javne usluge	90
5.4.2. Javni red i sigurnost	90
5.4.3. Ekonomske usluge	90
5.4.4. Zaštita životne sredine	91
5.4.5. Stambeni i zajednički poslovi	91
5.4.6. Zdravstvo	91
5.4.7. Rekreacija, kultura i religija	91
5.4.8. Obrazovanje	91
5.4.9. Socijalna zaštita	92
Popis tabela, grafikona, ilustracija i priloga	97

Lista skraćenica

Skraćenica	Puni naziv
BIH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
BDP	Bruto društveni proizvod
DOB	Dokument okvirnog budžeta
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje
EU	Europska unija
MMF	Međunarodni monetarni fond
KM	Konvertibilna marka
EUR	Euro
JIE	Jugoistočna Evropa
BHAS	Agencija za statistiku BiH
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PJI	Program javnih investicija
ROB	Rodno odgovorno budžetiranje
SAD	Sjedinjene Američke Države
OECD	Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj
ERP	Program ekonomskih reformi
ICT	Informacijske i komunikacijske tehnologije
BJR	Bivša Jugoslovenska Republika
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
GAP	Plan Gender centra
JP	Javno preduzeće
CEFTA	Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini
EFTA	Europska slobodna trgovinska zona
UINO	Uprava za indirektno/neizravno oporezivanje
EIB	Evropska investiciona banka
EBRD	Evropska banka za obnovu i razvoj
FMO	Federalno ministarstvo odbrane (bivše)
OMA	Odjeljenje za makroekonomske analize
PIO/MIO	Penziono/mirovinsko-invalidsko osiguranje
FZ PIO/MIO	Federalni zavod za MIO/PIO
FMO	Federalno ministarstvo odbrane
VFBiH	Vojska Federacije BiH
BPMIS	Informacioni sistem za planiranje i upravljanje budžetom
NR Kina	Narodna Republika Kina
PRLZ	Podrška razvoju lokalnih zajednica
GEF	Global Environment Facility
SDŠ (obveznice)	Stara devizna štednja
RT/RP (obveznice)	Ratne tražbine/potraživanja
ISIN kod	International Services Identification Number (Međunarodni identifikacijski broj vrijednosnih papira)
IDA	Međunarodna organizacija za razvoj
JLS	Jedinice lokalne samouprave

REZIME

Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH (DOB FBiH) izrađen je u skladu sa Zakonom o budžetima Federacije BiH¹ i predstavlja preliminarni nacrt budžeta za 2019. godinu, kao i okvirne planove budžeta za 2020. i 2021. godinu. Ključni je cilj DOB-a postaviti makroekonomske, fiskalne i sektorske politike u središte procesa planiranja i izrade budžeta, pri čemu je budžet osnovni instrument kojim se realiziraju prioriteti finansiranja u Federaciji BiH usvojeni u strateškim dokumentima Vlade Federacije BiH (Vlada FBiH).

Osnov za izradu DOB-a FBiH za period od 2019-2021. godine bile su makroekonomske projekcije za srednjoročni period, Program rada Vlade FBiH za period 2015 -2018. godina i Reformska agenda. Federalno ministarstvo finansija je ovaj dokument do 15. juna tekuće godine dostavilo Vladi Federacije BiH na razmatranje i usvajanje.

Preliminarni Nacrt budžeta za 2018. godinu kao i okvirne projekcije za 2019. i 2020. godinu sadržane u ovom DOB-u predstavljaju realan i konzistentan skup pretpostavki koje Vladi Federacije BiH pomažu u donošenju odluka o pitanjima koje imaju budžetske implikacije. Cilj DOB-a je da bude od pomoći Vladi Federacije BiH, institucijama Federacije BiH i kantonalnim institucijama, pri planiranju politika prioriteta i programa potrošnje koji će biti konzistentni s odobrenim srednjoročnim makroekonomskim i fiskalnim okvirom.

Globalni rast je u 2017. godini dostigao stopu od 3,8% i u naredne dvije godine se projicira po stopi od 3,9%, uz pretpostavku nastavka jačanja globalne tražnje i povoljnih tržišnih uslova.²

Procjenjuje se da je realni BDP u eurozoni i EU dostigao rast od 2,4% u 2017. godini i predviđa se da će u 2018. godini iznositi 2,3%, te 2,0% u 2019. godini.³ Domaća tražnja će ostati glavni pokretač rasta u 2018. godini, pri čemu će privatna potrošnja i dalje rasti snažnim tempom, uz nastavak investicionog oporavka.

BDP u zemljama Zapadnog Balkana je projiciran da sa 2,4% u 2017. godini dodatno poraste na 3,2 procentna poena u 2018. godini, te na 3,5% u 2019. godini.⁴

BiH je u 2017. godini ostvarila rast na nivou prošlogodišnjeg (nominalni rast 3,1%, realni rast 3,0% u 2017. u odnosu na 2016. godinu), a najznačajniji doprinos tome je ostvaren u domenu privatne potrošnje. U 2018. godini se očekuje dodatno jačanje ekonomskog rasta u BiH, te bi stopa realnog rasta BDP-a mogla iznositi 3,2%, sa ključnim osloncem rasta u povećanju domaće tražnje, dok se u periodu od 2019.-2021. godine očekuje nastavak rasta po prosječnoj stopi od 3,6%.⁵

¹ „Službene novine Federacije BiH“ br. 102/13, 9/14,13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18

² Međunarodni monetarni fond (april 2018) : World Economic Outlook, dostupno na <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2018/03/20/world-economic-outlook-april-2018>

³ Europska komisija (2018.) : European Economic Forecast, Winter Interim, Institutional paper No.073

⁴ Svjetska banka (proljeće 2018), Western Balkans RER, No.13

⁵ DEP (mart 2018): Dokument okvirnog budžeta- Makroekonomske projekcije 2019. -2021.

Očekivane projekcije rasta u Federaciji BiH uporište imaju u očekivanom nastavku trenda pozitivnih kretanja u svijetskoj ekonomiji i neposrednom okruženju, te internim dinamikama u smislu provođenja strukturnih reformi. Domaća tražnja bi, kroz privatnu potrošnju i investicije, trebala biti glavni pokretač ekonomskog rasta. Povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza, trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka, odnosno povećanjem privatne potrošnje. Tako se u 2018. godini u Federaciji BiH očekuje realni rast po stopi od 3,2%, u 2019. godini po stopi od 3,3%, u 2020. godini 3,5%, te u 2021. godini rast po stopi od 3,8%.⁶

Prioriteti Vlade Federacije BiH će biti usmjereni na projekte intenziviranja privrednog razvoja, jačanja unutrašnje društvene stabilnosti Federacije BiH i jačanja vladavine prava, kao i iniciranje i provedbu reformi usaglašenih s potrebama BiH. Vlada Federacije BiH će, u saradnji s drugim nivoima vlasti u BiH, raditi na euroatlanskim integracijama s ciljem osiguranja dugoročno održivog i stabilnog sistema koji će Federaciju BiH učiniti konkurentnijom.

Vlada Federacije BiH, donošenjem Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH za period 2017. – 2020. godine⁷, posebnu pažnju posvetila upravljanju rashodima, odnosno mjerama za unapređenje aktivnosti prilikom planiranja, izrade i izvršenja budžeta.

Cilj Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH je da pruži sveobuhvatan i integrisan okvir za planiranje, koordinaciju, provođenje i praćenje napretka u provođenju aktivnosti upravljanja javnim finansijama kako bi se unaprijedila makroekonomska stabilnost, obezbijedilo efikasno i svrsishodno raspoređivanje i korištenje javnih resursa, i time lakše postigli strateški ciljevi koje je definisala Vlada. Također, cilj je i unaprijeđenje usluga koje pruža javna uprava u Federaciji BiH, uz istovremeno povećanje transparentnosti i funkcionalnosti upravljanja javnim finansijama i ispunjenje neophodnih uslova za pristupanje Evropskoj uniji.

Pored navedenog, provedbom politika upravljanja javnim rashodima nastojati će se osigurati fiskalna održivost, te poboljšati perspektiva životnog standarda, što je potvrđeno u Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za period 2019 -2021. godina. Stoga će i fokus biti na nastavku provedbe restriktivne politike javne potrošnje, kroz provedbu restriktivne politike zapošljavanja i ograničavanja tekućih rashoda. Provedba ovih mjera i aktivnosti, uz fokus na nastavak provođenja mjera smanjenja ukupnih rashoda i izdataka, i zajedno sa efektima poreznih politika, omogućiti će stvaranje fiskalnog prostora za javne investicije, što će dovesti do porasta zaposlenosti te poboljšanja socijalnog standarda.

S ciljem uspostavljanja kvalitetnijeg sistema upravljanja javnim finansijama, Vlada Federacije BiH i u narednom fiskalnom periodu ostaje opredijeljena u provođenju strukturnih reformi, uz doprinos svih budžetskih korisnika definisanih u Strategiji upravljanja javnim finansijama, kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi i postigli željeni efekti.

⁶ Federalno ministarstvo finansija

⁷ Vlada Federacije BiH, 106. sjednica, 15.6.2017. g

Fiskalno vijeće BiH je na sjednici održanoj 03.07.2018. godine usvojilo Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u BiH, čime su se stvorili preduslovi za izradu projekcija od indirektnih prihoda, te upućivanje ovog Dokumenta Vladi Federacije BiH na razmatranje.

Plan prihoda za period 2018-2021. godina prati nastavak pozitivnog trenda izvršenja, kao i pozitivne makroekonomske pretpostavke, te se projicira da će ukupni konsolidovani javni prihodi Federacije BiH u 2018. godini iznositi 8414,0 mil. KM, u 2019. godini 8725,0 il. KM, u 2020. godini 9053,0 mil.KM, te 9330,0 mil. KM u 2021. godini. Projicira se da će ovi prihodi imati učešće u BDP-u Federacije BiH od 41% u narednom srednjoročnom periodu.

Dokumentom okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2019. – 2021. godina projicirane gornje granice rashoda za 2019. godinu iznose 2.658,1 mil. KM, za 2020. godinu 2.620,5 mil. KM i za 2021. godinu 2.621,3 mil. KM, što je u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, u 2019. godini smanjenje za 11,1%, u 2020. godini smanjenje za 13%, te u 2021. godini smanjenje za 13%.

I. Uvod u Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH za period 2019.- 2021. godina

DOB FBiH odražava sveukupnu makroekonomsku i fiskalnu poziciju vlasti u Federaciji BiH i ujedno je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i na kojem se zasniva priprema i izrada budžeta. Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem Instrukcije broj 1 o načinu i elementima izrade DOB-a, koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika te dinamiku i rokove pripreme DOB-a.

Izrada DOB-a zasniva se na procjeni privrednog razvoja, kretanju socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i projekciji prihoda i rashoda. Strateški je cilj ovog dokumenta povezati prioritetne politike Vlade FBiH i načina na koje ona vrši raspodjelu sredstava, te doprinijeti razvoju njenih strateških prioriteta i ciljeva. Trogodišnje planiranje budžeta obaveza je za sve korisnike budžetskih sredstava i vanbudžetskih fondova.

Dokument okvirnog budžeta FBiH za period 2019. -2021. godine sadrži sljedeća poglavlja:

- I. Uvod u DOB FBiH za period 2019. - 2021. godine
- II. Makroekonomski okvir
- III. Srednjoročne porezne politike
- IV. Upravljanje rashodima na nivou Vlade Federacije BiH
- V. Budžetski prioriteti za period 2019. 2021. godine i gornje granice rashoda budžetskih korisnika za naredni srednjoročni period

1.1. Strateški okvir i ciljevi makroekonomske politike

Za sve zemlje koje se nalaze na putu prema punopravnom članstvu u EU, pa tako i za BiH, veliki izazov predstavljaju provedbe neophodnih reformi kojima je cilj prilagoditi i unaprijediti ekonomiju, društvo i životni standard. Da bi se ovim zemljama omogućio lakši put prilagođavanja standardima EU, Evropska komisija je inicirala izradu Strategije razvoja Jugoistočne Evrope do 2020. godine⁸ koja je rađena po uzoru na Strategiju Evropa 2020. Ovaj strateški dokument, u čijoj izradi su učestvovali i predstavnici BiH, jedan je od glavnih okvirnih strateških dokumenata koji opredjeljuje rad Vlade Federacije BiH. Buduća strateška opredjeljenja i ciljevi BiH pa tako i Federacije BiH, su usklađeni sa zacrtanim ciljevima u pomenutoj strategiji. Strategija JIE 2020. odražava odlučnost Vlada zemalja JIE da svojim politikama doprinesu socioekonomskom rastu i razvoju, poboljšaju standarda građana, te omoguće otvaranje novih radnih mjesta i bolji pristup tržištima EU. Ključni cilj Strategije JIE 2020. je postizanje visokog i održivog ekonomskog razvoja, a samim tim i podsticanje većeg privrednog rasta u regionu, veći prosperitet i stvaranje novih radnih mjesta, a sve kroz jačanje regionalne saradnje i veze sa EU. Strategija je jasno usmjerena na poboljšanje konkurentnosti Jugoistočne Evrope.

BiH istovremeno participira u dvije makro-regionalne strategije EU, u Strategiji EU za dunavsku regiju i Strategiji EU za jadransko-jonsku regiju, koje se u manjoj ili višoj mjeri baziraju na evropskoj strategiji Evropa 2020.

Strategija EU za dunavsku regiju⁹ obuhvata nekoliko strateških politika kao što su: povezivanje dunavske regije što podrazumijeva jačanje i razvoj transportnih veza, podsticanje razvoja održivih izvora energije, očuvanje okoliša, socio-ekonomski razvoj, te jačanje institucionalnih kapaciteta i sigurnosti u dunavskoj regiji. Implementacijom ove strategije, pruža se mogućnost zemljama članicama ove regije da smanjenjem prekograničnih barijera poboljšaju mobilnost plovni puteva, kao i mobilnost željezničkog, cestovnog i vazdušnog saobraćaja, osiguraju kvalitet voda, upravljaju ekološkim rizicima, podstiču konkurentnost preduzeća. Također, kroz zajedničke projekte, zemlje dunavske regije su u mogućnosti da razvijaju tzv. društvo znanja ulaganjem u istraživanje, obrazovanje i ICT, razvijaju ljudske vještine, unaprijede oblast kulture i turizma kao i međuljudske kontakte, te jačaju sigurnost i borbu protiv organizovanog kriminala.

Strategija EU za jadransko-jonsku regiju¹⁰ omogućava zemljama koje učestvuju u njenoj implementaciji da kroz regionalnu saradnju ostvare korist u područjima kao što su unapređenje pomorske privrede uz stvaranje novih radnih mjesta i poslovnih mogućnosti u sektorima „plave“ ekonomije, očuvanje morskog okoliša u pogledu morskih, obalnih i kopnenih ekosistema u regiji, kompletiranje transportnih i energetskih veza i razvoj održivog i odgovornog turističkog potencijala jadranskojonske regije kroz inovativne i kvalitetne turističke proizvode i usluge. Ovi

⁸ Regionalno vijeće za saradnju (RCC), Strategija Jugoistočna Evropa 2020. usvojena na Ministarskoj konferenciji Investicione komisije za Jugoistočnu Evropu od strane zemalja jugoistočne Evrope 21.11.2013. godine.

⁹ Strategija Evropske unije za Dunavsku regiju (The Danube Region Strategy – EUSDR) – pripremljena od strane Evropske komisije i prihvaćena od strane zemalja članica 13. aprila 2011. godine

¹⁰ Strategija EU za Jadransko-jonsku regiju je usvojena od strane Evropskog vijeća u oktobru 2014. godine.

sektori igraju ključnu ulogu u stvaranju novih radnih mjesta i povećanju ekonomskog rasta u regiji. Strategija je strukturirana u četiri stuba, „Plavi rast“, „Povezivanje regije“, „Kvalitet okoliša“ i „Održivi turizam“.

Ekonomska politika Vlade FBiH za period 2018. - 2020. godine¹¹ će u značajnoj mjeri usmjeriti djelovanje federalnih ministarstava i institucija na politike i aktivnosti koje će najviše doprinijeti ostvarenju zacrtanih strateških ciljeva, ali i na implementaciju dvije evropske strategije koje su usmjerene na razvoj specifičnih regiona (dunavskog i jadransko-jonskog).

Programom rada Vlade FBiH za mandatni period 2015. – 2018. godine, utvrđeni su sljedeći strateški ciljevi Vlade FBiH: (1) Makroekonomska stabilnost, (2) Konkurentnost, (3) Održivi razvoj, (4) Zapošljavanje, (5) Socijalna uključenost i (6) EU integracije.

U skladu sa Programom rada Vlade Federacije BiH za mandatni period, strateški ciljevi i programi koje Vlada namjerava provesti u 2018. godini, vezani su za dalje usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU, očuvanje makroekonomske stabilnosti i jačanje fiskalne odgovornosti, ekonomske reforme, izgradnju i rekonstrukciju transportne, energetske i okolišne infrastrukture, nastavak reformi pravosuđa i javne uprave, zdravstva i socijalnog sektora, borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, jačanje saradnje sa organizacijama civilnog društva, zaštitu od diskriminacije, te jačanje regionalne saradnje i koordinacije između kantona.

Vlada Federacije BiH namjerava, obzirom da je stupio na snagu Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH¹², sredstvima planiranim u DOB-u ostvariti bolju povezanost između strateških planova i strateških dokumenata, kako bi se omogućila njihova implementacija. Da bi se ostvarili navedeni strateški ciljevi Vlade FBiH, u skladu sa Reformskom agendom 2015. – 2018. godine koju su prihvatile sve vlade u BiH i Programom ekonomskih reformi Federacije BiH 2018. – 2020., neophodno je podstaći sveobuhvatne strukturne reforme kako bi se održala makroekonomska stabilnost i postigao rast i konkurentnost.

Refomska agenda je tijesno povezana s ciljevima novog pristupa EU ekonomskom upravljanju na Zapadnom Balkanu i u skladu je s Programom ekonomskih reformi, kao temeljnim elementom koji treba da podstakne sveobuhvatne strukturne reforme s ciljem održanja makroekonomske stabilnosti i ubrzanja ekonomskog rasta i rasta konkurentnosti i zapošljavanja. U skladu sa Reformskom agendom i Programom ekonomskih reformi, strukturne reforme je neophodno provesti u oblastima prikazanim u Ilustraciji 1.

¹¹ Ekonomska politika Vlade Federacije BiH za period 2018. -2020., Federalni zavod za programiranje razvoja, decembar 2017.g.

¹² „Službene novine Federacije BiH“, br. 32/17

Ilustracija 1. Pregled oblasti strukturnih reformi

Izvor: ERP FBIH 2018. -2020., Reformska agenda 2015.- 2018.

U oblasti javnih finansija, oporezivanja i fiskalne održivosti fokus će biti na smanjenju javne potrošnje, smanjenju budžetskog deficita i javnog duga, ograničenju izdvajanja za plate i naknade plata, te tekućih rashoda na svim nivoima vlasti, poboljšanju naplate poreskih prihoda, boljoj finansijskoj kontroli na svim nivoima vlasti i u vanbudžetskim fondovima, te na reformi zdravstvenog sektora.

Za poboljšanje poslovne klime i konkurentnosti reforme će se provoditi u domenu skraćanja rokova i pojednostavljenja procedure za registraciju firmi, ubrzanja procedura za dobijanje građevinskih dozvola i priključaka električne energije, smanjenja parafiskalnih davanja, bolje zaštita manjinskih dioničara, kraći i efikasniji stečajni postupak, te u uvođenju privrednih sudova.

Na tržištu rada potrebno je provesti sljedeće reforme: smanjenje oporezivanja rada uz kompenzaciju vanbudžetskim fondovima iz drugih izvora koji ne opterećuju privredu, bolja povezanost obrazovanja sa tržištem rada, podrška tražiocima prvog zaposlenja, te omogućiti fleksibilnije uslove rada.

Reforma socijalne zaštite i penzija podrazumijeva poboljšano ciljanje socijalne zaštite i uspostavljanje centralizovane baze podataka svih korisnika socijalnih davanja, zamrzavanje troškova privilegovanih penzija i smanjenje opcija prijevremenog penzionisanja, reformu penzijskog sistema, te poboljšanje i unapređenje postupka revizije korisnika socijalnih prava.

Za reforme u oblasti vladavine prava i dobrog upravljanja neophodno je poduzeti efikasniju borbu protiv korupcije, prevenciju sukoba interesa u pravosuđu, jačanje profesionalizma i disciplinske odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija, unapređenje integriteta policijskih agencija i saradnje policija na svim nivoima vlasti, te donošenje strategije za borbu protiv korupcije i terorizma.

Reforma javne uprave podrazumijeva postizanje veće fleksibilnosti radnih angažmana, ograničenje zapošljavanja i zamrzavanje fonda plata u javnom sektoru i osiguranje transparentnosti u procedurama javnih nabavki i odlučivanja o žalbama.

II. Makroekonomski okvir

Ovo poglavlje obuhvata kretanja i projekcije makroekonomskih parametara u međunarodnom okruženju (globalni rast, rast EU, eurozone i zemalja Zapadnog Balkana), kao i kretanja i projekcije istih u BiH i Federaciji BiH, te rizike koji bi mogli ugroziti projiciranu makroekonomsku perspektivu.

2.1. Međunarodno okruženje

Imajući u vidu da eksterno okruženje za Bosnu i Hercegovinu (BiH), a samim time i za Federaciju BiH predstavlja glavnu odrednicu kretanja ekonomskog rasta, u nastavku su sažeto obrazložena kretanja glavnih makroekonomskih parametara u svijetu, Europskoj uniji i eurozoni, te kretanja istih u zemljama Zapadnog Balkana. Podaci se odnose na najnovija ekonomska dešavanja u EU i regiji sa projekcijama do kraja 2019. godine i preuzeti su i prilagođeni prema posljednjim zvaničnim publikacijama Međunarodnog monetarnog fonda, Evropske komisije i Svjetske banke.

Globalni rast je u 2017. godini dostigao stopu od 3,8% i predstavlja najbrži zabilježeni svjetski rast od kraja 2011. godine.¹³ Ovakav zamah rezultat je jačanja globalne tražnje, usljed rasta investicionih aktivnosti, proizvodnje prerađivačkog sektora i obima trgovine. Globalni ekonomski rast se u 2018. i 2019. godini projicira po stopi od 3,9%¹⁴, uz nastavak povoljnih finansijskih i tržišnih uslova, te kao posljedica ekspanzivne fiskalne politike Sjedinjenih Američkih Država (SAD).

Ubrzanje globalne ekonomske aktivnosti u 2017. godini pogodovalo je jačanju domaće tražnje u eurozoni i poboljšanju tržišta rada, te se predviđa solidan tempo ekspanzije europske ekonomije. Očekuje se da će biti nastavljen trend rasta potrošnje, potaknut rastom zapošljavanja. Takođe, očekuje se da uslovi za investicije ostanu povoljni uz pretpostavku jačanja domaće i inostrane tražnje.

¹³ Međunarodni monetarni fond (april 2018) : World Economic Outlook, dostupno na <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2018/03/20/world-economic-outlook-april-2018>

¹⁴ Ibid.

Procjenjuje se da je realni BDP u eurozoni i EU dostigao rast od 2,4% u 2017. godini i predviđa se da će u 2018. godini iznositi 2,3%, te 2,0% u 2019. godini. Glavnu ulogu u kretanju inflacije će i dalje igrati privremeni čimbenici povezani s cijenama energije, te se nakon 1,5% stope inflacije u 2017. godini očekuje jednaka stopa u 2018., zatim stopa od 1,6% u 2019. godini. Stopa rasta zaposlenosti u eurozoni u 2017. godini iznosila je 1,6%, a broj zaposlenih osoba trenutno je na najvećem dosadašnjem registrovanom nivou.¹⁵

Stopa rasta BDP-a u eurozoni i EU u 2017. godini (2,4%) najviša je ostvarena u posljednjih 10 godina

Domaća tražnja će ostati glavni pokretač rasta u 2018. godini, pri čemu će privatna potrošnja i dalje rasti snažnim tempom, uz nastavak investicionog oporavka.

Očekuje se da će izvoz potaći ekspanziju vanjske tražnje. S obzirom na činjenicu da se otvaranje novih radnih mjesta trenutno odvija brzim tempom, očekuje se usporavanje istog, a time i usporavanje rasta kupovne moći kućanstava, te se projicira blagi pad BDP-a u 2019. godini.

Rizici po projekcije BDP-a i inflacije su uglavnom eksterni rizici koji se odnose na eventualne promjene u globalnoj finansijskoj situaciji i dešavanja na finansijskim tržištima. Izuzev toga, postoje rizici vezani uz ishod pregovora o Brexitu, kao i negativni rizici povezani s geopolitičkim napetostima i potencijalno preusmjeravanje prema unutrašnjoj i protekcionističkoj politici.

Rast BDP-a u zemljama Zapadnog Balkana usporen je sa 3,1% u 2016. godini na procijenjenih 2,4% u 2017. godini.¹⁶ Rast je usporen u Srbiji, kao posljedica oštre zime i ljetnje suše, a zaustavljen je u BJR Makedoniji kao posljedica političke krize koja je zaustavila i javne i privatne investicije. Procijenjeni rast u BiH u 2017. godini bio je sličan rastu u prethodne dvije godine. Glavni pokretač rasta Zapadnog Balkana bile su male ekonomije- Albanija, Kosovo i Crna Gora, zahvaljujući realizaciji velikih investicionih projekata, većem privrednom rastu kod glavnih trgovačkih partnera, te poboljšanju u cijenama roba.

Iako je otvaranje radnih mjesta bilo nešto sporije nego u 2016 godini, u prvih devet mjeseci 2017. godine u regiji je kreirano 190.000 novih radnih mjesta. Preko 80% novih poslova potaknutih rastom potrošnje, kreirano je u uslužnim djelatnostima, posebno u maloprodaji i trgovini.¹⁷ Stope rasta zemalja Zapadnog Balkana za 2016. godinu (zvanične), za 2017. godinu (procijenjene), te za 2018. i 2019. godinu (projicirane) su prikazane u Tabeli 1.

¹⁵ Europska komisija (2018.) : European Economic Forecast, Winter Interim, Institutional paper No.073

¹⁶ Svjetska banka (proljeće 2018), Western Balkans RER, No.13

¹⁷ Ibid.

Tabela 2.1. Stope rasta BDP-a zemalja Zapadnog Balkana

BDP, realni rast u %	2016	2017	2018	2019
Albanija	3,4	3,8	3,6	3,5
BiH	3,1	3,0	3,2	3,4
Kosovo	4,1	4,4	4,8	4,8
BJR Makedonija	2,9	0,0	2,3	2,7
Crna Gora	2,9	4,3	2,8	2,5
Srbija	2,8	1,9	3,0	3,5
ZAPADNI BALKAN	3,1	2,4	3,2	3,5

Izvor: Svjetska banka (proljeće 2018), Western Balkans RER, No.13

Za održivi rast u regiji neophodna je provedba sveobuhvatnih strukturnih reformi. BDP u zemljama Zapadnog Balkana je projiciran da sa 2,4% u 2017. godini dodatno poraste na 3,2 procentna poena u 2018. godini, te na 3,5% u 2019. godini.

2.2. Najnovija ekonomska kretanja u BiH

Ekonomske rast u eksternom okruženju direktno se odrazio na ekonomski rast u BiH, te se, na osnovu kratkoročnih indikatora može zaključiti da je BiH u 2017. godini ostvarila rast na nivou prošlogodišnjeg (nominalni rast 3,1%, realni rast 3,0% u 2017. u odnosu na 2016. godinu¹⁸), a najznačajniji doprinos tome je ostvaren u domenu privatne potrošnje. S druge strane, javna potrošnja u 2017. godini je stagnirala, uslijed neispunjenja preduslova za angažman sredstava iz Proširenog aranžmana sa MMF-om.

Pozitivna kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju i kretanja u okviru bh. industrije pozitivno su se odrazila na vanjskotrgovinsku razmjenu u BiH. Tokom 2017. godine BiH je zabilježila je značajna povećanja ukupne vanjskotrgovinske razmjene, izvoza i uvoza gdje su nominalne stope rasta u odnosu na prethodnu godinu bile čak i dvocifrene.

Prema raspoloživim podacima BHAS-a za 2017. godinu, BiH je ostvarila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 3,1% u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj rast je bio praćen povećanjem broja zaposlenih lica u okviru iste.¹⁹

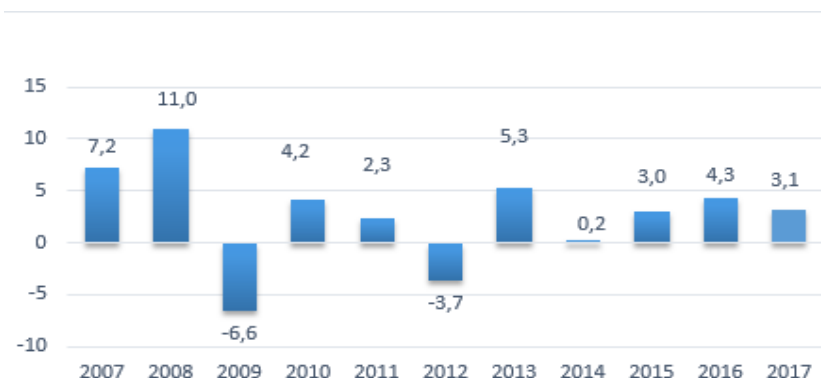
BiH je u 2017. godini ostvarila izvoz u rekordnom iznosu od više od 11 milijardi km, čak 12% više u odnosu na 2016. godinu

¹⁸ DEP (mart 2018): Dokument okvirnog budžeta- Makroekonomske projekcije 2019. - 2021.

¹⁹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (2018.): Saopštenje "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za decembar 2017. godine", 20.01.2018.

Kretanje industrijske proizvodnje u BiH za period od 2007. -2017. godina prikazano je na Grafikonu 2.1.

Grafikon 2.1. Kretanje industrijske proizvodnje u BiH za period 2007-2017. god

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine i projekcije DEP-a, mart 2018. godine

Prosječan broj zaposlenih lica u BiH u 2017. godini iznosi 746,3 hiljada što je za 2,8% više u odnosu na isti period prethodne godine.²⁰ Stopa registrovane nezaposlenosti u 2017. godini iznosila je 39,6%, dok je anketna stopa nezaposlenosti 20,5%. Prosječna neto plata u BiH u 2017. godini iznosila je 851 KM i veća je za 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Zbog povećanja ukupnog nivoa cijena (inflacija) realni rast prosječne neto plate bio je znatno sporiji (0,2%).²¹

U BiH u je u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu zabilježena inflacija od 1,3%.²² Rast ukupnog nivoa cijena u BiH ostvaren je u gotovo svim odjeljcima indeksa potrošačkih cijena (CPI indeks), a najviše u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duvana, hrane i bezalkoholnih pića.

2.3. Makroekonomski indikatori Federacije BiH za period 2014. -2017. godina

U Federaciji BiH je u periodu od 2014. -2017. godine zabilježen konstantan rast bruto društvenog proizvoda po prosječnoj stopi od 2,7%. BDP po glavi stanovnika je u stalnom rastu kroz posmatrani period i na kraju 2016. godine iznosio je 8.857,0 KM dok je u 2014. godini iznosio 8.045,0 KM.²³ Kretanja nominalnog i realnog BDP-a u Federaciji BiH u posmatranom periodu prikazana su na sljedećem grafikonu.

²⁰ BHAS: Privremeni podatak

²¹ DEP (mart 2018): Dokument okvirnog budžeta- Makroekonomske projekcije 2019. - 2021.

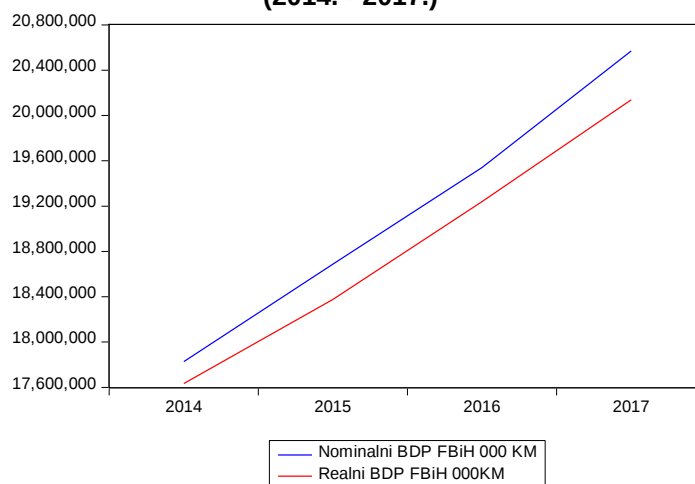
²² Ibid.

²³ Podaci FZS

Nominalni BDP Federacije BiH u 2017. godini je, prema preliminarnim procjenama iznosio 20,6 mlrd KM, što predstavlja porast za više od milijardu KM u odnosu na 2016. godinu. Realni BDP Federacije BiH u 2017. godini iznosio je 20,1 milijardu KM i bilježi jednak porast kao i nominalni u odnosu na prethodnu godinu.

Nominalni rast se kretao po stopama od 2,6% u 2014. godini do 5,3% u 2017. godini.

Grafikon 2.2. Nominalni i realni BDP Federacije BiH (2014. - 2017.)²⁴

Izvor: Podaci FZS, obrada FMF

Najveće komponente u BDP-u Federacije BiH u 2017. godini odnosile su se na trgovinu, prevoz i smještaj, zatim vađenje ruda, prerađivačka industrija, proizvodnja električne energije i vodne djelatnosti te na javna uprava, odbranu, obrazovanje i socijalnu zaštitu, a sveukupna struktura BDP-a Federacije BiH za 2017. godinu prikazana je na Grafikonu 2.3.

Grafikon 2.3. BDP Federacije BiH 2017. po komponentama (%)

Izvor: Kalkulacije FMF prema podacima FZS

Kretanja glavnih makroekonomskih pokazatelja u Federaciji BiH za period 2014. – 2017. godina prikazana su u Tabeli 2.2.

²⁴ Podaci za 2017. godinu su preliminarni podaci preuzeti iz Saopćenja FZS-a: Tromjesečni BDP- IV tromjesečje 2017. godine, broj 10.3.4., god. VI, objavljeno 30.3.2018. godine

Tabela 2.2. Makroekonomski pokazatelji Federacije BiH (2014. - 2017.), u %

Naziv	2014	2015	2016	2017
BDP (realni rast)	1,5	3,1	2,9	3,1
Indeks industrijske proizvodnje	0,1	2,2	2,6	3,8
Izvoz roba	4,4	6,4	1,8	15,9
Uvoz roba	5,3	3,1	2,3	13,8
Pokrivenost uvoza izvozom	55,8	57,5	57,2	58,3
Stopa registrirane nezaposlenosti	46,9	46,4	45,2	41,5
Indeks potrošačkih cijena	-0,7	-0,7	-1,1	1,7

Izvor: Podaci FZS, obrada FMF

Detaljnija analiza industrijske proizvodnje u 2017. godini pokazuje da je proizvodnja u prerađivačkoj industriji, koja po strukturi ima najveći udio u ukupnoj industriji, bilježi rast od 4,6%. Najveći rast proizvodnje ostvaren je u sektoru rudarstva i to 9,8% (kao posljedica konsolidacije rudnika u FBiH²⁵) u odnosu na prethodnu godinu. Konsolidacijom rudnika postignuta je stabilna proizvodnja potrebne količine uglja za rad postojećih i budućih blokova, smanjenje duga prema zaposlenima i dobavljačima, kao i smanjenje kreditnih zaduženja, te modernizacija rudnika kojom se postigla veća produktivnost rada. S druge strane, u sektoru snabdijevanja električnom energijom i plinom zabilježen pad od 2,3%. Naime, tokom 2017. godine došlo je do smanjenja proizvodnje u hidroelektranama uzrokovano nepovoljnim hidrološkim uslovima, što je bio i ključni razlog pada proizvodnje u ovom sektoru.

Obim robne razmjene u Federaciji BiH se u ovome periodu povećavao i na izvoznoj i na uvoznoj strani, gdje je došlo do povećanja ukupne robne razmjene po dvocifrenim stopama rasta, dok je vanjskotrgovinski robni deficit uvećan, a pokrivenost uvoza izvozom poboljšana.

Potrošačke cijene su u 2014., 2015. i 2016. godini u Federaciji BiH zabilježile prosječan pad po stopama od 0,7%, 0,7% i 1,1% respektivno, dok je u 2017. godini došlo do rasta istih po stopi od 1,7%.²⁶ Ovakvo kretanje cijena pratilo je trend kretanja istih u EU.

Rast ukupnog nivoa cijena ostvaren je u gotovo svim odjeljcima CPI indeksa ali je naznačajniji doprinos inflaciji bio u odjeljcima prevoza, duhana, hrane i bezalkoholnih pića, te stanovanja i režijskih izdataka. S druge strane, cijene su značajno pale u odjeljcima alkoholnih pića, odjeće i telekomunikacijskih usluga. Glavni generator rasta cijena bio je rast cijena sirove nafte, zbog čega su poskupile i usluge prevoza na godišnjem nivou, dok je rast cijena duhana bio posljedica nastavka harmonizacije akciza na cigarete i duhan sa legislativom Evropske unije.

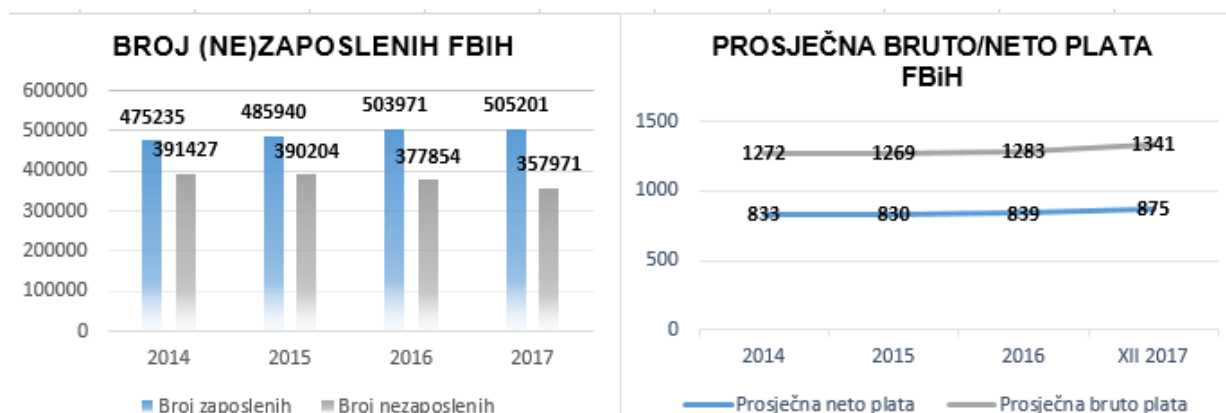
Nakon dužeg perioda deflacije, u 2017. godini u Federaciji BiH je zabilježena inflacija od 1,7%

²⁵ Detaljnije u Zakonu o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji Rudnika uglja u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, br. 32/17)

²⁶ Podaci FZS

Pokazatelji na tržištu rada u Federaciji BiH kroz posmatrani period imali su pozitivan trend kretanja i prikazani su na Grafikonima 2.4 i 2.5. u nastavku.

Grafikon 2.4 i 2.5: Pokazatelji tržišta rada Federacije BiH (2014. - 2017.)²⁷

Izvor: FZS (2018), Mjesečni statistički pregled FBiH, Porezna uprava FBiH, obrada FMF

Ovakva dešavanja na tržištu rada posljedica su rasta industrije i ostalih sektora, te započetih aktivnosti Vlade FBiH na poticanju zapošljavanja u 2016. godini kroz Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanja iz sredstava revolvinga u okviru Razvojne banke Federacije BiH, i Uredbom o zapošljavanju²⁸ čiji je cilj poticanje zapošljavanja kroz subvencioniranje poslodavaca za slučaj zapošljavanja nezaposlenih osoba bez radnog iskustva. Pored toga, intezivirane su aktivnosti inspekcijskih organa s ciljem eliminisanja rada „na crno“ i prikrivanja ostvarenog prometa.

U periodu mart 2014 - mart 2017 godine, broj zaposlenih je uvećan za 29.966 osoba

Broj zaposlenih lica u Federaciji BiH uvećan je u gotovo svim područjima djelatnosti u kojima je glavni pokretač otvaranja novih radnih mjesta bio rast privatne potrošnje.

Najznačajniji doprinos rastu bio je u djelatnostima prerađivačke industrije, trgovine na veliko i malo, te u djelatnosti pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane. Registrovana stopa nezaposlenosti u Federaciji BiH u posmatranom periodu se kretala od 46,9% u 2014 godini do 41,5% u 2017. godini.²⁹

²⁷ Od januara 2018. godine podaci o zaposlenima preuzimaju se od Porezne uprave Federacije BiH i preuzeti su retroaktivno i za 2017. godinu. Podaci o nezaposlenima preuzeti su od Federalnog zavoda za zapošljavanje.

²⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 95/15

²⁹ Stopa nezaposlenosti izračunata je kao odnos broja nezaposlenih prema ukupnom broju aktivnog stanovništva (zaposleni+nezaposleni), a prema podacima FZS-a

Ulaganja u projekte u 2017. godini planirana su Programom javnih investicija Federacije BiH 2017.-2019. godina.³⁰

U 2017. godini u toku je bila implementacija 40 projekata ukupne vrijednosti 3.774,06 mil. KM, od čega je pet projekata u vrijednosti od 148,45 mil. KM završeno. Analiza podataka pokazuje da su se najveće investicije realizovale u sektorima energetike, saobraćajne infrastrukture i vodosnabdijevanja. U 2017. godini je završeno pet projekata ukupne vrijednosti 148,45 mil. KM, i to: „Jačanje zdravstvenog sektora - dodatno finansiranje (HSEP AF)“ (20,58 mil. KM), „IPA 2011 – OTPAD“ (8,73 mil. KM), „Podrška razvoju lokalnih zajednica PRLZ“ (40,36 mil. KM), „Glavni popravak i modernizacija 14 električnih lokomotiva“ (35,40 mil. KM) i „GEF projekat zaštite kvaliteta voda u FBiH“ (43,39 mil. KM).³¹

U Federaciji BiH je u 2017. godini završeno pet projekata u vrijednosti od 148 mil. km

Značajan projekt koji je implementiran u sektoru Transport i skladištenje-Cestovni transport je Sarajevska obilaznica (ukupne vrijednosti 217,95 mil. KM), na čiju je realizaciju u 2017. godini utrošeno 3,11 mil. KM. Osim toga, u realizaciju projekata na izgradnji autoceste na Koridoru Vc u 2017. godini je ukupno utrošeno 130,88 mil. KM, dok je u realizaciju „Regionalnog projekta obnove željeznica u BiH /Željeznice II/“ u istoj godini investirano 173,74 mil. KM. Tokom 2017. godine za realizaciju projekata u sektoru proizvodnje i snabdijevanja energijom (hidroelektrane, vjetroelektrane) investirano je 104,15 mil. KM, dok je u sektoru vodosnabdijevanja i sanitacije na realizaciju projekta „Vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda u Federaciji BiH“ utrošeno 2,82 mil. KM.

2.4. Projekcije makroekonomskih kretanja u BiH za period 2018. - 2021. godina

Projekcije rasta imaju uporište u očekivanom nastavku pozitivnih ekonomskih prilika u svijetu, kao i u neposrednom okruženju uz pojačani doprinos internih kretanja.

U Bosni i Hercegovini se u 2018. godini očekuje dodatno jačanje ekonomskog rasta, te se očekuje da bi stopa realnog rasta BDP-a mogla iznositi 3,2%, sa ključnim osloncem rasta u povećanju domaće tražnje, dok se u periodu od 2019. - 2021. godine očekuje nastavak rasta po prosječnoj stopi od 3,6%.³²

U Tabeli 2.3. prikazane su projekcije makroekonomskih indikatora u BiH za period 2016. - 2021. godina.

³⁰ PJI FBiH 2017.-2019. dostupan na

http://www.fmf.gov.ba/v2/userfiles/userfiles/file/2016/PJI%20Federacije%20BiH%202017_-2019_%20godina_za%20internet%20stranicu%20FMF.pdf

³¹ Federalno ministarstvo finansija

³² DEP (mart 2018): Dokument okvirnog budžeta- Makroekonomske projekcije 2019. - 2021.

Tabela 2.3. Makroekonomski pokazatelji BiH (2016. -2021.)

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nominalni BDP u mil KM	30.862	31.826	33.266	34.909	36.685	38.652
Nominalni rast u %	4,0	3,1	4,5	4,9	5,1	5,4
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,1	100,1	101,3	101,4	101,3	101,7
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	30.531	31.801	32.846	34.435	36.202	37.995
Realni rast u %	2,9	3,0	3,2	3,5	3,7	3,6
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-1,1	1,3	1,6	1,5	1,6	1,4
Potrošnja u mil KM	30.042	30.832	31.773	32.793	33.764	34.775
Realni rast u %	1,4	1,4	1,8	1,6	1,3	1,4
Vladina potrošnja u mil KM	6.266	6.366	6.494	6.611	6.723	6.831
Realni rast u %	0,1	0,1	0,8	0,3	0,2	0,1
Privatna potrošnja u mil KM	23.776	24.466	25.280	26.182	27.041	27.945
Realni rast u %	1,8	1,7	2,1	1,9	1,6	1,7
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	5.189	5.479	6.077	6.651	7.249	7.904
Realni rast u %	2,5	5,3	10,6	9,0	8,4	8,5
Vladine investicije u mil KM	697	764	1.031	1.227	1.472	1.752
Realni rast u %	31,3	7,9	33,4	17,2	18,2	17,2
Privatne investicije u mil KM	4.491	4.716	5.046	5.424	5.777	6.152
Realni rast u %	-0,9	4,9	6,9	7,3	6,2	6,3
Uvoz u mil KM	15.636	17.074	18.162	19.224	20.330	21.521
Nominalni rast u %	2,8	9,2	6,4	5,8	5,8	5,9
Realni rast u %	7,0	4,7	4,8	3,8	3,6	3,7
Izvoz u mil KM	10.588	11.875	13.007	14.061	15.186	16.432
Nominalni rast u %	7,1	12,2	9,5	8,1	8,0	8,2
Realni rast u %	9,5	9,1	7,3	6,0	5,8	5,0
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	14,4	14,9	15,6	16,4	17,4	18,9
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.435	-1.455	-1.468	-1.568	-1.673	-1.670
Rast u %	-8,9	1,4	0,8	6,8	6,7	-0,1
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,7	-4,6	-4,4	-4,5	-4,6	-4,3

Izvor: DEP (mart 2018): Dokument okvirnog budžeta- Makroekonomske projekcije 2019. -2021.

Glavni pokretač rasta u periodu 2018. – 2021. godine bi trebala biti domaća tražnja kroz rast privatne potrošnje i investicija, dok se s druge strane očekuje stagnacija javne potrošnje, obzirom na napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije. U 2018. godini se očekuje povećanje privatnih, a posebno javnih investicija, obzirom na poboljšanje poslovnog ambijenta kroz reformske procese. Takođe, deblokada aranžmana sa MMF-om usljed usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini³³ omogućila je povlačenje sredstava međunarodnih finansijskih institucija. Ova sredstva, uz najave budžetskih izdvajanja svih nivoa vlasti za investicije, nesumnjivo će potaknuti ekonomski rast u BiH.

U BiH se u periodu od 2018. -2021. godine, uz pretpostavku povoljnog eksternog okruženja i pozitivnih efekata reformskih mjera, očekuje nastavak visokog nivoa vanjskotrgovinske razmjene. Tako se u 2018. godini u Bosni i Hercegovini očekuje

³³ „Službeni glasnik BiH“ br. 91/17

povećanje izvoza od 7,3% u realnom smislu, pri čemu je projicirana stopa rasta izvoza roba 8,1% usljed povećanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije, dok je očekivani rast izvoza usluga 5%. U periodu od 2019.-2021. godina očekuje se izvozni rast od 5,6%, dok je prosječni rast uvoza u navedenom periodu 3,7%.³⁴

Uz pretpostavku nastavka trenda rasta proizvodnje u prerađivačkoj industriji, povećanje proizvodnje električne energije i tradicionalno dobre rezultate u okviru sektora rudarstva prema projekcijama DEP-a u BiH u 2018. godini može očekivati rast fizičkog obima proizvodnje od oko 5%, te i preko 5% u narednom trogodišnjem periodu.³⁵

Iako još uvijek nisu dostupni detaljni podaci za tržište rada u 2018. godini, može se očekivati da će se nastaviti trend postepenog smanjenja stope nezaposlenosti, odnosno povećanja broja zaposlenih lica. Prema podacima za januar 2018. godine broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH je manji za 7% u odnosu na januar 2017. godine.³⁶

Tabela 2.4. Indikatori na tržištu rada BiH

INDIKATOR	2017	2018	2019	2020	2021
% rasta broja zaposlenih (g/g)	2,8	2,7	2,6	2,5	2,5
% registrovane nezaposlenosti	39,6	37,8	36,2	34,7	33,3
% rasta prosječne plate (nom. g/g)	1,5	1,9	2,4	2,7	2,8

Izvor: DEP (mart 2018): Dokument okvirnog budžeta- Makroekonomske projekcije 2019. -2021.

Kao i prethodnih godina, intenzitet rasta broja zaposlenih lica ali i plata u narednom srednjoročnom periodu značajno će biti određen poslovnim ambijentom u BiH, odnosno u regionu.

Uzimajući u obzir eksterne (cijena sirove nafte na svjetskom tržištu i cijene hrane) i interne (cijene goriva, akcize) faktore koji utiču na rast cijena, u 2018. godini u BiH se može očekivati inflacija od 1,6% g/g. Uz stabilne cijene hrane na svjetskom tržištu, nastavak postepenog povećanja cijena cigareta u BiH i bez značajnijih promjena cijena komunalija, u BiH se u 2019. godini očekuje inflacija od 1,5% odnosno 1,6% u 2020. godini i 1,4% u 2021. godini.³⁷

³⁴ DEP (mart 2018): Dokument okvirnog budžeta- Makroekonomske projekcije 2019. - 2021.

³⁵ Ibid

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid.

2.5. Makroekonomska kretanja u Federaciji BiH za period 2018. - 2021. godina

Makroekonomski scenarij za period obuhvaćen ovim Dokumentom izrađen je od strane Federalnog ministarstva finansija³⁸ u maju i junu tekuće godine, uvažavajući vanjske i unutrašnje faktore uticaja na kretanja glavnih pokazatelja, kao i potencijalne rizike po projekcije.

Osnovni pokazatelji ekonomskih kretanja u Federaciji BiH u prvom kvartalu 2018. godine upućuju na nastavak inflacije, te pozitivna kretanja u sferi tržišta rada, industrijske proizvodnje i vanjskotrgovinske razmjene.

Indeks potrošačkih cijena u Federaciji BiH u martu 2018. godine u odnosu na mart 2017. godine veći je za 1,5%, a u odnosu na baznu (2015. godinu), indeks bilježi povećanje za 1,4%.³⁹

Cijene su najviše rasle u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duhana, hrane i bezalkoholnih pića, stanovanja i režijskih izdataka, zdravstva, obrazovanja, te kulture i rekreacije. Nasuprot tome, cijene su drastično smanjene u odjeljku odjeće i obuće, telekomunikacija i namještaja, kućanskih uređaja i održavanja.

Na kraju marta 2018. godine broj zaposlenih u Federaciji BiH iznosi 509.887 osoba, što predstavlja povećanje u odnosu na kraj 2017. godine, dok broj nezaposlenih iznosi 348.639 osoba i smanjen je u odnosu na kraj 2017. godine.⁴⁰

Kretanja prosječne bruto i neto plate Federacije BiH u prvom kvartalu 2018. godine prikazana su na Grafikonu 2.6.

Grafikon 2.6. Bruto i neto plata FBiH (I-III 2018.)

Izvor: Podaci FZS, obrada FMF

Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH u martu 2018. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine veća je za 2%. Porast je zabilježen u djelatnosti proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, dok je pad zabilježen u domenu prerađivačke industrije, te vađenja ruda i kamena.⁴¹

Federacija BiH je za mart 2018. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 6,5 mil. KM, što je za 8,5% više u odnosu na februar 2018., odnosno za 5,9% više u odnosu na mart prethodne godine. U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 1,15 mlrd. KM, što

³⁸ Projekcije su izračunate koristeći programsko rješenje za makroekonomsko modeliranje, analizu, ekonometriju i statistiku- Eviews software

³⁹ Prilagođeno prema: FZS- Mjesečni statistički bilten br. 4, godina XXI, april 2018.

⁴⁰ PU FBiH, dok je broj zaposlenih i nezaposlenih osoba na kraju 2017. godine iskazan je na Grafikonu 3. Dokumenta okvirnog budžeta

⁴¹ FZS, Saopćenje: Indeks obima industrijske proizvodnje (prvi rezultati), br.9.3., god. XI, od 25.4.2018., dostupno na <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/industrija/>

je za 19,2% više u odnosu na februar 2018., odnosno za 5,3% više u odnosu na mart prethodne godine. Najviše se izvozilo u Njemačku, Hrvatsku i Italiju.⁴²

U prvom kvartalu 2018. godine izvoz je prosječno rastao svaki mjesec za 4,2%, a uvoz je prosječno rastao za 11,6%. Učešće Federacije BiH u ukupnom izvozu BiH za mart 2018. iznosi 66,8%, a u ukupnom uvozu 66,9%. Procenat pokrivenosti uvoza izvozom je 56,7%, što je za 5,6% manje u odnosu na februar 2018., kada je pokrivenost iznosila 62,3%.⁴³ Najveća vrijednost izvoza i uvoza ostvarena je u području prerađivačke industrije.

Navedena dešavanja, kao i historijski podaci, ukazuju na nastavak pozitivnih ekonomskih kretanja u narednom periodu. Projekcije BDP-a Federacije BiH (nominalni i realni), prikazane su tabelarno u nastavku.

Tabela 2.5. Projekcije nominalnog i realnog BDP-a Federacije BiH, u mlrd KM

BDP FBiH	2017	2018	2019	2020	2021
Nominalni BDP	20,57	21,20	21,58	21,92	22,50
% rasta	5,3	3,1	1,8	1,6	2,6
Realni BDP	20,14	20,78	21,47	22,22	23,00
% rasta	3,1	3,2	3,3	3,5	3,8

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

U izračunu projekcija kretanja BDP-a Federacije BiH korišten je kratkoročni i srednjoročni pristup analizi očekivanih promjena u ekonomiji. Najuticajnijim faktorima ekonomskog rasta u Federaciji BiH u kratkom roku (2018. i 2019. godina) pokazali su se: cijene osnovnih namirnica, ukupni prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza, ukupna vrijednost transakcija u platnom prometu, te krediti realnom sektoru.

Tako se u 2018. godini u Federaciji BiH očekuje realni rast po stopi od 3,2%, a u 2019. godini po stopi od 3,3%.

Nominalni rast iznosio bi 3,1% u 2018. godini a zatim bi u narednoj godini, uslijed efekta inflacije iznosio 1,8%.⁴⁴

U Federaciji BiH se u periodu od 2018. -2021. godine očekuje realni rast po prosječnoj stopi od 3,5%

Uz poboljšanja poslovnog ambijenta u zemlji, kao posljedice provedbe strukturnih reformi, očekuje se pojačan interes domaćih i stranih investitora, odnosno značajan rast privatnih i javnih investicija. Ova ulaganja bi ojačala privatni sektor, povećala zaposlenost i vanjskotrgovinsku razmjenu. Doznake i drugi tekući prilivi iz inostranstva

⁴² FZS, Saopćenje: Robna razmjena sa inozemstvom, br. 16.1.3., god. X, od 20.4.2018. ,dostupno na <https://docs.google.com/gview?url=http://fzs.ba/wp-content/uploads/2018/04/16.1.3..pdf>

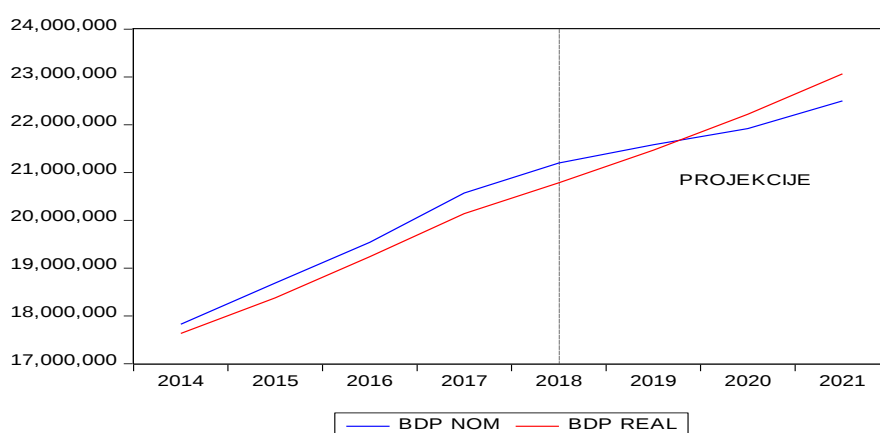
⁴³ Ibid.

⁴⁴ Projekcije BDP-a u kratkoročnoj analizi izrađene su primjenom ekonometrijske metode kroz Eviews software, dok su iste zatim proširene očekivanim prilivima kapitala po osnovu raznih privrednih djelatnosti

čine veliki dio raspoloživog dohotka građana, dok direktna strana ulaganja čine značajan izvor finansiranja investicija. Istovremeno, važan faktor finansiranja javnih radova predstavljaju povoljni zajmovi međunarodnih finansijskih institucija (MMF, EIB, EBRD). Deblokada aranžmana s MMF-om usljed usvajanja Zakona o izmjeni i dopuni zakona o akcizama u BiH⁴⁵ omogućila je povlačenje kreditnih sredstava ovih institucija. Takođe, u 2018. godini u federalnom budžetu planirani su značajni iznosi za kapitalna ulaganja, posebno u oblasti putne (autoceste, brze ceste) i željezničke infrastrukture. Navedena sredstva će predstavljati oslonac ekonomskog rasta u BiH, odnosno u Federaciji BiH.

Na osnovu dobivenih kratkoročnih projekcija, izrađene su i srednjoročne projekcije BDP-a Federacije BiH za 2020. i 2021. godinu. Pretpostavlja se da će se i u ovome periodu nastaviti jačati veze sa glavnim trgovinskim partnerima, naročito u oblasti izvoza poljoprivrednih proizvoda. Očekuje se dalja ekspanzija izvoza voća i povrća u Rusku Federaciju, te izvoza mesa i mesnih prerađevina u Republiku Tursku. Pri kalkulacijama srednjoročnih projekcija, u obzir je uzet i očekivani priliv investicija kroz aktivaciju sredstava koja se očekuju u domenu ulaganja u infrastrukturu i turizam, te se u 2020. godini očekuje realni rast po stopi od 3,5%, a u 2021. godini po stopi od 3,8%. Očekivane projekcije uporište imaju u očekivanom nastavku trenda pozitivnih kretanja u svijetu i neposrednom okruženju, te internim dinamikama u smislu provođenja strukturnih reformi. Domaća tražnja bi, kroz privatnu potrošnju i investicije, trebala biti glavni pokretač ekonomskog rasta. Povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza, trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka, odnosno povećanjem privatne potrošnje. Grafikon u nastavku prikazuje trend kretanja nominalnog i realnog BDP-a Federacije BiH za prethodni period⁴⁶, kao i elaborirane kratkoročne i srednjoročne projekcije.

Grafikon 2.7. Prikaz trenda kretanja nominalnog i realnog BDP-a FBiH (2014. - 2021), 000KM

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

⁴⁵ „Službeni glasnik BiH“ br.91/17

⁴⁶ Iznosi BDP-a FBiH do kraja 2017. godine su preuzeti sa zvaničnih publikacija/saopštenja FZS, s tim da se iznos BDP-a za 2017. godinu bazira na preliminarnoj procjeni (vidjeti fusnotu 17. DOB-a)

U narednom srednjoročnom periodu se očekuje dalji rast izvoza, između ostalog i kao posljedica ostvarivanja napretka u izvršenju obaveza definisanih Reformskom agendom, iako bi visoka uvozna tražnja za izvođenjem velikih infrastrukturnih projekata mogla nadmašiti taj rast. Investicije će svakako biti pokretač porasta zaposlenosti, naročito u oblasti građevinarstva, energije i turizma.

Pri izračunu projekcija kretanja BDP-a Federacije BiH u razmatranje su uzeti i potencijalni rizici po ovakav scenario, te su iz tog razloga projekcije izrađene konzervativnijim pristupom i podložne su reviziji ukoliko se predviđene investicije aktiviraju brže nego što je planirano i ukoliko dođe do ublažavanja rizika iz okruženja.

Projekcije BDP-a Federacije BiH su preliminarne i biti će podložne i daljnjim ažuriranjima, odnosno izmjenama kroz prikupljanje novih, dodatnih podataka o kretanju makroekonomskih indikatora u Federaciji BiH u prethodnom periodu.

U Federaciji BiH se u periodu od 2018. -2021. kretanje ukupnog nivoa cijena projicira po stopama od 3,6%, 2,1%, 0,2%, te -0,9% respektivno. Rast cijena će biti u najvećoj mjeri određen kretanjem cijena na svjetskom tržištu energenata i hrane, te domaćim faktorima. Najznačajniji domaći faktori koji određuju nivo inflacije su nastavak postepenog povećanja akciza na duvan i cigarete od januara 2018. godine (harmonizacija akcizne politike u BiH sa politikom akciza na cigarete u EU)⁴⁷, kao i poskupljenje tečnih goriva⁴⁸ od februara 2018. godine. Očekuje se ublažavanje kratkoročnih inflatornih pritisaka u narednom srednjoročnom periodu, usljed napretka zemlje ka EU članstvu i ublažavanja međunarodnih odnosa.

Na kretanje, odnosno očekivani rast industrijske proizvodnje u 2018. godini uticaj će imati nastavak visokog nivoa ekonomske aktivnosti u EU, te povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji. Izuzev prerađivačke industrije, u kojoj izvozna tražnja ima glavnu ulogu, kao i rasta u rudarskom sektoru, tokom 2018. godine očekuje se i značajan doprinos sektora za proizvodnju električne energije, pod pretpostavkom povoljnih hidrometeoroloških prilika.

Podaci za prvi kvartal 2018. godine za tržište rada u Federaciji BiH ukazuju na nastavak trenda postepenog smanjenja stope nezaposlenosti, odnosno na povećanje stope zaposlenosti. Imajući u vidu mjere koje provodi Vlada Federacije BiH, na tržištu rada se i u narednom periodu očekuju pozitivne promjene.

Vlada Federacije BiH je usvojila Zaključak⁴⁹ kojim je podržala inicijativu da se zaduženjem kod Svjetske banke - Međunarodne banke za obnovu i razvoj osiguraju sredstva za Projekat podrške zapošljavanju u ukupnom iznosu do 50,0 mil. EUR od čega se na Federaciju BiH odnosi iznos od 29,4 mil. EUR. Ovaj je projekat usko vezan za djelokrug rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i implementira se u periodu od 2017. - 2021. godine.

⁴⁷ Povećanje akciza na cigarete i duvan od 01.01.2018. godine. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 2,60 KM, a specifična akciza 1,50 KM za isto pakovanje. Akciza na duvan za pušenje iznosi 104 KM po kilogramu. Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2018. godinu.

⁴⁸ Detaljnije u Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH br. 91/17).

⁴⁹ 67.sjednica Vlade FBiH , Zaključak Vlade broj 1675/2016 od 1.9.2016.g

Projekt ima dva konkretna cilja, a to su povećanje formalne zaposlenosti u privatnom sektoru putem programa za različite kategorije nezaposlenih i unapređenje usluga posredovanja u zapošljavanju koje pružaju službe za zapošljavanje nezaposlenim osobama i poslodavcima. Provedbom ovog projekta planirano je zapošljavanje više od 37.000 ljudi u BiH. Kad je riječ o Federaciji BiH, planirano je zapošljavanje oko 21.000 osoba s biroa tokom četiri godine, iz kategorije mladih (15-30 godina) i teško zapošljivih. Programi za koje će biti pružena podrška uključuju subvencioniranje plata, obuku uz rad, kao i samozapošljavanje osoba koje planiraju pokrenuti male biznise.⁵⁰ Izuzev navedenog, i u narednom periodu će biti intenziviran rad inspeksijskih organa s ciljem eliminisanja „rada na crno“.

Pregled ulaganja u projekte sa podacima o sredstvima finansiranja planiranim iz budžeta, kredita, donacija i/ili drugih izvora, u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija⁵¹, sadržan je u dokumentu Program javnih investicija Federacije BiH.⁵² PJI Federacije 2018.-2020. godina sadrži podatke o 92 projekata. Ukupna vrijednost svih projekata je 13.995,19 mil. KM, od čega se 10.196,16 mil. KM odnosi na 51 kandidovani i 3.799,03 mil. KM na 41 projekat čija je implementacija u toku. Projekti u implementaciji finansiraju se domaćim i ino sredstvima.⁵³ Kao i prethodnih godina najveća ulaganja u periodu 2018.-2020. godina su planirana u sektoru energetike, saobraćaja i vodosnabdijevanja. Zbirni pregled ulaganja je prikazan na Tabeli 2.6.

Tabela 2.6. Zbirni pregled ulaganja u projekte u implementaciji po DAC⁵⁴ sektorima, u mil. KM

DAC Sektor	Ukupna vrijednost	Utrošeno u prethodnim godinama	2018	2019	2020
Transport i skladištenje	2.075,1	292,1	559,6	466,9	246,8
Proizvodnja/energija	998,8	142,8	180,8	78,8	54,2
Vodosnabdijevanje/sanitacija	233,3	54,7	53,0	27,0	16,4
Vladin sektor i civilno društvo	138,2	10,2	32,9	26,1	22,7
Humanitarna pomoć	133,4	3,1	47,2	21,4	25,2
Višesektorske povezane aktivnosti	96,9	53,2	11,8	0,6	0,0
Poljoprivreda	59,0	8,4	25,4	12,8	1,0
Građevinarstvo	31,2	10,4	5,5	0,0	0,0
Rudarstvo/rudni resursi	28,2	9,6	3,5	4,5	4,0
Šumarstvo	4,9	0,8	1,6	0,4	0,0
UKUPNO	3.799,0	585,3	921,6	638,8	370,4

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

⁵⁰ http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/aktuelno_v2.php?akt_id=6174

⁵¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 106/14

⁵² 127. sjednica Vlade FBiH od 15.11.2017.g.

⁵³ Domaća sredstva su budžetska sredstva, prihodi prikupljeni od GSM licence, sredstva kantona, gradova, opština, javnih preduzeća, fondova, domaćih banaka i krajnjih korisnika namijenjena za finansiranje ili sufinansiranje projekata. Ino sredstva su krediti ili donacije međunarodnih finansijskih institucija (Svjetska banka, Evropska investiciona banka, Evropska banka za obnovu i razvoj, Razvojna banka Vijeća Evrope, Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj i dr), Evropske komisije, vlada pojedinih zemalja, te drugih bilateralnih donatora

⁵⁴ DAC nomenklatura – sistem klasifikacije sektora na osnovu standardne kodne strukture Odbora za pomoć u razvoju (DAC), Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD)

2.6. Makroekonomski rizici

Rizici po ovakav makroekonomski scenarij mogu se klasifikovati u dvije grupe, i to na rizike koji dolaze iz okruženja (eksterne) i one unutar zemlje (interni rizici). Najznačajniji eksterni rizici po ekonomski rast se odnose na eventualni sporiji rast u EU i rastuću inflaciju. S druge strane, unutrašnji rizici su oni koji najviše prijetе ostvarenju ekonomskog rasta, a primarno se odnose na kompleksan politički ustroj koji otežava provedbu reformi u oblasti infrastrukture, telekomunikacija, energetskog sektora i transporta. Eventualna kašnjenja u formiranju vlasti nakon općih izbora u 2018. godini bi se mogla negativno odraziti na dinamiku izvršenja javnih investicija. Srednjoročno, postoji rizik od migracije stanovništva, posebno mladog, kvalifikovanog i obrazovanog kadra što bi moglo dovesti do smanjenja produktivnosti i sporijeg rasta BDP-a.

U oblasti industrijske proizvodnje glavni rizik predstavljaju nepovoljne hidrometeorološke prilike, te eventualna usporavanja u reformskim procesima kojima je cilj unaprijediti poslovno okruženje. Na kretanje ukupnog nivoa cijena uticaj bi mogli imati interni (promjene cijena komunalija, povećanje akciza), kao i eksterni faktori (primarno kretanje cijena sirove nafte i hrane). Tako bi svako odstupanje od pretpostavljenih cijena domaćih i vanjskih faktora koji utiču na domaće cijene predstavljalo rizik po pretpostavljeni scenarij. Sva dešavanja na tržištu rada u narednom srednjoročnom periodu su određena dešavanjima u oblasti industrijske proizvodnje, investicija, vanjske trgovine i uopšte dostizanju pretpostavljenog ekonomskog rasta. Najveći rizik po pozitivne promjene na tržištu rada predstavljaju eventualna odstupanja, odnosno neprovođenja planiranih strukturnih reformi, kao i slabiji razvoj industrijskih sektora koji imaju najveći potencijal za kreiranje novih radnih mjesta (građevinarstvo, turizam,...).

Sve izraženiji protekcionizam, usporavanje svjetske trgovine i sve izvjesniji trgovinski ratovi velikih trgovinskih sila bi predstavljali rizik po vanjsku trgovinu. Izuzev toga, postoji i rizik slabljenja izvozne tražnje, što bi dovelo do pada izvoza na inostrana tržišta, a posebno na tržište EU. Pogoršanje ekonomske situacije u EU kao posljedice Brexit-a, nastavak sankcija prema Rusiji, uz još uvijek prisutnu geopolitičku krizu (Sirija, S. Koreja) se postavljaju kao realna opasnost po globalna kretanja kapitala. Smanjenje cijena energenata, posebno struje i smanjeni interes za ulaganje u elektroenergetski sektor bi se takođe odrazilo i na ulaganje prema BiH. Očekivano usporavanje privrednog rasta NR Kine bi se sigurno manifestovalo kroz smanjeni interes i učešće u kreditiranju infrastrukturnih i energetskih objekata. Neusvajanje potrebnog zakona i strategije iz oblasti energije na nivou države tj. kao posljedica toga uvođenja sankcija od strane energetske zajednice, će svakako imati odraza na daljnje aktivnosti u ovoj oblasti.⁵⁵

⁵⁵ Program ekonomskih reformi BiH 2018. -2020., januar 2018.

III. Srednjoročna fiskalna strategija

Ovo poglavlje obuhvata srednjoročni plan aktivnosti u oblasti fiskalne i porezne politike, osvrst na dosadašnje tokove ostvarenja javnih prihoda u Federaciji BiH i projekcije istih za period 2018-2021. godina, zasnovane na pozitivnim makroekonomskim pretpostavkama i trenutnim poreznim politikama.

3.1. Fiskalna dešavanja i porezna politika

Srednjoročna fiskalna i porezna politika u periodu 2018-2021. godina prati nastavak provođenja mjera Reformske agende i preuzetih obaveza iz Pisma namjere sa Međunarodnim monetarnim fondom, gdje je stavljen fokus na stvaranje povoljnog poslovnog okruženja kroz smanjenje cijene rada, rasterećenje privrede putem restrukturiranja poreznog sistema, smanjenje poreznog duga, povećanje discipline poreznih obveznika, kreiranje stabilnog poreznog sistema, čiji je cilj povećanje direktnih investicija, te približavanje istog standardima Europske unije.

U 2017. godini oba doma Parlamenta Federacije BiH su usvojila Nacrt Zakona o porezu na dohodak, kojim se proširuje porezna osnovica na sve izvore dohotka, a posebno naknade iz radnog odnosa, koje su do sada imale karakter neoporezivosti. Također, usvojen je i Nacrt Zakona o doprinosima čijim odredbama su ukupni doprinosi na platu smanjeni sa trenutnih 41,5% na 33,5%.

Nakon provedene javne rasprave pripremljeni su prijedlozi navedenih zakona, a Vlada Federacije BiH je iste utvrdila na svojoj 146. sjednici, održanoj 07.06.2018. godine. U narednom periodu predstoji razmatranje i usvajanje od strane Parlamenta Federacije BiH, sa primjenom od 01.01.2019. godine. Donošenjem ova dva zakonska akta stvaraju se pravne pretpostavke za suzbijanje sive ekonomije, te implementaciju aktivnosti na smanjenju administrativnih prepreka u cilju povećanja zaposlenosti.

Vlada Federacije BiH je utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila Nacrt Zakona o porezu na dohodak kojim se uvodi progresivna stopa oporezivanja na dohodak, te Nacrt Zakona o doprinosima čijim su odredbama ukupni doprinosi na platu smanjeni sa 41,5% na 33,5%

Imajući u vidu visok nivo poreznog duga od 1,5 mlrd. KM, kako se vodi u podacima Porezne uprave FBiH, u proteklom periodu je primjenjivan Zakon o visini stope zatezne kamate na javne prihode⁵⁶, koji daje pravo otpisa zatezne kamate na javne prihode ukoliko se izmiri glavni dug do određenog datuma, što je imalo značajan efekat na smanjenje duga za 200,0 mil. KM. Usvajanjem Zakona o izmjeni i dopuni zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode⁵⁷ produžen je rok za mogućnost otpisa zatezne kamate do 05.05.2019.godine.

U kontekstu restrukturiranja poreznog sistema potrebno je u budućem periodu sa nivoa kantona na nivo Federacije BiH podići oporezivanje imovine, ne mijenjajući korisnike tih javnih prihoda. Sadašnji propisi, u skladu sa kojima se vrši oporezivanje posjeda i prometa imovine uređeni su na nivou deset kantona, te na nivou jedinica lokalne samouprave, čime postoji 20 zakona u primjeni, koji regulišu istu materiju. U cilju pojednostavljenja poslovnog okruženja, u narednom periodu je potrebno donijeti jedinstven zakon o oporezivanju imovine na nivou Federacije BiH.

Također, u cilju smanjenja sive ekonomije u Federaciji BiH⁵⁸, Vlada Federacije je uputila u parlamentarnu proceduru prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnim sistemima. Ovim izmjenama će se pojačati nadzor nad provođenjem Zakona i veća kontrola obveznika, što bi trebalo rezultirati jačom poreznom disciplinom i smanjenjem nelojalne konkurencije, boljim uređenjem tržišta, kao i većim stepenom evidentiranja prometa u Federaciji BiH. U konačnici bi se ove aktivnosti odrazile i na povećanje naplate indirektnih i direktnih poreza, kao i mogućnost povoljnijeg koeficijenta za doznačavanje prihoda od indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa za Federaciju, čiji je izračun upravo zasnovan na udjelu u krajnjoj potrošnji.

Pored toga, fokus porezne politike će biti usmjeren na prilagođavanje legistative i procesa s ciljem pridruživanja države Bosne i Hercegovine Skupini za Kodeks o postupanju pri oporezivanju poslovanja Vijeća EU.

Tokom 2016/2017.godine započet je dugoročni projekat „one-stop-shop“ koji ima za cilj pojednostavljenje registracije privrednih društava, a koji je obuhvatio i dio koji se odnosi na poreznu registraciju odnosno dodjeljivanje identifikacionih brojeva. Cilj ovog projekta je rasterećenje privrede i olakšanje vršenja djelatnosti.

Završen je i na web stranici Federalnog ministarstva finansija objavljen interaktivni Registar taksi i naknada u Federaciji BiH⁵⁹, struktuiran prema vrsti naknada i taksi koje se naplaćuju, zakonodavnom okviru, obveznicima plaćanja, načinu uplate i pripadnosti, što pruža detaljnu sliku neporeznih prihoda u Federaciji BiH. U narednom periodu, radi pojednostavljenja korištenja za poslovne subjekte i građane, ali i administriranja od strane Federalnog ministarstva finansija Registar će se pretvoriti u web aplikaciju.

U cilju uspostave harmonizovanog pravnog okvira za uvođenje, naplatu i ukidanje taksi i naknada izvršena je analiza propisa o naknadama i taksama u Federaciji BiH.

⁵⁶ „Službene novine Federacije BiH“, br. 48/01, 52/01,42/06, 28/13, 66/14 i 86/15

⁵⁷ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 34/18

⁵⁸ Zaključak Vlade Federacije BiH sa 65. sjednice održanoj 18.8.2016. godine

⁵⁹ Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na 130. sjednici, održanoj 24.11.2017. godine usvojila Informaciju o Registru taksi i naknada i interaktivni Registar taksi i naknada koje se naplaćuju u Federaciji Bosne i Hercegovine od strane pravnih i fizičkih lica.

Federalno ministarstvo finansija će i u narednom periodu nastaviti sa aktivnostima za iznalaženjem pravnih rješenja, a sve u cilju donošenja sveobuhvatnog krovnog propisa i uspostave pravnog okvira na nivou Federacije BiH radi kontrole uvođenja i povećanja parafiskalnih nameta.⁶⁰

Složen sistem organizacije porezne administracije i visok stepen decentralizacije funkcija i procesa odlučivanja nameće potrebu nastavka aktivnosti na unapređenju rada porezne administracije. Stoga će se i u periodu 2019 -2021.godine nastaviti sa aktivnostima provođenja reforme Porezne uprave Federacije kroz izmjene pravnih pretpostavki koje će omogućiti racionalnije i efikasnije djelovanje Porezne uprave.

Također, kao i u proteklom periodu, nastavlja se kontinuirano provođenje aktivnosti na pojačanom inspekcijskom nadzoru s ciljem poticanja poštivanja propisa u cilju poboljšanja porezne discipline, suzbijanja sive ekonomije, te postizanja efikasnije naplate javnih prihoda.

U oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda provode se kontinuirano aktivnosti analize efekata postojećih zakonskih rješenja i analize inicijativa korisnika za izmjene istih, sa ciljem davanja prijedloga za poboljšanje vertikalne i horizontalne raspodjele prihoda od indirektnih poreza i sistema izjednačavanja, koji će pružiti osnov za pripremu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u FBiH.

Realizacija prezentiranih mjera zavisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nosioca aktivnosti, kao i drugih nepredviđenih događaja koji bi eventualno usporili i/ili odgodili realizaciju istih.

3.2. Javni prihodi u periodu 2018-2021. godina

U 2017. godini u Federaciji BiH je ostvaren značajan rast naplate javnih prihoda, za više od 700,0 mil. KM, odnosno za preko 9,0% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći porast od 263,0 mil. KM zabilježen je u kategoriji poreznih prihoda, gdje je potrebno naglasiti rekordan rast naplate direktnih poreza. Neporezni prihodi su porasli za 240,0 mil. KM, dok su prihodi po osnovu doprinosa vanbudžetskim fondovima ostvarili porast za 200,0 mil. KM. Plan prihoda za period 2018-2021. godina prati nastavak pozitivnog trenda izvršenja, kao i pozitivne makroekonomske pretpostavke, s tim da je zadržan značajan nivo opreznosti prilikom pripreme projekcija. Procijenjeni efekti izmjena poreznih politika na nivo ostvarenja pojedinih kategorija prihoda nisu uključeni u projekcije.

U Federaciji BiH je u 2017. godini ostvaren značajan rast javnih prihoda od preko 9,0% u odnosu na 2016. godinu

U narednim tabelama dat je konsolidirani pregled ukupnih javnih prihoda u Federaciji BiH, sa iskazanim učešćem svake kategorije prihoda u bruto domaćem proizvodu

⁶⁰ Sve aktivnosti vezane za izradu Registra i pravnog okvira se provode uz tehničku podršku USAID FAR projekta

Bosne i Hercegovine (BDP BiH), te bruto domaćem proizvodu Federacije BiH (BDP FBiH). Konsolidacija je obuhvatila pet ključnih elemenata:

- Budžet Vlade Federacije BiH
- podentitetske budžete (budžete kantona i jedinica lokalne samouprave)
- vanbudžetske fondove (Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje – PIO/MIO, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH i kantonalne zavode zdravstvenog osiguranja, Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje)
- sredstva direkcija za ceste i autoceste (JP Autoceste Federacije BiH i JP Ceste Federacije) i upravitelja za ceste na nižim nivoima vlasti, koja se prikupljaju kao javni prihodi
- sredstva ostalih korisnika javnih prihoda u Federaciji BiH

Potrebno je naglasiti da konsolidacija ne odražava cjelokupan fiskalni okvir, s obzirom da u istu nisu uključeni prihodi javnih preduzeća u Federaciji BiH, ukupan dug i primici. Također, srednjoročni plan prihoda nije uključio projekciju raspoloživog dijela Federacije BiH u prihodima od namjenske putarine za autoceste. Naime, od 01.02.2018. godine u primjeni su odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini⁶¹, kojima je iznos namjenske putarine za autoceste sa 0,10 KM/l naftnog derivata povećan na 0,25 KM/l, od čega se 0,05 KM/l odnosi na izdvajanje za održavanje ostalih cesta. Prikupljanje ovog prihoda vrši se na posebnom podračunu, otvorenom kod Centralne banke BiH. S obzirom da do danas nije utvrđena metodologija raspodjele između entiteta i Brčko Distrikta, nije izvršena projekcija pripadajućeg dijela za Federaciju BiH. Do sada prikupljena sredstva su akumulirana na računu i raspodjela istih će biti izvršena naknadno po usvajanju metodologije

Tabela 3.1. Konsolidovani ukupni javni prihodi u Federaciji BiH

NAZIV	IZVRŠENJE			PROJEKCIJA			
	2016	2017	Index 2017/2016	2018	2019	2020	2021
I POREZNI PRIHODI	3.705	3.968	107	4.022	4.151	4.295	4.447
1. Prihodi po osnovu indirektnih poreza sa Jedinственог računa	2.971	3.092	104	3.191	3.293	3.411	3.535
2. Prihodi po osnovu putarine 0,10 KM/l za autoceste*	76	81	106	-	-	-	-
3. Porez na dobit	246	356	145	373	384	396	408
4. Porez na dohodak	315	341	108	354	366	380	394
5. Porezi građana	97	98	102	103	106	108	110
II NEPOREZNI PRIHODI	1.034	1.274	123	1.108	1.175	1.233	1.246
1. Naknade i takse, novčane kazne i ostali neporezni prihodi	502	574	114	575	589	598	609
2. Posebne naknade	199	232	116	212	217	221	226
3. Federalne naknade za upotrebu puteva	29	31	107	32	33	34	35
4. Ostali neporezni prihodi, od čega:	304	437	144	289	336	380	375
dividende	78	71	91	75	76	76	77
prihodi krajnjih korisnika	192	277	144	170	216	258	252
ostalo	33	89	266	43	44	46	47
UKUPNO POREZNI I NEPOREZNI PRIHODI (I + II)	4.740	5.242	111	5.129	5.326	5.528	5.692
III VANBUDŽETSKI FONDOVI	2.983	3.182	107	3.284	3.399	3.525	3.638
1. Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	1.647	1.765	107	1.821	1.885	1.954	2.017
2. Doprinosi za zdravstveno osiguranje	1.200	1.273	106	1.313	1.359	1.410	1.455
3. Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	136	145	107	150	155	161	166
UKUPNO PRIHODI (I + II + III)	7.722	8.425	109	8.414	8.725	9.053	9.330

NAPOMENA: * Projekcija prihoda po osnovu putarine za autoceste za period 2018-2021. godina nije iskazana.

Izvor : Obrada FMF

⁶¹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 91/17

Planirani nivo prihoda za 2018. godinu nešto je niži od zabilježenog izvršenja u 2017. godini, na što je utjecao plan prihoda krajnjih korisnika i plan neplaniranih uplata u kategoriji ostalih neporeznih prihoda. Naplata prihoda krajnjih korisnika direktno je vezana za rokove dospeljeća otplate relevantnog vanjskog duga, čime je dosegla visok nivo izvršenja u 2017. godini. Također, naplaćeni prihodi po osnovu neplaniranih uplata u 2017. godini sačinjeni su uglavnom od jednokratnih uplata, čime njihov puni iznos izvršenja nije mogao poslužiti kao reprezentativna baza za izradu projekcije u 2018. i narednim godinama.

Posmatrano po svim ostalim kategorijama prihoda, u 2018. godini je projiciran konzervativan trend rasta, dok se u narednim godinama očekuje prosječna stopa rasta javnih prihoda od 3,5%.

U skladu sa navedenim, planirano je prosječno učešće ukupnih javnih prihoda Federacije BiH u projektovanom BDP-u BiH od 25,0%, dok bi isto iznosilo oko 41,0% u odnosu na procjenjeni BDP FBiH.

Tabela 3.2. Konsolidovani ukupni javni prihodi u Federaciji BiH • učešće u BDP-u BiH

NAZIV	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
I POREZNI PRIHODI	12%	12%	12%	12%	12%	12%
1. Prihodi po osnovu indirektnih poreza	9,63%	9,72%	9,71%	9,56%	9,42%	9,30%
2. Prihodi po osnovu putarine 0,10 KM/l	0,25%	0,25%	-	-	-	-
3. Porez na dobit	0,80%	1,12%	1,14%	1,12%	1,09%	1,07%
4. Porez na dohodak	1,02%	1,07%	1,08%	1,06%	1,05%	1,04%
5. Porezi građana	0,31%	0,31%	0,31%	0,31%	0,30%	0,29%
II NEPOREZNI PRIHODI	3%	4%	3%	3%	3%	3%
1. Naknade i takse, novčane kazne i	1,63%	1,80%	1,75%	1,71%	1,65%	1,60%
2. Posebne naknade	0,65%	0,73%	0,65%	0,63%	0,61%	0,59%
3. Federalne naknade za upotrebu	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%	0,09%	0,09%
4. Ostali neporezni prihodi, od čega:	0,98%	1,37%	0,88%	0,97%	1,05%	0,99%
<dividende< div=""></dividende<>	0,25%	0,22%	0,23%	0,22%	0,21%	0,20%
prihodi krajnjih korisnika	0,62%	0,87%	0,52%	0,63%	0,71%	0,66%
ostalo	0,11%	0,28%	0,13%	0,13%	0,13%	0,12%
UKUPNO POREZNI I NEPOREZNI PRIHODI (I + II)	15%	16%	16%	15%	15%	15%
III VANBUDŽETSKI FONDOVI	10%	10%	10%	10%	10%	10%
1. Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	5,34%	5,55%	5,54%	5,47%	5,40%	5,31%
2. Doprinosi za zdravstveno osiguranje	3,89%	4,00%	4,00%	3,95%	3,89%	3,83%
3. Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	0,44%	0,46%	0,46%	0,45%	0,44%	0,44%
UKUPNO (I + II + III)	25%	26%	26%	25%	25%	25%
Realni BDP BiH	30.862	31.801	32.846	34.435	36.202	37.995

Izvor : Obrada FMF – podaci o BDP-u BiH preuzeti od Direkcije za ekonomsko planiranje BiH u martu 2018. god.

Tabela 3.3. Konsolidovani ukupni javni prihodi u Federaciji BiH • učešće u GDP-u FBiH

NAZIV	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
I POREZNI PRIHODI	19%	20%	20%	20%	20%	20%
1. Prihodi po osnovu indirektnih poreza	15,44%	15,59%	15,59%	15,58%	15,59%	15,57%
2. Prihodi po osnovu putarine 0,10 KM/l	0,40%	0,41%	•	•	•	•
3. Porez na dobit	1,28%	1,79%	1,82%	1,82%	1,81%	1,79%
4. Porez na dohodak	1,64%	1,72%	1,73%	1,73%	1,74%	1,73%
5. Porezi građana	0,50%	0,50%	0,50%	0,50%	0,49%	0,48%
II NEPOREZNI PRIHODI	5%	6%	5%	6%	6%	5%
1. Naknade i takse, novčane kazne i	2,61%	2,89%	2,81%	2,79%	2,73%	2,68%
2. Posebne naknade	1,04%	1,17%	1,04%	1,03%	1,01%	0,99%
3. Federalne naknade za upotrebu	0,15%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,15%
4. Ostali neporezni prihodi, od čega:	1,58%	2,20%	1,41%	1,59%	1,74%	1,65%
<dividende< div=""></dividende<>	0,41%	0,36%	0,37%	0,36%	0,35%	0,34%
prihodi krajnjih korisnika	1,00%	1,40%	0,83%	1,02%	1,18%	1,11%
ostalo	0,17%	0,45%	0,21%	0,21%	0,21%	0,21%
UKUPNO POREZNI I NEPOREZNI PRIHODI (I + II)	25%	26%	25%	25%	25%	25%
III VANBUDŽETSKI FONDOVI	16%	16%	16%	16%	16%	16%
1. Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	8,56%	8,90%	8,90%	8,92%	8,93%	8,88%
2. Doprinosi za zdravstveno osiguranje	6,24%	6,42%	6,42%	6,43%	6,44%	6,41%
3. Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	0,71%	0,73%	0,73%	0,73%	0,74%	0,73%
UKUPNO PRIHODI (I + II + III)	40%	42%	41%	41%	41%	41%
Realni BDP Federacije BiH	19.240	19.829	20.463	21.139	21.879	22.710

Izvor : Obrada FMF

3.2.1. Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda

Način struktuiranja i vođenja Jedinственог računa, na koji se vrši uplata svih prihoda po osnovu indirektnih poreza (PDV, carine, akcize, putarine) direktna je odrednica planiranog dijela ovih prihoda za korisnike u Federaciji BiH. Plan prihoda po osnovu indirektnih poreza za Federaciju BiH, uključujući sve korisnike istih, direktno zavisi i od planiranih izdvajanja za minimalne rezerve, iznosa za prenos budžetu institucija BiH zasnovanom na usvojenom Budžetu za tekuću godinu, izvajanja u procentualnom iznosu od 3,55% ili minimalno 124,0 mil. KM u apsolutnoj vrijednosti za Brčko Distrikt, kao i od samog načina raspodjele ovih prihoda između entiteta Federacije BiH i Republike Srpske. Isti se temelji na procentualnom učešću u raspoloživim prihodima po osnovu indirektnih poreza za raspodjelu saglasno učešću entiteta u krajnjoj potrošnji prema prijavama PDV-a za koji ne postoji pravo povrata.

Zvanične podatke o planu prihoda na Jedinственом računu izrađuje i dostavlja Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), te Fiskalno vijeće, koje je kao međuvladino tijelo, između ostalog zaduženo za usvajanje Prijedloga dokumenta „Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini“, u kojem su sadržani prijedlozi fiskalnih ciljeva budžeta institucija Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta, prijedlog makroekonomskih projekcija i projekcije ukupnih prihoda po osnovu indirektnih poreza za srednjoročni period.

Stoga, u nastavku slijede podaci o procjenama ukupnih prihoda na Jedininstvenom računu za period 2018 – 2021. godina, preuzeti od strane OMA-e u aprilu 2018. godine. Prema navedenim podacima, u skladu sa metodologijom raspodjele propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH⁶² urađen je plan ove kategorije prihoda za korisnike u Federaciji BiH.

3.2.1.1. Projekcije prihoda od indirektnih poreza u periodu 2018-2021⁶³

Pretpostavke

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2018-2021 podrazumijevaju osnovne (*baseline*) projekcije.

Pretpostavke za izradu projekcija su sljedeće:

- Prognoze makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za period 2018-2021 iz marta 2018;
- Izmjene Zakona o akcizama u primjeni od 1.2.2018.⁶⁴
- Nastavak harmonizacije akciza na cigarete sa standardima EU i primjena nove politike oporezivanja rezanog duhana⁶⁵;
- Efekti primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), u primjeni od 01.02.2017.;
- Tekući trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Politika akciza na duhan u 2018. utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom⁶⁶ Upravnog odbora UIO. Politika akciza na duhan u periodu 2017-2019 podrazumijeva kontinuirano godišnje povećanje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici, utvrđivanje minimalne akcize na cigarete (minimalno 60% prosječne ponderirane cijene cigareta) i usklađivanje specifične akcize na rezani duhan sa akcizom na cigarete (minimalno 80% minimalne akcize na cigarete). Očekuje se da će se minimalna akciza na cigarete u EU za sve cjenovne kategorije cigareta dostići 2019.godine.

Tekući trendovi naplate

2017. godina je bila godina rekordne naplate prihoda od indirektnih poreza, bruto i neto i ujedno, godina izuzetno visokog rasta izvoza od 17,4% i snažnog rasta uvoza od 12,2%, koji su u velikoj mjeri determinirali bruto i neto naplatu. U prvom polugodištu stopa rasta je iznosila 3,1%, da bi u drugom dijelu godine, sve do decembra, stope rasta neto prihoda dosežale i 5,7%. Međutim, neočekivano loša naplata prihoda u decembru kumulativnu stopu rasta neto prihoda je smanjila sa 4,8%, koliko je ostvareno za jedanaest mjeseci na 3,5%. Najvažniji segmenti rasta bruto prihoda od

⁶² „Službene novine Federacije BiH“, br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15

⁶³ Preuzeto od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora uprave za indirektno oporezivanje(OMA) u aprilu 2018. godine

⁶⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 91/17

⁶⁵ Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ br. 49/14)

⁶⁶ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2018.godinu (Službeni glasnik BiH br. 84/2017).

indirektnih poreza bili su PDV na uvoz, potom domaći PDV, te u manjoj mjeri prihodi od carina, putarine, akciza na derivate nafte i duhanske prerađevine. Važan faktor rasta bila je i potrošnja nerezidenata u tranzitu, uključujući i turizam, te prekograničnoj i malograničnoj potrošnji, koja je posljedica regionalne konkurentnosti cijena derivata u BiH. Iako se očekivalo da će primjena adaptiranog SSP od 1.2.2017. donijeti značajan pad prihoda od carina ostvaren je neto porast prihoda od 20,9 mil. KM.

U prvom kvartalu 2018. nastavljani su pozitivni trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza. Prema preliminarnom izvještaju o gotovinskom toku na JR UIO u prvom kvartalu 2018. bruto naplata je iznosila 1,701 mlrd KM. Isplate povrata su bile veće za 25,4 mil. KM u odnosu na prvi kvartal 2017., što je umanjilo efekte bruto naplate. U konačnici neto naplata prihoda od indirektnih poreza je bila veća za 132,7 mil. KM od naplate u prvom kvartalu 2017, odnosno za 10,6%. Vrlo visoka stopa rasta prihoda u prvom kvartalu 2018. u određenoj mjeri odstupa od uobičajene sheme naplate indirektnih poreza. Imajući u vidu, s jedne strane, pad prihoda u decembru u vezi sa uvozom (PDV, akcize), koji je neuobičajen s obzirom na tradicionalno visoku naplatu koncem godine zbog novogodišnjih praznika, te, s druge strane, diskrepancu između kretanja uvoza dobara i PDV na uvoz u decembru, može se zaključiti da je došlo do prelijevanja dijela prihoda iz 2017. u 2018. godinu. Isto tako, može se pretpostaviti i da je određen dio aktivnosti obveznika koji se uobičajeno realizirao krajem godine prenesen u narednu godinu. Bitan faktor neuobičajeno visoke naplate prihoda u prvom kvartalu, a koji nije povezan sa mikroekonomskim i makroekonomskim kretanjima, predstavlja uvođenje novog software-a za PDV od strane UIO tokom tijekom februara, čija je etapna implementacija u određenoj mjeri narušila uspostavljenu shemu isplata povrata PDV-a, pomjerajući ih u okvirima zakonskih rokova u mart i april. Poređenje nominalne naplate prihoda od indirektnih poreza u prvom kvartalu 2018. u odnosu na prvi kvartal prethodne godine ukazuje na zaključak da je i pored visokih isplata povrata neto naplata prihoda od indirektnih poreza u nominalnom iznosu bila najuspješnija od uspostave UIO.

Projekcije

Tabela 3.4. Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2018-2021. godina

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					Projektovana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija				2018	2019	2020	2021
		2017	2018	2019	2020				
PDV	3.576,1	3.728,0	3.861,0	3.987,7	4.121,0	4,2%	3,6%	3,3%	3,3%
Akcize	1.464,8	1.450,5	1.456,7	1.491,7	1.528,5	-1,0%	0,4%	2,4%	2,5%
Carine	269,1	288,2	304,9	322,6	341,6	7,1%	5,8%	5,8%	5,9%
Putarina	382,5	573,9	602,2	611,8	622,2	50,0%	4,9%	1,6%	1,7%
Ostalo	33,4	39,7	40,1	40,5	40,9	18,9%	1,0%	1,0%	1,0%
UKUPNO	5.726,0	6.080,4	6.264,9	6.454,4	6.654,3	6,2%	3,0%	3,0%	3,1%
Namjenska putarina *	-152,8	-352,5	-376,5	-382,5	-389,0	130,7%	6,8%	1,6%	1,7%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	5.573,2	5.727,9	5.888,4	6.071,8	6.265,2	2,8%	2,8%	3,1%	3,2%

NAPOMENA: * Namjenska putarina je do 01.02.2018. godine iznosila 0,10KM/l derivata nafte, a od 01.02.2018. godine 0,25 KM/l derivata nafte. Iznos namjenske putarine koja će se raspodijeliti korisnicima u 2018. godini prema odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uplatama na Jedinostveni račun⁶⁷ i raspodjeli prihoda ne odgovara u potpunosti iznosu projektovane namjenske putarine prikazanom u tabeli (352,5 mil. KM) zbog primjene novog modela raspodjele prikupljene namjenske putarine od 1.2.2018. prema kojem se raspodjela ne vrši na dnevnoj bazi, nego naknadno, po završetku mjeseca za prethodni mjesec na temelju preliminarog/konačnog izvještaja UIO o naplaćenim prihodima po vrstama.

⁶⁷ „Službeni glasnik BiH”, broj: 91/17

Na osnovu trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena efekata izmjene Zakona o akcizama, primjene adaptiranog SSP i Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA, projektovana neto naplata prihoda od indirektnih poreza za 2018. godinu iznosi 6.080,4 mil. KM što je za 6,2% više nego u 2017. godini.

Najveći doprinos projektovanom rastu prihoda od 354,4 mil KM imaju prihodi od putarine (191,4 mil. KM), odnosno namjenske putarine zbog primjene viših stopa od 01.02.2018. godine. Nakon toga slijede prihodi od PDV-a, za koje je predviđen rast od 151,9 mil KM. Carine i ostali prihodi nemaju značajno učešće u planiranom rastu prihoda, dok akcize imaju negativne efekte (-14,3 mil. KM).

Projektovane stope rasta prihoda za 2019., 2020., i 2021. godinu iznosi 3,0%, 3,0% i 3,1% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom periodu zasnovana je na projektovanim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, istorijskoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2018. godinu, te efektima izmjena politika u oblasti akciza na derivate nafte i putarine.

Najveći generator suficita prihoda od indirektnih poreza u navedenom periodu je PDV, s obzirom na njegovo značajno učešće u prihodima, te planiranim stabilnim stopama rasta. U sve tri navedene godine prihodi od PDV-a generišu preko dvije trećine apsolutnog godišnjeg projektovanog rasta prihoda

Stope rasta prihoda u Federaciji BiH se u periodu od 2019. - 2021. godine projiciraju po stopama od 3,0%, 3,0% i 3,1% respektivno.

Projekcije prihoda od akciza na duhanske prerađevine za 2019. temelje se na rastu specifične akcize na nivo od 1,65 KM/paklici. Ukoliko se novo dodatno poresko opterećenje (akciza + PDV) prevale u cijelosti na maloprodajne cijene ukupan iznos akciza sadržan u maloprodajnim cijenama svih brendova cigareta bi trebao biti viši od zakonom propisanog plafona od 176 KM/1000 kom (ili 3,52 KM/paklici). Time bi se proces harmonizacije poreskog opterećenja cigareta sa važećim standardom EU (90 EUR/1000 kom) okončao u 2019. Novo povećanje akciza u 2019. donijeće dalje pogoršanje na tržištu cigareta, jačanje crnog tržišta i eroziju prihoda. Okončanje procesa harmonizacije bi u 2020. i 2021. trebalo dovesti do stabilizacije tržišta i rasta prihoda od akciza u skladu projekcijama rasta potrošnje i dohotka. Polazeći od navedenih pretpostavki u 2019. se očekuje pad prihoda od akciza od 0,9%, a u 2020. i 2021. rast od 3,1% i 3,2% respektivno.

Prihodi od putarine ne doprinose značajno planiranom apsolutnom rastu prihoda u periodu 2019-2021. godine, zbog iscrpljivanja efekata rasta poreskih stopa. Nešto veći rast je planiran jedino u 2019. godini (28,2 mil KM), jer viša stopa namjenske putarine nije bila u primjeni od samog početka 2018. godine.

Rizici po projekcije

S obzirom na osnovne postavke projekcija indirektnih poreza i ukupne ekonomske uslove u BiH i u svijetu ostvarenje projektovanog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2018-2021. godina je podložno sljedećim rizicima:

- Projekcije prihoda od indirektnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svako odstupanje ovih parametara od projektovanih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;
- Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava nivo rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od indirektnih poreza u cjelini;
- Jačanje crnog tržišta duhanskih prerađevina, uzrokovano bržim rastom poreznog opterećenja cigareta u BiH u odnosu na zemlje u okruženju, može ugroziti izvršenje projekcija prihoda od akciza na cigarete;
- Pojava eksternih šokova, u vidu rasta cijena nafte i derivata na svjetskom tržištu izvan sadašnjih očekivanja, pogodiće tržište derivata u BiH i negativno će se odraziti na potrošnju derivata, a time i na izvršenje projekcija prihoda od akciza na derivate i putarine iz cijene naftnih derivata.

3.2.1.2. Raspodjela prihoda od indirektnih poreza u Federaciji BiH

Kako je već ranije istaknuto, od ukupno raspoloživih prihoda na Jedinstvenom računu za raspodjelu entitetima, Federaciji BiH pripada iznos, saglasan učešću ovog entiteta u prijavljenoj krajnjoj potrošnji. Shodno članu 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja⁶⁸ pripadajući iznos se, prije doznačavanja, umanju za iznos dospjelih obaveza otplate vanjskog duga Federacije BiH.

Nadalje, raspodjela raspoloživih prihoda korisnicima u Federaciji BiH se vrši prema formuli, u skladu sa kriterijima propisanim Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.

Prema podacima za 2017. godinu Federaciji BiH je sa Jedinstvenog računa doznačeno 3.092,1 mil. KM pripadajućeg dijela. Po odbitku dijela prihoda za izmirenje obaveza vanjskog duga u iznosu od 634,9 mil. KM raspoloživi prihodi Federacije BiH iznosili su 2.457,2 mil. KM.

Treba istaći da upravo prihodi od indirektnih poreza uzimaju najveće učešće u budžetima svih nivoa vlasti.

Projicirani prosječni rast pripadajućeg dijela prihoda za Federaciju BiH u periodu 2018-2020. godina prati plan rasta ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu.

Nivo planiranih raspoloživih prihoda za budžete korisnika u Federaciji BiH direktno ovisi o visini sredstava potrebnih za servisiranje vanjskog duga. U 2018. godini planiran je najveći iznos otplate u ovom srednjoročnom period od 645,2 mil. KM, dok se u narednim godinama očekuje smanjenje obaveza za preko 10%. Najniži plan obaveza u iznosu od 511,0 mil. KM odnosi se na 2020. godinu.

Tako se, prema procjenama, očekuje prosječni srednjoročni rast raspoloživih prihoda od indirektnih poreza za budžete korisnika u Federaciji BiH od 5,0%.

⁶⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 44/03, 52/04, 34/07, 49/09 i 32/13

U tabelarnom pregledu može se vidjeti izvršenje ukupnih prihoda na Jedinštvnom računu i raspodjela korisnicima u Federaciji BiH u 2017. godini, revidirana projekcija za 2018. godinu i srednjoročni plan 2018 – 2020. godina.

Tabela 3.5. Prihodi po osnovu indirektnih poreza na Jedinštvnom računu ▪ raspodjela korisnicima u Federaciji BiH

	IZVRŠENJE		PROJEKCIJA		
Raspodjela prihoda po osnovu indirektnih poreza sa Jedinštenog računa	2017	2018	2019	2020	2021
Ukupni neto prihodi na Jedinštenom računu	5.720.277.058	6.080.400.000	6.264.900.000	6.454.400.000	6.654.300.000
(sa uključenom putarinom 0,10 KM/l)					
Putarina 0,10 KM/l	153.030.480	352.500.000	376.500.000	382.500.000	389.000.000
Ukupni neto prihodi sa Jedinštenog računa za korisnike budžeta (bez putarine 0,10 KM/l)	5.567.246.578	5.727.900.000	5.888.400.000	6.071.900.000	6.265.300.000
Prihodi za Institucije BiH	750.000.000	750.000.000	750.000.000	750.000.000	750.000.000
Iznos za raspodjelu entitetima/Brčko Distriktu	4.817.246.578	4.977.900.000	5.138.400.000	5.321.900.000	5.515.300.000
Pripadajući prihodi Federacije BiH sa Jedinštenog računa (bez putarine 0,10 KM/l)	3.092.151.667	3.190.585.005	3.293.457.480	3.411.071.805	3.535.031.535
Otplata vanjskog duga Federacije BiH	634.976.500	645.164.250	562.064.198	511.003.500	526.938.020
Raspoloživi prihodi Federacije BiH nakon otplate vanjskog duga	2.457.175.167	2.545.420.755	2.731.393.282	2.900.068.305	3.008.093.515
Raspodjela po korisnicima u Federaciji BiH:	2.457.175.167	2.545.420.755	2.731.393.282	2.900.068.305	3.008.093.515
Udio Budžeta FBiH	36,2%	36,2%	36,2%	36,2%	36,2%
Prihodi Budžeta FBiH	889.497.410	921.442.313	988.764.368	1.049.824.726	1.088.929.852
Udio direkcija za ceste	3,9%	3,9%	3,9%	3,9%	3,9%
Prihodi upravitelja za ceste	95.829.832	99.271.409	106.524.338	113.102.664	117.315.647
Udio kantona	51,23%	51,23%	51,23%	51,23%	51,23%
Prihodi kantona	1.258.810.838	1.304.019.053	1.399.292.778	1.485.704.993	1.541.046.308
Udio općina/gradova	8,42%	8,42%	8,42%	8,42%	8,42%
Prihodi općina/gradova	206.894.149	214.324.428	229.983.314	244.185.751	253.281.474
Udio Grada Sarajeva	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%	0,25%
Prihodi Grada Sarajeva	6.142.938	6.363.552	6.828.483	7.250.171	7.520.234
Putarina 0,10 KM/l	81.259.185	▪	▪	▪	▪

Izvor : Obrada FMF

Kada je riječ o namjenskoj putarini 0,10 KM/l naftnog derivata za autoceste, kako je ranije istaknuto, naplata iste u ovom iznosu je vršena do 01.02.2018. godine, odnosno do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini. Raspodjela do tada prikupljenih prihoda između entiteta i Brčko Distrikta vršena je prema Odluci o privremenoj raspodjeli prihoda od putarina za autoceste⁶⁹, u slijedećem procentualnom omjeru: 59,0% Federaciji BiH, 39,0% Republici Srpskoj i 2,0% Brčko Distriktu.

Od 01.02.2018. godine iznos putarine je povećan na 0,25 KM/l naftnog derivata, od čega se 0,05 KM/l odnosi na izdvajanje za održavanje ostalih cesta. S obzirom da još uvijek nije utvrđena metodologija raspodjele između entiteta i Brčko Distrikta, uplaćena sredstva se akumuliraju na posebnom računu za uplatu i raspodjela istih će biti izvršena retroaktivno po usvajanju metodologije.

⁶⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 102/09

U Tabeli 3.3. od strane OMA-e predstavljene su ukupne projekcije putarine za period 2018-2021. godina, a po utvrđivanju metodologije raspodjele pripremiti će se i plan raspoloživog dijela za Federaciju BiH, koji trenutno, kako je već rečeno, nije uključen u plan ukupnih prihoda.

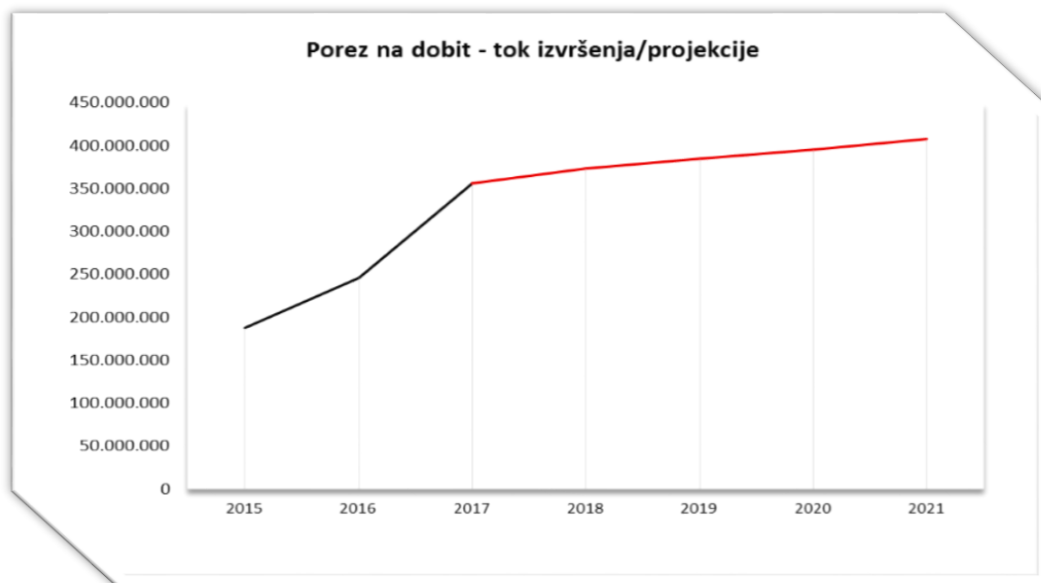
3.2.2. Direktni porezi

Pored indirektnih poreza, koje dobija sa Jedinственог računa, u Federaciji BiH se u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda prikupljaju i direktni porezi: porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porez na imovinu i ostali porezi građana.

3.2.2.1. Porez na dobit

Kada je riječ o porezu na dobit koji uplaćuju banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje i reosiguranje lica i imovine, pravna lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, pravna lica iz oblasti igara na sreću prihod je Budžeta Federacije BiH, dok ostala pravna lica uplatu poreza na dobit vrše u korist kantonalnih budžeta, prema svom sjedištu.

Grafikon 3.1. Projekcije i tok izvršenja poreza na dobit

Izvor : Obrada FMF

Prateći izvršenje ovih prihoda od početka primjene novog zakonskog rješenja⁷⁰ u 2016. godini do danas vidljiv je značajan rast - Grafikon 3.1. Prema podacima o izvršenju, prihodi po osnovu poreza na dobit su u 2017. godini ostvarili rekordan rast od 45,0%

⁷⁰ Zakon o porezu na dobit – „Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/16

posmatrano u odnosu na prethodnu godinu, a u uporedbi sa 2015. godinom, zadnjom godinom primjene starog zakonskog rješenja ostvaren je skoro dvostruki apsolutni iznos.

Ipak, s obzirom da je dužina primjene novog Zakona još uvijek kratka, procjeni osnovice za izradu projekcija mora se pristupiti sa oprežnošću. Shodno tome, srednjoročni plan ovih prihoda rađen je konzervativno i predviđa prosječnu stopu rasta od 3,0%, sa pretpostavkom da će se osnovica za izradu projekcije stabilizirati na nivou izvršenja u 2018. godini, te će srednjoročni rast pratiti makroekonomske pretpostavke.

U narednom periodu nastaviti će se praćenje implementacije novog Zakona sa aspekta utjecaja na promjenu nivoa ostvarenja prihoda, u cilju formiranja što reprezentativnijih ulaznih podataka za izradu projekcija.

Tabela 3.6. Prihodi po osnovu poreza na dobit

KANTON	IZVRŠENJE	PROJEKCIJA			
	2017	2018	2019	2020	2021
Unsko-sanski kanton	12.436.053	13.076.510	13.508.035	13.980.816	14.484.125
Posavski kanton	3.925.340	4.188.780	4.327.010	4.478.455	4.639.680
Tuzlanski kanton	44.664.576	46.674.482	47.794.669	48.559.384	49.433.453
Zeničko-dobojski kanton	33.917.657	35.003.022	36.158.122	37.423.656	38.770.908
Bosansko-podrinjski kanton	3.104.475	3.203.818	3.280.710	3.333.201	3.393.199
Srednjobosanski kanton	21.494.701	23.225.866	23.783.287	24.163.819	24.598.768
Hercegovačko-neretvanski kanton	27.251.937	28.123.999	28.798.975	29.259.759	29.786.434
Zapadnohercegovački kanton	18.117.259	18.932.536	19.386.917	19.697.107	20.051.655
Kanton Sarajevo	112.534.035	120.086.184	124.049.028	128.390.744	133.012.810
Kanton 10	2.536.377	2.740.553	2.830.992	2.930.076	3.035.559
Kantoni - ukupno	279.982.410	295.255.749	303.917.743	312.217.017	321.206.591
Budžet Federacije BiH	75.573.677	77.992.035	80.565.772	83.385.574	86.387.454
UKUPNO:	355.556.087	373.247.784	384.483.515	395.602.591	407.594.045

Izvor : Obrada FMF

3.2.2.2. Porez na dohodak

Oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, ulaganja kapitala i dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću propisano je Zakonom o porezu na dohodak⁷¹, dok je pripadnost prihoda naplaćenih po ovom osnovu regulisana Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U skladu sa tim, porez na dohodak prihod je kantonalnih budžeta, kojima pripada najviše 65,54% ukupno uplaćenih prihoda i budžeta jedinica lokalne samouprave, kojima pripada najmanje 34,46% ukupno naplaćenih prihoda, izuzev općina Kantona Sarajevo, kojima pripada 1,79% od ukupno naplaćenih prihoda od poreza na dohodak u Kantonu Sarajevo. Kantoni svojim propisima mogu jedinicama lokalne samouprave u svom sastavu ustupiti i veći iznos od zakonski propisanog minimuma.

⁷¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 10/08, 9/10, 44/11 i 7/13

Prateći porast zaposlenosti prihodi po osnovu poreza na dohodak u 2017. godini su porasli za 8,0% u odnosu na prethodnu godinu.

Plan prihoda od poreza na dohodak za srednjoročni period 2018-2021. godina sačinjen je konzervativnim pristupom i prati prosječni prognozirani rast realnog BDP-a Federacije BiH od 3,5%. Projekcije su zasnovane na trenutnoj politici oporezivanja dohotka i ne uključuju procjenjene efekte predloženog novog zakonskog rješenja o oporezivanju dohotka. Također, osnovica za pripremu projekcija nije uključila efekte realizacije projekata podrške zapošljavanju, planirane za ovaj srednjoročni period.

Tabela 3.7. Prihodi po osnovu poreza na dohodak

KANTON	IZVRŠENJE	PLAN			
	2017	2018	2019	2020	2021
Unsko-sanski kanton	21.978.087	22.967.101	23.770.949	24.650.475	25.537.892
Posavski kanton	3.996.899	4.124.800	4.269.168	4.427.127	4.586.504
Tuzlanski kanton	52.364.077	54.720.460	56.635.677	58.731.197	60.845.520
Zeničko-dobojski kanton	42.283.169	44.185.912	45.732.419	47.424.518	49.131.801
Bosansko-podrinjski kanton	4.246.341	4.382.224	4.535.602	4.703.419	4.872.742
Srednjobosanski kanton	23.644.269	24.708.261	25.573.050	26.519.253	27.473.946
Hercegovačko-neretvanski kanton	39.513.973	40.778.420	42.205.665	43.767.274	45.342.896
Zapadnohercegovački kanton	12.935.353	13.517.444	13.990.554	14.508.205	15.030.500
Kanton Sarajevo	133.711.192	137.989.950	142.819.598	148.103.924	153.435.665
Kanton 10	6.391.839	6.596.378	6.827.251	7.079.859	7.334.734
UKUPNO:	341.065.199	353.970.950	366.359.933	379.915.251	393.592.200

Izvor : Obrada FMF

3.2.2.3. Porezi građana

Ova kategorija obuhvata porez na imovinu fizičkih i pravnih lica, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica i porez na naslijeđe i poklon. Isti se naplaćuju u skladu sa kantonalnim propisima i raspoređuju između kantonalnih budžeta i budžeta jedinica lokalne samouprave.

Prateći izvršenje ove kategorije prihoda kroz niz prethodnih godina uočljiv je manji, ali stabilan rast, koji se predviđa i u narednom srednjoročnom periodu. Prosječna projektovana stopa rasta za period 2018-2021. godina iznosi 3,0%. Planirana reforma u oblasti oporezivanja imovine u Federaciji BiH trebala bi samo napraviti legislativne promjene, dok ista ne bi trebala imati značajniji efekat na ukupan nivo naplate ovih prihoda.

3.2.3. Neporezni prihodi

Donošenje legislative na temelju koje se vrši naplata različitih neporeznih prihoda u Federaciji BiH u nadležnosti je Federacije BiH, kantona i jedinica lokalne samouprave, što u najvećoj mjeri određuje i pripadnost ovih prihoda budžetu određenog nivoa vlasti,

izuzev pojedinih oblika dijeljenih neporeznih prihoda, koji su ustanovljeni propisima Federacije BiH, a raspodjela istih se vrši između više nivoa vlasti, odnosno korisnika javnih prihoda.

Zbog navedenog razloga, Federalno ministarstvo finansija priprema projekcije ukupnog okvira neporeznih prihoda u Federaciji BiH, a posmatrano pojedinačno po svakom nivou vlasti, projekcije mogu neznatno odstupiti u odnosu na planove, koje samostalno pripremaju niži nivoi vlasti.

Prosječna srednjoročna projektovana stopa rasta ukupnih neporeznih prihoda u Federaciji BiH prati prosječni prognozirani rast realnog BDP-a Federacije BiH.

U projekcije neporeznih prihoda nisu uključeni prihodi od privatizacije, grantovi, kao ni bilo koji drugi jednokratni oblik prihoda.

3.2.4. Prihodi Vlade Federacije BiH

Tabela 3.8. Prihodi Budžeta Federacije BiH

</

NAPOMENA: U izvršenju prihoda za 2017. godinu uključeno je 50 mil. KM prenesenih sredstava sa namjenskih podračuna (25,7 mil. KM kategorija naknade i takse + 25,3 mil. KM kategorija posebne naknade).

Izvor: Obrada FMF

Posmatrajući izvršenje prihoda Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu, kao što je navedeno u obrazloženju Tabele 8, u podatke je pored naplate ostvarene u navedenoj godini uključeno i 50,0 mil. KM ranije naplaćenih sredstava, prenesenih sa namjenskih podračuna. Prenesena sredstva se odnose na putničke avio takse, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, zaostale obaveze po osnovu naknada za šume, te dio naknada za priređivanje igara na sreću, koji se u skladu sa Zakonom o igrama na sreću⁷² iz tekućih uplata izdvaja na namjenski transakcijski račun i raspoređuje korisnicima u narednoj godini.

⁷² „Službene novine Federacije BiH“, br. 48/15 i 60/15

Kada se izdvoje navedena sredstva, ostatak od 2.108,0 mil. KM predstavlja ukupnu naplatu prihoda Budžeta Federacije BiH u 2017. godini. Potrebno je naglasiti da su prenesena sredstva isključena i iz osnovice za pripremu projekcija prihoda za period 2018-2021. godina. Nadalje, projicirani nivo prihoda Budžeta Federacije BiH za 2018. godinu niži je u odnosu na zabilježenu naplatu u 2017. godini, na što su utjecali prihodi krajnjih korisnika i jednokratne neplanirane uplate neporeznih prihoda. Detaljno obrazloženje navedenog je već dato u okviru tačke 3.1.

Prema konzervativnim procjenama, prihodi Budžeta Federacije BiH bi u 2019. godini ostvarili skroman rast od 1,8%. U 2020. i 2021. godini procjenjuje se da će ukupni prihodi rasti između 2,5% i 3,0%. Na projektovane ukupne stope rasta utjecao je nivo ukupno planiranih prihoda od indirektnih poreza. S obzirom da ovi prihodi u Budžetu Federacije BiH uključuju i iznos potreban za otplatu vanjskog duga, niži nivo dospjeća obaveza u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu se implicirao na nižu stopu rasta ukupnih prihoda.

*U periodu od
2019. -2021.
godine se projicira
rast prihoda
Budžeta
Federacije BiH po
prosječnoj stopi od
2,4%*

S druge strane, raspoloživi dio prihoda od indirektnih poreza, nakon otplate vanjskog duga, pokazuje rast iz godine u godinu, što se može vidjeti u Tabeli 3.5. gdje su detaljno obrađene projekcije prihoda od indirektnih poreza.

3.2.5. Budžeti kantona i jedinica lokalne samouprave

Prema konsolidiranim podacima kantonalni i općinski/gradski budžeti, uključujući i ostale korisnike javnih prihoda na kantonalnom nivou (kantonalne direkcije za ceste i kantonalni fondovi za zaštitu okoliša) su u 2017. godini zabilježili porast prihoda za preko 5,0%. Prateći trend izvršenja, kao i projektovani makroekonomski rast, očekuje se da će ukupan okvir ovih prihoda u periodu 2018-2021. ostvariti prosječni srednjoročni rast od 4,0%.

Tabela 3.9. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta

KANTONALNI I OPĆINSKI/GRADSKI BUDŽETI UKUPNO	IZVRŠENJE	PLAN			
	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	2.245.871.483	2.331.266.683	2.470.182.770	2.598.269.454	2.689.994.928
1. Indirektni porezi ukupno	1.525.617.876	1.577.906.326	1.693.190.696	1.797.752.342	1.864.717.170
od toga kantonalni budžet	1.260.996.101	1.304.019.053	1.399.292.778	1.485.704.993	1.541.046.308
od toga općinski budžet	207.111.734	214.324.428	229.983.314	244.185.751	253.281.474
od toga upravitelji cesta	57.510.041	59.562.846	63.914.603	67.861.598	70.389.388
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	341.065.199	353.970.950	366.359.933	379.915.251	393.592.200
od toga kantonalni budžet	258.100.565	277.073.877	286.771.463	297.382.007	308.087.759
od toga općinski budžet	82.964.634	76.897.073	79.588.470	82.533.244	85.504.440
3. Porez na dobit	279.982.410	295.255.749	303.917.743	312.217.017	321.206.591
4. Porez na imovinu	98.417.527	103.334.959	105.896.531	107.555.526	109.634.722
5. Ostali porezi	788.471	798.699	817.868	829.318	844.245
II Naknade i takse	273.212.799	285.219.279	292.064.542	296.153.445	301.484.207
1. Naknade i takse	273.212.799	285.219.279	292.064.542	296.153.445	301.484.207
III Posebne naknade	166.205.124	170.686.534	174.783.011	177.229.973	180.420.113
1. Posebne naknade	166.205.124	170.686.534	174.783.011	177.229.973	180.420.113
IV Novčane kazne	31.174.175	31.923.604	32.689.770	33.147.427	33.744.081
1. Novčane kazne	30.650.175	31.421.896	32.176.022	32.626.486	33.213.763
2. Ostali prihodi	524.000	501.708	513.749	520.941	530.318
V. Ostali neporezni prihodi	211.604.871	214.717.254	219.870.468	222.948.654	226.961.730
1. Ostali neporezni prihodi	211.604.871	214.717.254	219.870.468	222.948.654	226.961.730
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	49.592.600	-	-	-	-
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	2.928.068.452	3.033.813.354	3.189.590.561	3.327.748.954	3.432.605.059

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

U narednim tabelama date su projekcije ukupnog okvira prihoda pojedinačno po kantonima. Potrebno je još jednom istaći da plan ukupnih neporeznih prihoda može neznatno odstupiti u odnosu na planove, koje samostalno pripremaju niži nivoi vlasti.

**Tabela 3.9.1. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Unsko-sanski kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
UNSKO-SANSKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	206.547.786	212.939.112	226.816.595	239.683.700	248.553.511
1. Indirektni porezi ukupno	164.950.514	169.482.526	181.865.192	193.096.132	200.288.808
od toga kantonalni budžet	131.633.459	134.979.012	144.840.795	153.785.324	159.513.703
od toga općinski budžet	26.254.799	27.189.197	29.175.683	30.977.404	32.131.288
od toga upravitelji cesta	7.062.256	7.314.317	7.848.713	8.333.404	8.643.817
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	21.978.087	22.967.101	23.770.949	24.650.475	25.537.892
od toga kantonalni budžet	14.396.296	15.052.638	15.579.480	16.155.921	16.737.534
od toga općinski budžet	7.581.791	7.914.463	8.191.469	8.494.554	8.800.357
3. Porez na dobit	12.436.053	13.076.510	13.508.035	13.980.816	14.484.125
4. Porez na imovinu	7.182.237	7.412.069	7.671.491	7.955.336	8.241.728
5. Ostali porezi	895	907	928	941	958
II Naknade i takse	20.784.802	21.449.916	21.964.714	22.272.220	22.673.120
1. Naknade i takse	20.784.802	21.449.916	21.964.714	22.272.220	22.673.120
III Posebne naknade	11.138.836	11.283.641	11.554.448	11.716.211	11.927.102
1. Posebne naknade	11.138.836	11.283.641	11.554.448	11.716.211	11.927.102
IV Novčane kazne	4.613.917	4.673.898	4.786.071	4.853.076	4.940.432
1. Novčane kazne	4.580.029	4.639.569	4.750.919	4.817.432	4.904.146
2. Ostali prihodi	33.888	34.329	35.152	35.645	36.286
V. Ostali neporezni prihodi	14.879.479	15.355.622	15.724.157	15.944.295	16.231.293
1. Ostali neporezni prihodi	14.879.479	15.355.622	15.724.157	15.944.295	16.231.293
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	5.263.005				
U K U P N O (I + II + III + IV + V)	257.964.820	265.702.189	280.845.986	294.469.502	304.325.458

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

**Tabela 3.9.2. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Posavski kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
POSAVSKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	40.747.929	41.375.548	44.036.694	46.497.809	48.203.612
1. Indirektni porezi ukupno	32.080.973	32.307.570	34.668.013	36.808.908	38.180.010
od toga kantonalni budžet	27.325.328	27.488.722	29.497.092	31.318.661	32.485.256
od toga općinski budžet	3.542.180	3.562.072	3.822.323	4.058.367	4.209.538
od toga upravitelji cesta	1.213.465	1.256.776	1.348.598	1.431.880	1.485.216
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	3.996.899	4.124.800	4.269.168	4.427.127	4.586.504
od toga kantonalni budžet	2.619.274	2.703.394	2.798.013	2.901.539	3.005.994
od toga općinski budžet	1.377.625	1.421.406	1.471.155	1.525.588	1.580.509
3. Porez na dobit	3.925.340	4.188.780	4.327.010	4.478.455	4.639.680
4. Porez na imovinu	743.112	752.772	770.839	781.631	795.700
5. Ostali porezi	1.605	1.626	1.665	1.688	1.719
II Naknade i takse	2.617.409	2.651.435	2.715.070	2.753.081	2.802.636
1. Naknade i takse	2.617.409	2.651.435	2.715.070	2.753.081	2.802.636
III Posebne naknade	1.638.706	1.660.009	1.699.849	1.723.647	1.754.673
1. Posebne naknade	1.638.706	1.660.009	1.699.849	1.723.647	1.754.673
IV Novčane kazne	504.116	519.519	531.988	539.436	549.146
1. Novčane kazne	465.787	480.692	492.229	499.120	508.104
2. Ostali prihodi	38.329	38.827	39.759	40.316	41.041
V. Ostali neporezni prihodi	4.147.863	4.280.595	4.383.329	4.444.695	4.524.700
1. Ostali neporezni prihodi	4.147.863	4.280.595	4.383.329	4.444.695	4.524.700
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	1.933.199				
U K U P N O (I + II + III + IV + V)	49.656.023	50.487.107	53.366.930	55.958.669	57.834.767

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

**Tabela 3.9.3. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Tuzlanski kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
TUZLANSKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	365.889.589	378.785.866	401.487.813	422.094.487	436.564.605
1. Indirektni porezi ukupno	257.008.595	265.159.731	284.532.726	302.103.819	313.356.943
od toga kantonalni budžet	205.426.883	211.577.091	227.035.253	241.055.635	250.034.763
od toga općinski budžet	40.718.030	42.331.218	45.424.004	48.229.128	50.025.624
od toga upravitelji cesta	10.863.682	11.251.422	12.073.468	12.819.056	13.296.555
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	52.364.077	54.720.460	56.635.677	58.731.197	60.845.520
od toga kantonalni budžet	31.839.825	35.863.790	37.119.022	38.492.426	39.878.154
od toga općinski budžet	20.524.252	18.856.671	19.516.654	20.238.770	20.967.366
3. Porez na dobit	44.664.576	46.674.482	47.794.669	48.559.384	49.433.453
4. Porez na imovinu	11.830.062	12.208.624	12.501.631	12.676.654	12.904.834
5. Ostali porezi	22.279	22.569	23.110	23.434	23.856
II Naknade i takse	40.862.396	41.393.607	42.387.054	42.980.472	43.754.121
1. Naknade i takse	40.862.396	41.393.607	42.387.054	42.980.472	43.754.121
III Posebne naknade	31.283.169	31.689.850	32.450.407	32.904.712	33.496.997
1. Posebne naknade	31.283.169	31.689.850	32.450.407	32.904.712	33.496.997
IV Novčane kazne	3.992.521	4.118.182	4.217.019	4.276.057	4.353.026
1. Novčane kazne	3.882.038	4.006.263	4.102.414	4.159.847	4.234.725
2. Ostali prihodi	110.483	111.919	114.605	116.210	118.302
V. Ostali neporezni prihodi	43.069.270	43.629.171	44.676.271	45.301.738	46.117.170
1. Ostali neporezni prihodi	43.069.270	43.629.171	44.676.271	45.301.738	46.117.170
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	7.821.091				
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	485.096.945	499.616.676	525.218.563	547.557.467	564.285.919

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

**Tabela 3.9.4. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Zeničko-dobojski kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	301.764.990	313.515.611	332.900.647	350.923.794	363.711.462
1. Indirektni porezi ukupno	216.935.566	225.422.503	241.892.233	256.830.095	266.396.810
od toga kantonalni budžet	175.388.755	182.145.381	195.453.215	207.523.273	215.253.348
od toga općinski budžet	33.276.840	34.711.984	37.248.098	39.548.324	41.021.468
od toga upravitelji cesta	8.269.971	8.565.137	9.190.920	9.758.498	10.121.994
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	42.283.169	44.185.912	45.732.419	47.424.518	49.131.801
od toga kantonalni budžet	27.524.032	28.959.446	29.973.027	31.082.029	32.200.982
od toga općinski budžet	14.759.137	15.226.465	15.759.391	16.342.489	16.930.819
3. Porez na dobit	33.917.657	35.003.022	36.158.122	37.423.656	38.770.908
4. Porez na imovinu	8.600.232	8.875.439	9.088.450	9.215.688	9.381.571
5. Ostali porezi	28.366	28.735	29.424	29.836	30.373
II Naknade i takse	37.790.141	38.999.426	39.935.412	40.494.507	41.223.409
1. Naknade i takse	37.790.141	38.999.426	39.935.412	40.494.507	41.223.409
III Posebne naknade	22.722.883	23.450.015	24.012.816	24.348.995	24.787.277
1. Posebne naknade	22.722.883	23.450.015	24.012.816	24.348.995	24.787.277
IV Novčane kazne	6.615.725	6.701.729	6.862.571	6.958.647	7.083.903
1. Novčane kazne	6.475.483	6.559.664	6.717.096	6.811.136	6.933.736
2. Ostali prihodi	140.242	142.065	145.475	147.511	150.167
V. Ostali neporezni prihodi	44.603.859	45.183.709	46.268.118	46.915.872	47.760.358
1. Ostali neporezni prihodi	44.603.859	45.183.709	46.268.118	46.915.872	47.760.358
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	3.736.189				
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	413.497.598	427.850.490	449.979.564	469.641.815	484.566.408

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

**Tabela 3.9.5. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Bosansko-podrinjski kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	32.220.204	33.282.576	35.349.785	37.230.043	38.530.299
1. Indirektni porezi ukupno	24.069.640	24.871.217	26.688.348	28.336.466	29.391.976
od toga kantonalni budžet	21.326.403	22.024.882	23.634.055	25.093.557	26.028.272
od toga općinski budžet	2.041.613	2.119.669	2.274.535	2.414.997	2.504.954
od toga upravitelji cesta	701.624	726.667	779.758	827.911	858.751
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	4.246.341	4.382.224	4.535.602	4.703.419	4.872.742
od toga kantonalni budžet	2.781.345	2.872.110	2.972.633	3.082.621	3.193.595
od toga općinski budžet	1.464.996	1.510.114	1.562.968	1.620.798	1.679.147
3. Porez na dobit	3.104.475	3.203.818	3.280.710	3.333.201	3.393.199
4. Porez na imovinu	799.726	825.317	845.125	856.957	872.382
5. Ostali porezi	22				
II Naknade i takse	1.638.622	1.691.058	1.731.643	1.755.886	1.787.492
1. Naknade i takse	1.638.622	1.691.058	1.731.643	1.755.886	1.787.492
III Posebne naknade	1.559.325	1.609.223	1.647.845	1.670.915	1.700.991
1. Posebne naknade	1.559.325	1.609.223	1.647.845	1.670.915	1.700.991
IV Novčane kazne	429.774	435.361	445.810	452.051	460.188
1. Novčane kazne	429.774	435.361	445.810	452.051	460.188
2. Ostali prihodi					
V. Ostali neporezni prihodi	2.991.851	3.030.745	3.103.483	3.146.932	3.203.576
1. Ostali neporezni prihodi	2.991.851	3.030.745	3.103.483	3.146.932	3.203.576
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	3.690.954				
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	38.839.776	40.048.964	42.278.565	44.255.826	45.682.547

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

**Tabela 3.9.6. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Srednjobosanski kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
SREDNJOBOSANSKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	204.826.343	211.382.970	224.409.525	236.210.151	244.373.037
1. Indirektni porezi ukupno	152.896.751	156.569.943	168.009.194	178.384.469	185.029.147
od toga kantonalni budžet	124.070.635	126.972.335	136.249.138	144.663.095	150.051.679
od toga općinski budžet	23.742.211	24.332.252	26.110.006	27.722.408	28.755.046
od toga upravitelji cesta	5.083.905	5.265.356	5.650.051	5.998.965	6.222.422
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	23.644.269	24.708.261	25.573.050	26.519.253	27.473.946
od toga kantonalni budžet	14.178.282	16.193.794	16.760.577	17.380.718	18.006.424
od toga općinski budžet	9.465.987	8.514.467	8.812.473	9.138.535	9.467.522
3. Porez na dobit	21.494.701	23.225.866	23.783.287	24.163.819	24.598.768
4. Porez na imovinu	6.787.218	6.875.452	7.040.463	7.139.029	7.267.532
5. Ostali porezi	3.404	3.448	3.531	3.580	3.645
II Naknade i takse	17.217.974	17.441.808	17.860.411	18.110.457	18.436.445
1. Naknade i takse	17.217.974	17.441.808	17.860.411	18.110.457	18.436.445
III Posebne naknade	15.082.180	15.564.810	15.938.365	16.161.502	16.452.409
1. Posebne naknade	15.082.180	15.564.810	15.938.365	16.161.502	16.452.409
IV Novčane kazne	3.062.047	3.133.103	3.208.298	3.253.214	3.311.772
1. Novčane kazne	3.035.953	3.133.103	3.208.298	3.253.214	3.311.772
2. Ostali prihodi	26.094				
V. Ostali neporezni prihodi	14.412.809	14.600.176	14.950.580	15.159.888	15.432.766
1. Ostali neporezni prihodi	14.412.809	14.600.176	14.950.580	15.159.888	15.432.766
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	2.542.560				
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	254.601.353	262.122.866	276.367.179	288.895.212	298.006.430

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

**Tabela 3.9.7. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Hercegovačko-neretvanski kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	213.664.066	219.040.540	231.660.229	243.153.403	251.408.687
1. Indirektni porezi ukupno	137.806.232	140.928.002	151.224.428	160.563.172	166.544.021
od toga kantonalni budžet	109.537.331	112.054.357	120.241.228	127.666.630	132.422.109
od toga općinski budžet	22.747.920	23.155.611	24.847.397	26.381.829	27.364.530
od toga upravitelji cesta	5.520.981	5.718.033	6.135.802	6.514.713	6.757.381
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	39.513.973	40.778.420	42.205.665	43.767.274	45.342.896
od toga kantonalni budžet	24.105.686	26.726.177	27.661.593	28.685.072	29.717.734
od toga općinski budžet	15.408.287	14.052.244	14.544.072	15.082.203	15.625.162
3. Porez na dobit	27.251.937	28.123.999	28.798.975	29.259.759	29.786.434
4. Porez na imovinu	9.090.110	9.208.281	9.429.280	9.561.290	9.733.393
5. Ostali porezi	1.814	1.838	1.882	1.908	1.942
II Naknade i takse	37.843.211	39.054.194	39.991.494	40.551.375	41.281.300
1. Naknade i takse	37.843.211	39.054.194	39.991.494	40.551.375	41.281.300
III Posebne naknade	31.101.913	32.097.174	32.867.506	33.327.651	33.927.549
1. Posebne naknade	31.101.913	32.097.174	32.867.506	33.327.651	33.927.549
IV Novčane kazne	2.175.403	2.203.683	2.256.572	2.288.164	2.329.351
1. Novčane kazne	2.175.403	2.203.683	2.256.572	2.288.164	2.329.351
2. Ostali prihodi	-	-	-	-	-
V. Ostali neporezni prihodi	18.670.760	18.913.480	19.367.403	19.638.547	19.992.041
1. Ostali neporezni prihodi	18.670.760	18.913.480	19.367.403	19.638.547	19.992.041
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	2.369.193	-	-	-	-
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	303.455.353	311.309.071	326.143.205	338.959.141	348.938.928

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.
Izvor: Obrada FMF

**Tabela 3.9.8. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Zapadnohercegovački kanton•**

	IZVRŠENJE	PLAN			
ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	91.721.156	94.375.543	99.691.584	104.479.216	107.918.369
1. Indirektni porezi ukupno	57.935.489	59.156.978	63.479.082	67.399.182	69.909.748
od toga kantonalni budžet	46.663.102	47.857.499	51.354.045	54.525.373	56.556.399
od toga općinski budžet	9.219.457	9.173.086	9.843.286	10.451.150	10.840.447
od toga upravitelji cesta	2.052.930	2.126.394	2.281.751	2.422.659	2.512.901
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	12.935.353	13.517.444	13.990.554	14.508.205	15.030.500
od toga kantonalni budžet	5.174.588	8.859.333	9.169.409	9.508.678	9.850.990
od toga općinski budžet	7.760.765	4.658.111	4.821.145	4.999.527	5.179.510
3. Porez na dobit	18.117.259	18.932.536	19.386.917	19.697.107	20.051.655
4. Porez na imovinu	2.448.139	2.479.965	2.539.484	2.575.037	2.621.387
5. Ostali porezi	284.916	288.620	295.547	299.684	305.079
II Naknade i takse	6.743.853	7.973.568	8.164.933	8.279.242	8.428.269
1. Naknade i takse	6.743.853	7.973.568	8.164.933	8.279.242	8.428.269
III Posebne naknade	6.694.282	6.908.499	7.074.303	7.173.343	7.302.463
1. Posebne naknade	6.694.282	6.908.499	7.074.303	7.173.343	7.302.463
IV Novčane kazne	1.013.358	1.023.175	1.047.731	1.062.400	1.081.523
1. Novčane kazne	995.278	1.008.217	1.032.414	1.046.868	1.065.711
2. Ostali prihodi	18.080	14.959	15.318	15.532	15.812
V. Ostali neporezni prihodi	6.928.414	7.018.483	7.186.927	7.287.544	7.418.720
1. Ostali neporezni prihodi	6.928.414	7.018.483	7.186.927	7.287.544	7.418.720
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	1.220.540	-	-	-	-
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	113.101.063	117.299.268	123.165.478	128.281.745	132.149.344

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.
Izvor: Obrada FMF

Tabela 3.9.9. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Kanton Sarajevo•

	IZVRŠENJE	PLAN			
KANTON SARAJEVO	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	715.748.808	752.242.864	794.523.321	834.126.211	863.785.352
1. Indirektni porezi ukupno	419.826.178	440.832.758	473.040.708	502.252.961	520.961.479
od toga kantonalni budžet	368.890.525	387.411.020	415.715.892	441.388.096	457.829.448
od toga općinski budžet	36.034.754	37.989.005	40.764.542	43.281.924	44.894.141
od toga upravitelji cesta	14.900.899	15.432.733	16.560.274	17.582.940	18.237.890
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	133.711.192	137.989.950	142.819.598	148.103.924	153.435.665
od toga kantonalni budžet	131.288.963	135.519.930	140.263.128	145.452.863	150.689.166
od toga općinski budžet	2.422.229	2.470.020	2.556.471	2.651.060	2.746.498
3. Porez na dobit	112.534.035	120.086.184	124.049.028	128.390.744	133.012.810
4. Porez na imovinu	49.665.550	53.321.965	54.601.692	55.366.115	56.362.706
5. Ostali porezi	11.853	12.007	12.295	12.467	12.692
II Naknade i takse	104.042.225	110.774.593	113.433.183	115.021.248	117.091.630
1. Naknade i takse	104.042.225	110.774.593	113.433.183	115.021.248	117.091.630
III Posebne naknade	38.330.932	39.557.522	40.506.902	41.073.999	41.813.331
1. Posebne naknade	38.330.932	39.557.522	40.506.902	41.073.999	41.813.331
IV Novčane kazne	8.251.064	8.577.065	8.782.915	8.905.876	9.066.182
1. Novčane kazne	8.130.256	8.454.687	8.657.599	8.778.806	8.936.824
2. Ostali prihodi	120.808	122.379	125.316	127.070	129.357
V. Ostali neporezni prihodi	57.115.218	57.857.716	59.246.301	60.075.749	61.157.113
1. Ostali neporezni prihodi	57.115.218	57.857.716	59.246.301	60.075.749	61.157.113
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	19.524.162				
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	923.488.247	969.009.760	1.016.492.622	1.059.203.083	1.092.913.607

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

Tabela 3.9.10. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta
•Kanton 10•

	IZVRŠENJE	PLAN			
KANTON 10	2017	2018	2019	2020	2021
I Porezni prihodi	72.740.612	74.326.054	79.306.576	83.870.640	86.945.993
1. Indirektni porezi ukupno	62.107.938	63.175.098	67.790.772	71.977.137	74.658.228
od toga kantonalni budžet	50.733.680	51.508.753	55.272.065	58.685.347	60.871.329
od toga općinski budžet	9.533.930	9.760.334	10.473.440	11.120.219	11.534.438
od toga upravitelji cesta	1.840.328	1.906.011	2.045.267	2.171.571	2.252.460
2. Porez na dohodak (sa uključenim zaostalim obavezama)	6.391.839	6.596.378	6.827.251	7.079.859	7.334.734
od toga kantonalni budžet	4.192.274	4.323.266	4.474.580	4.640.140	4.807.185
od toga općinski budžet	2.199.565	2.273.112	2.352.671	2.439.720	2.527.549
3. Porez na dobit	2.536.377	2.740.553	2.830.992	2.930.076	3.035.559
4. Porez na imovinu	1.271.141	1.375.075	1.408.076	1.427.789	1.453.490
5. Ostali porezi	433.317	438.950	449.485	455.778	463.982
II Naknade i takse	3.672.166	3.789.675	3.880.628	3.934.956	4.005.786
1. Naknade i takse	3.672.166	3.789.675	3.880.628	3.934.956	4.005.786
III Posebne naknade	6.652.898	6.865.791	7.030.570	7.128.998	7.257.320
1. Posebne naknade	6.652.898	6.865.791	7.030.570	7.128.998	7.257.320
IV Novčane kazne	516.250	537.886	550.795	558.506	568.560
1. Novčane kazne	480.174	500.656	512.671	519.849	529.206
2. Ostali prihodi	36.076	37.230	38.124	38.658	39.354
V. Ostali neporezni prihodi	4.785.348	4.847.558	4.963.899	5.033.393	5.123.995
1. Ostali neporezni prihodi	4.785.348	4.847.558	4.963.899	5.033.393	5.123.995
2. Grantovi i transferi drugih nivoa vlasti	1.491.707				
UKUPNO (I + II + III + IV + V)	88.367.274	90.366.964	95.732.468	100.526.494	103.901.652

NAPOMENA: U izvršenju za 2017. godinu grantovi i transferi drugih nivoa vlasti prikazani samo evidentno.

Izvor: Obrada FMF

3.2.6. Vanbudžetski fondovi

Prema podacima o naplati doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinosa za zdravstveno osiguranje i doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti učljivo je prisustvo značajnog kontinuiranog rasta, što je, pored rasta zaposlenosti, rezultat i pojačanog rada inspekcijskih organa, kao i primjene Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode, koja je potakla veće uplate dugovanja po osnovu doprinosa.

Tabela 3.10. Prihodi vanbudžetskih fondova

NAZIV	u mil. KM				
	IZVRŠENJE	PROJEKCIJA			
	2017	2018	2019	2020	2021
1. Doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje	1.765	1.821	1.885	1.954	2.017
2. Doprinosi za zdravstveno osiguranje	1.273	1.313	1.359	1.410	1.455
3. Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	145	150	155	161	166
UKUPNO:	3.182	3.284	3.399	3.525	3.638

NAPOMENA: U plan prihoda vanbudžetskih fondova uključeni su samo porezni prihodi-doprinosi, bez neporeznih prihoda i primitaka.

Izvor: Obrada FMF

Srednjoročna, konzervativna projekcija ovih prihoda za period 2018-2021. godina odražava historijski trend ostvarenja i makroekonomske pretpostavke.

Treba istaći da u srednjoročna očekivanja naplate doprinosa nisu uzeti u obzir efekti privremenih i povremenih angažmana realizovanih putem projekata za poticanje zapošljavanja, kao ni procjenjeni efekti planirane izmjene Zakona o doprinosima.

3.2.7. Direkcije za ceste

U Federaciji BiH direkcije za ceste sredstva ostvaruju iz dva osnovna izvora: raspoloživih prihoda od indirektnih poreza, koje dobiju u raspodjeli i prihoda po osnovu naknada za upotrebu puteva, utvrđenih Zakonom o cestama Federacije Bosne i Hercegovine.⁷³

Srednjoročni plan raspoloživog dijela prihoda od indirektnih poreza rađen je u skladu sa projekcijom ukupnih prihoda na Jedinственном računu, što je već ranije detaljno obrađeno. Projektovani prosječni srednjoročni rast naknada za ceste prasti plan makroekonomskih kretanja.

⁷³ „Službene novine Federacije BiH“, br. 12/10, 16/10-isp. i 66/13

Tabela 3.11. Prihodi direkcija za ceste

u mil. KM

NAZIV	2017	PROJEKCIJA			
		2018	2019	2020	2021
1. Prihodi po osnovu indirektnih poreza	96	99	107	113	117
JP Ceste Federacije BiH	38	40	43	45	47
Kantonalni upravitelji za ceste	57	60	64	68	70
2. Ostale cestovne naknade	68	70	72	74	76
Ostale federalne cestovne naknade	31	32	33	34	35
Ostale kantonalne cestovne naknade	36	37	38	40	41
UKUPNO (I + II)	163	169	178	187	193

Izvor: Obrada FMF

Kako je više puta izneseno u ovom dokumentu, od 01.02.2018. godine u primjeni su izmjenjene i dopunjene odredbe Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini. Povećanje ranije propisanog iznosa namjenske putarine za autoceste sa 0,10 KM/l naftnog derivata na 0,25 KM/l istog, pored namjene za finansiranje izgradnje i održavanja autocesta, pretpostavilo je i izdvajanje dijela u iznosu od 0,05 KM/l za održavanje ostalih cesta. Po usvajanju metodologije za raspodjelu ukupnog iznosa prikupljene putarine između entiteta i Brčko Distrikta, dio od raspoloživog iznosa za Federaciju BiH će pored JP Autoceste Federacije BiH biti raspoređen i direkcijama za ceste u Federaciji BiH (JP Ceste FBiH i kantonalnim direkcijama). U trenutne projektovane iznose prihoda iz Tabele 3.10. navedeni dio nije uključen.

3.2.8. Rizici po ostvarenje plana prihoda

Srednjoročni plan javnih prihoda u Federaciji BiH usko je vezan za očekivana kretanja makroekonomski pokazatelja, čime njegova realizacija može imati drugačiji ishod ukoliko dođe do značajnijeg usporavanja ekonomskog rasta od procenjenog. S obzirom da prihodi po osnovu indirektnih poreza sa Jedininstvenog računa uzimaju najveće učešće u ukupnom planu javnih prihoda nivo naplate će između ostalog zavisiti od kvalitetne koordinacije svih korisnika ovih prihoda, institucija Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko Distrikta, s jedne strane i svih korisnika prihoda od indirektnih poreza unutar Federacije BiH, s druge strane, a sa posebnim naglaskom na nastavak prilagođavanja koeficijenata za raspodjelu ovih prihoda korisnicima. Odsustvo stabilnih koeficijenata, izmjena poreznih politika, administracija poreznog sistema i sl. predstavljaju značajan rizik po ostvarenje srednjoročnih prognoza prihoda. Kada je riječ o prihodima po osnovu dividendi, ostvarenje projiciranog nivoa pod direktnim je utjecajem realizacije poslovanja preduzeća, koja vrše uplatu iste, što plan ove kategorije prihoda čini u znatnoj mjeri nepredvidljivim.

Također, svaka eventualna promjena vlasničke strukture u preduzećima sa većinskim državnim vlasništvom može dovesti do drugačije realizacije plana. Plan prihoda za period 2018-2021. godina, kako je već ranije istaknuto, nije uključio procjenjenje efekta predloženih izmjena poreznih politika. Implementacija istih, može dovesti do drugačijeg nivoa izvršenja prihoda od procenjenog.

IV. Upravljanje rashodima na nivou Vlade Federacije BiH

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora.

Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja u proteklom periodu. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta jer daje kontekst i osnovu za izradu planova budžetske potrošnje i gornjih granica rashoda.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. S tim u vezi, detaljno su razmotrene pojedine kategorije troškova, i to:

- plaće i naknade
- materijalni troškovi
- transfere (tekući i kapitalni)
- kapitalna potrošnja

Ovo poglavlje sadrži i detaljnu analizu javnog duga u Federaciji BiH, uključujući pojedine kategorije unutrašnjeg i vanjskog duga. Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz ograničavanje rasta javne potrošnje.

4.1. Politika javnih rashoda

Osnovu upravljanja javnim rashodima predstavlja težnja za unaprijeđenjem ekonomije, postizanjem efikasnosti i efektivnosti u mobiliziranju, alociranju i optimiziranju javnih sredstava.⁷⁴

Obzirom na strateško opredjeljenje za integrisanje u Evropsku uniju, za BiH je značajno da vodi računa i o pristupu EU u domenu upravljanja javnim rashodima. Stoga je Vlada Federacije BiH, donošenjem Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH za period 2017. – 2020. godine⁷⁵, posebnu pažnju posvetila upravljanju rashodima, odnosno mjerama za unapređenje aktivnosti prilikom planiranja, izrade i izvršenja budžeta. Cilj Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH je da pruži sveobuhvatan i integrisan okvir za planiranje,

⁷⁴ Premchand, A., „Public Expenditure Management“, International Monetary Fund, 1993., str. 41.

⁷⁵ Vlada Federacije BiH, 106. sjednica, 15.6.2017. g

koordinaciju, provođenje i praćenje napretka u provođenju aktivnosti upravljanja javnim finansijama kako bi se unaprijedila makroekonomska stabilnost, obezbijedilo efikasno i svrsishodno raspoređivanje i korištenje javnih resursa, i time lakše postigli strateški ciljevi koje je definisala Vlada. Također, cilj je i unaprijeđenje usluga koje pruža javna uprava u Federaciji BiH, uz istovremeno povećanje transparentnosti i funkcionalnosti upravljanja javnim finansijama i ispunjenje neophodnih uslova za pristupanje Evropskoj uniji. Strategija ima širok obuhvat i pokriva ključne oblasti upravljanja javnim finansijama, odnosno podjeljena je u šest stubova, i to:

- Održivi srednjoročni makrofiskalni i budžetski okvir;
- Mobiliziranje prihoda;
- Planiranje i izrada budžeta;
- Efikasno i efektivno izvršenje budžeta;
- Uvođenje efikasne interne kontrole i
- Obezbijeđenje eksternog nadzora nad javnim finansijama putem vanjske revizije

Strategija reforme upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH predstavlja efikasno oruđe za efikasnu i efektivnu raspodjelu javnih resursa uz povećanje transparentnosti i ukupne funkcionalnosti upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH.

Pored navedenog, provedbom politika upravljanja javnim rashodima nastojati će se osigurati fiskalna održivost, te poboljšati perspektiva životnog standarda.

Restriktivna politika zapošljavanja i ograničavanja tekućih rashoda, dovest će do smanjenja javne potrošnje u odnosu na BDP, te bi troškovi plata trebali ostati na dosadašnjem nivou, kroz ograničenje broja zaposlenih u institucijama i preraspodjelu radnih zadataka unutar institucija. Izuzev toga, s ciljem smanjenja troškova u razmatranju je i mogućnost outsourcing-a određenih usluga, za koje se pokaže da su, pružene na taj način, efektivnije i rentabilnije. Cilj je, takođe, zadržati i materijalne troškove na postojećem nivou uz eventualno adaptiranje indeksu rasta potrošačkih cijena tokom vremena.

Kontrola trošenja i dodjele javnih sredstava kroz transfere, odnosno subvencije bi se trebala pojačati implementacijom programskog budžetiranja na nivou Federacije BiH i u svih deset kantona. Cilj je povećati učinak u dodjeli i trošenju javnih sredstava i preispitati projekte/aktivnosti koje dosada nisu dale očekivane rezultate.

*U narednom
srednjoročnom
periodu fokus će
biti na:*

*-nastavku
provedbe politike
ograničavanja
rasta javne
potrošnje*

*-praćenju učinka u
utrošku javnih
sredstava*

*-povećanju
kapitalne potrošnje*

Kao podršku ovoj aktivnosti, Federalno ministarstvo finansija je objavilo Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji BiH⁷⁶, kojima se utvrđuju minimalni standardi dodjele budžetskih sredstava

⁷⁶ „Službene novine Federacije BiH“, br. 15/18

planiranih u Budžetu Federacije BiH, budžetima kantona, jedinica lokalne samouprave te finansijskih planova vanbudžetskih fondova i javnih preduzeća.

Donošenje Zakona o jedinstvenom registru korisnika gotovinskih naknada na koje se ne uplaćuju doprinosi⁷⁷ predstavljalo je jednu od obaveza definisanih u Reformskoj agendi i u značajnoj će mjeri doprinijeti poboljšanjima u oblasti socijalne politike. Stupanjem na snagu ovog Zakona proizašla je obaveza uspostave Jedinstvenog registra gotovinskih naknada. Stavljanjem u funkciju Jedinstvenog registra bit će osiguran centralizirani sistem informacija i izvještavanja o svim isplatama gotovinskih naknada po bilo kojem osnovu, što će nadležnim institucijama biti od koristi u postupku kontrole namjenskog utroška budžetskih sredstava, planiranju budžeta, kvalitetnom i transparentnom finansijskom izvještavanju i kreiranju ekonomske i fiskalne politike u Federaciji BiH. Na ovaj način će se onemogućiti eventualne zloupotrebe tako što će se u segmentu socijalnih davanja sredstva nastojati preciznije usmjeriti prema stvarnoj potrebi korisnika, a ne isključivo na temelju prava.

U 2020. godini planirano je uvrštavanje Federalnog zavoda za penzijsko- invalidsko osiguranje kao budžetskog korisnika u Budžet Federacije BiH, što će omogućiti izvršavanje uplata i isplata penzija kroz Jedinstveni račun trezora. Cilj ove aktivnosti jeste poboljšati stabilnost penzionog sistema i osigurati socijalnu sigurnost kroz redovne isplate penzija. Međutim, prilikom izrade ovog dokumenta navedeno nije uključeno jer je neophodno izvršiti suštinske i tehničke promjene u finansijskom planu Federalnog zavoda za penzijsko-invalidsko osiguranje kako bi isti bio inkorporiran u Budžet Federacije BiH u skladu sa zakonskim propisima, te su podaci o projekcijama prihoda i rashoda FZ MIO/PIO-a prezentirani u dijelovima ovog Dokumenta vezanim za vanbudžetske fondove.

Provedba navedenih mjera i aktivnosti, uz fokus na nastavak provođenja mjera smanjenja ukupnih rashoda i izdataka, i zajedno sa efektima poreznih politika, omogućiti će stvaranje fiskalnog prostora za javne investicije, što će dovesti do porasta zaposlenosti te poboljšanja socijalnog standarda.

S ciljem uspostavljanja kvalitetnijeg sistema upravljanja javnim finansijama, Vlada Federacije BiH i u narednom fiskalnom periodu planira nastavak provedbe strukturnih reformi, uz doprinos svih budžetskih korisnika definisanih u Strategiji upravljanja javnim finansijama, kako bi se ostvarili postavljeni ciljevi i postigli željeni efekti.

4.2. Opća struktura javnih rashoda i trendovi

Ukupno planirana javna potrošnja uključujući otplate dugova, pozajmljivanje i izdatke za kamate u 2018. godini iznosi 2.989,7 mil. KM. Ovaj planirani iznos predstavlja rast od 23,7% u odnosu na izvršenje Budžeta Vlade Federacije BiH za 2017. godinu. Ako se posmatraju planirani javni rashodi u iznosu od 1.734,1 mil. KM (bez iznosa otplate dugova, pozajmljivanje i kamate) najveći udio odnosi se na tekuće transfere 77,3% (1.341,1 mil. KM), bruto plaće, naknade i doprinose 13,9% (241,4 mil KM), izdacima

⁷⁷ „Službene novine Federacije BiH“, br.25/17

za materijal, sitan inventar i usluge pripada dio od 5,4% (93,2 mil. KM), ostaloj potrošnji (rezerva) 0,3% planiranih javnih rashoda i kapitalnoj potrošnji pripada oko 3,1% planiranih javnih rashoda.

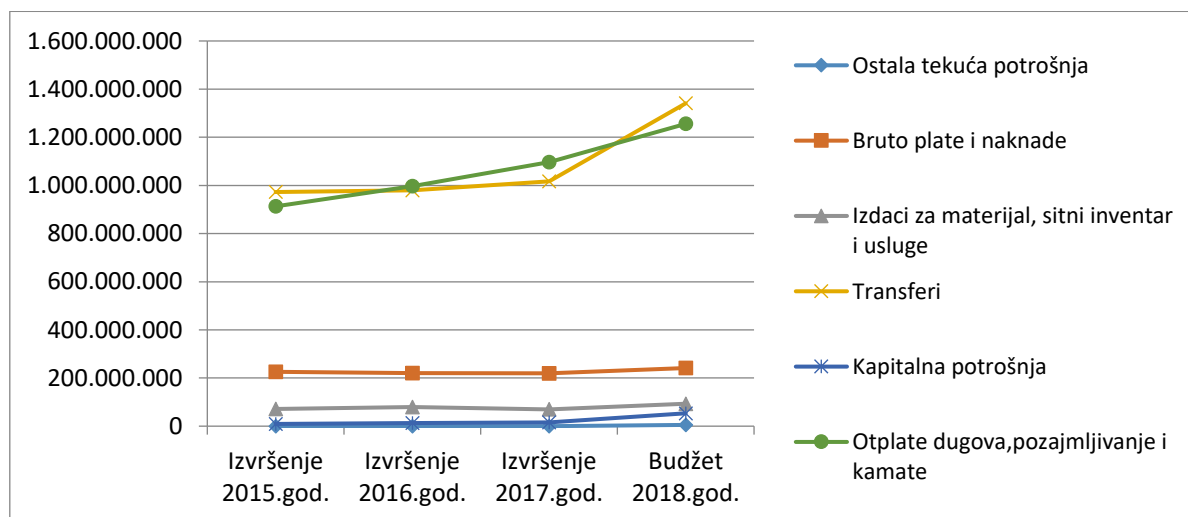
U skladu sa navedenim, ukupan Budžet Federacije BiH za 2018. godinu iznosi 2.989.661.837 KM.

Tabela 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2015. - 2018. godine

Vrsta izdatka	Izvršenje 2015.god.	Izvršenje 2016.god.	Izvršenje 2017.god.	Budžet 2018.god.
Ostala tekuća potrošnja	0	0	0	5.155.000
Bruto plate i naknade	225.346.584	220.707.043	219.455.566	241.435.893
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	71.545.333	79.498.549	69.550.000	93.158.683
Transferi	972.607.278	979.177.164	1.016.775.357	1.340.852.245
Kapitalna potrošnja	9.258.082	12.897.498	15.741.609	53.372.542
Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate	913.091.516	996.504.548	1.096.351.740	1.255.687.474
Ukupno:	2.191.848.793	2.288.784.802	2.417.874.272	2.989.661.837

Izvor: Izvještaji o izvršenju budžeta za 2015., 2016., i 2017. godinu i Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, Federalno ministarstvo financija

Grafikon 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2014. - 2017. godine

Izvor: Izvještaji o izvršenju budžeta za 2015., 2016., i 2017. godinu i Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, Federalno ministarstvo financija

Bruto plaće, naknade i doprinosi u 2017. godini umanjeni su u odnosu na 2016. godinu za 1,3 mil KM. Ili 0,6%. Jedan od razloga smanjenja sredstava na navedenim

pozicijama jeste Zaključak Vlade Federacije BiH⁷⁸ kojim se zadužuju federalna ministarstva, federalne uprave, federalne upravne organizacije, federalne ustanove i druge federalne institucije, a osobito Agencija za državnu službu Federacije BiH, da odmah obustave sve natječajne procedure za prijem državnih službenika na period od 90 dana. Također, ove institucije su zadužene da do 30.06.2018. godine obustave zaključivanje svih ugovora o djelu.

4.3. Struktura projekcije budžetske potrošnje za 2019. -2021. godinu

Projekcije javnih rashoda Budžeta Vlade Federacije BiH za 2019. godinu iznose 1.635,1 mil KM i čine 8,1% BDP-a Federacije BiH, što predstavlja pad od 1,6% u odnosu na planirane rashode u 2018. godini.

Javni rashodi projicirani su na nivou od 1.628,0 mil. KM (7,4% BDP-a Federaciji BiH) u 2020. godini, i 1.627,2 mil. KM (7,2% BDP-a Federacije BiH) u 2021. godini.

Kada je riječ o ukupnoj potrošnji, koja pored javnih rashoda uključuje i otplate unutrašnjeg i vanjskog duga, ista je projicirana u 2019. godini u iznosu od 2.658,1 mil. KM ili 13,2% BDP-a Federacije BiH.

Ovako projicirana ukupna potrošnja za 2019. godinu predstavlja smanjenje od 11,1 % ili 331,6 mil. KM u odnosu na 2018. godinu.

U 2020. godini ukupna potrošnja je projicirana na nivou od 2.620,5 mil. KM ili 12,0% BDP-a Federacije BiH, dok je u 2021. godini na nivou 2.621,3 mil. KM ili 11,5% BDP-a Federacije BiH.

Ukupna potrošnja za naredni trogodišnji period se projicira u iznosima od 2,65 mlrd. KM u 2019., 2,62 mlrd. KM u 2020. , te 2,62 mlrd. KM u 2021. godini

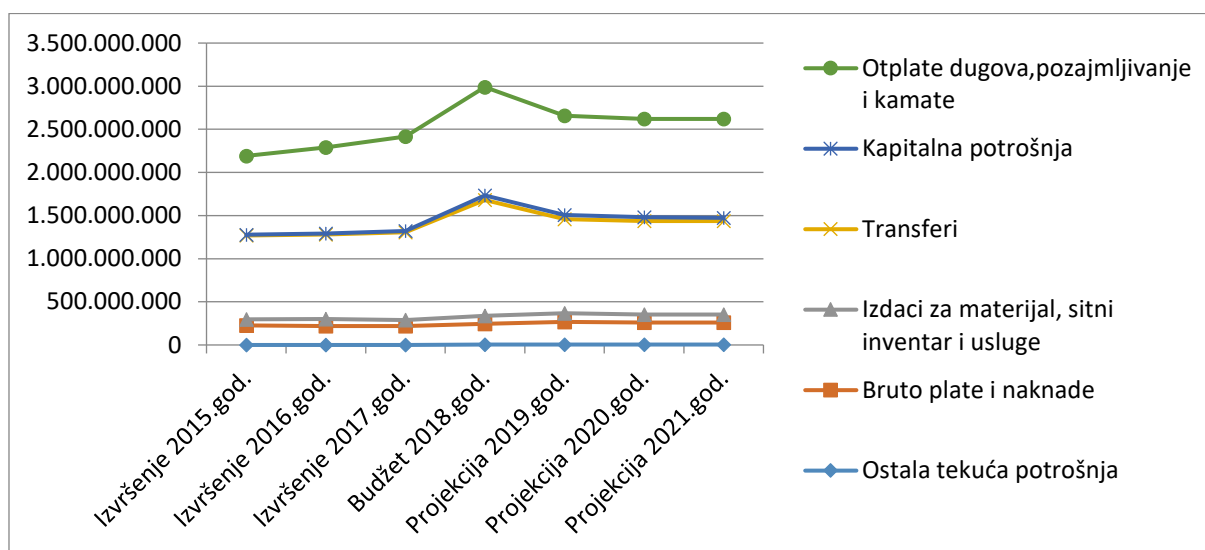
Tabela 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2019. – 2021. godine

Vrsta izdatka	Projekcija 2019.god.	Projekcija 2020.god.	Projekcija 2021.god.
Ostala tekuća potrošnja	5.155.000	5.155.000	5.155.000
Bruto plaće i naknade	262.348.822	255.115.734	256.676.274
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	100.761.131	92.994.977	92.238.825
Transferi	1.090.291.618	1.083.260.081	1.081.206.701
Kapitalna potrošnja	49.467.030	46.469.131	39.196.251
Otplate dugova, pozajmljivanje i kamate	1.150.039.168	1.137.487.100	1.146.774.909
Ukupno:	2.658.062.769	2.620.482.023	2.621.247.960

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

⁷⁸ Zaključak Vlade FBiH broj 318/2018 od 29.03.2018.

Grafikon 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2019. – 2021. godine

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Bruto plaće, doprinosi i naknade troškova zaposlenih u 2019. godini projicirane su na nivou od 262,3 mil. KM, što predstavlja povećanje od 8,6% ili 21,0 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu. Iznos ove kategorije projiciran za 2019. godinu je 255,1 mil. KM, dok u 2021. godini iznosi 256,7 mil. KM.

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge za 2019. godinu projicirani su na nivou od 100,8 mil. KM, što predstavlja uvećanje za 8,2% ili 7,6 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu. Iznos predviđen za izdatke za materijalne troškove i usluge u 2020. godini je 93,1 mil. KM i u 2021. godini je 92,2 mil. KM.

Transferi (tekući i kapitalni) za 2019. godinu su projicirani na nivou od 1.090,3 mil. KM, što je u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu umanjen za 250,6 mil. KM ili 18,7%, dok iznos transfera predviđen za 2020. godinu iznosi 1.083,3 mil. KM. U 2021. godini se očekuje smanjenje ove kategorije, te je ona projicirana u iznosu od 1.081,2 mil. KM.

Kapitalna potrošnja u 2018. godini projicirana je u iznosu od 49,5 mil. KM, što predstavlja smanjenje od 7,3% ili 4,0 mil. KM u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu. Za 2020. godinu izdaci za kapitalnu potrošnju projicirani su u iznosu od 46,5 mil. KM, te 39,2 mil. KM za 2021. godinu.

Otplate dugova i kamata u 2019. godini projicirane su u iznosu od 1.150,0 mil. KM, što predstavlja smanjenje od 8,4% u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu ili 105,6 mil. KM.

Otplata duga i kamate predviđena za 2020. godinu iznosi 1.137,5 mil. KM, dok za 2021. godinu iznosi 1.146,8 mil. KM.

Iz gore navedenog se vidi da projekcija javne potrošnje predviđa pad po godišnjoj stopi od 11,1% u 2019. godini u odnosu na Budžet Federacije BiH 2018. godine, zatim pad od 1,4% u 2020. godini, te povećanje od 0,03% u 2021. godini.

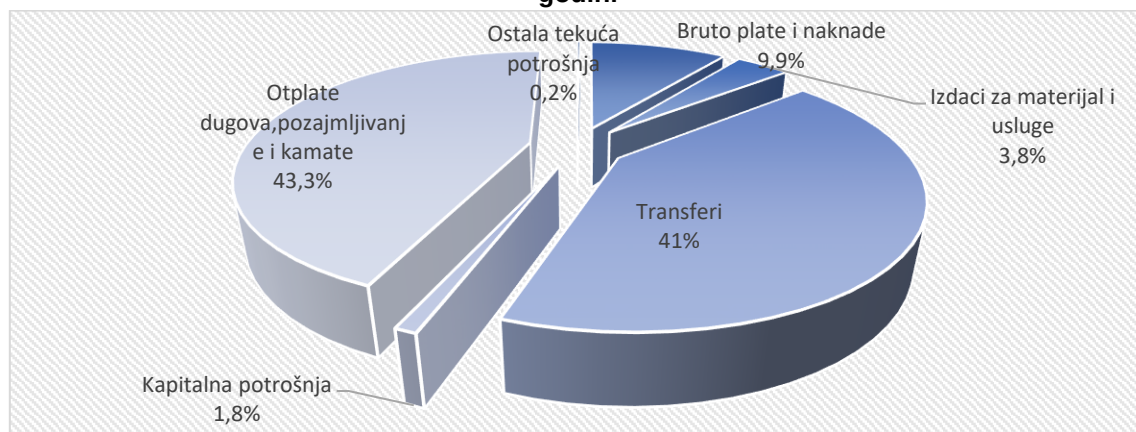
Nadalje, u strukturi javnih rashoda udio bruto plaća iznosi 13,0 % kako je planirano Budžetom Federacije BiH za 2018. godinu, 16,3% u 2019. godini, zatim 16,0% u 2020. godini i 16,1% u 2021. godini.

Učešće socijalnih davanja u javnim rashodima u 2018. godini iznosi 16,7%, u 2019. godini 19,1%, u 2020. godini 19,2% i u 2021. godini 19,2%.

Planiranim Budžetom Federacije BiH za 2018. godinu učešće materijalnih troškova u javnim rashodima iznosi 5,0%. Projekcije u 2019. godini iznose 100,8 mil. KM i njihovo učešće u javnim rashodima je 6,2%. Također, učešće ove kategorije u javnim rashodima za 2020. godinu iznosi 5,7% ili 93,1 mil. KM. U 2021. godini ovo učešće ne odstupa znatno od prethodne godine i iznosi 5,7% odnosno 92,2 mil. KM.

Učešće kapitalne potrošnje u javnim rashodima za 2018. godinu iznosi 2,9% ili 53,3 mil. KM, dok su projekcije za naredne godine: 1,5% ili 24,5 mil. KM u 2019. godini, 1,3% ili 21,5 mil. KM u 2020. godini i 1,2% ili 19,2 mil. KM u 2021. godini.

Grafikon 4.3. Projekcije učešća pojedinih rashoda i izdataka u ukupnoj javnoj potrošnji u 2019. godini

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.4. Tekući rashodi

4.4.1. Plaće i naknade u javnom sektoru

Planirana sredstva na pozicijama bruto plaće, naknade i doprinosi u Budžetu Vlade Federacije BiH u 2018. godini predstavljaju 13,0% ukupnih rashoda⁷⁹ ili 241,4 mil. KM.

⁷⁹ Rashodi obuhvataju ukupnu javnu potrošnju umanjenu za iznos unutarnjeg i vanjskog javnog duga

Projekcija bruto plaća i naknada u 2019. godini iznosi 262,3 mil. KM odnosno 16,35 % ukupnih rashoda, te u 2020. godini 15,9% i u 2021. godini 16,0 % ukupnih rashoda.

Projekcija bruto plaća i naknada za period 2019. – 2021. ustanovljena je na temelju:

- Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH⁸⁰,
- Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika Federacije BiH⁸¹,
- prava na naknadu plaće izabranim dužnosnicima i nositeljima izvršnih funkcija nakon prestanka obavljanja javne funkcije (održavanje Općih izbora u 2018. godini)
- makroekonomskih projekcija

Broj uposlenih planiran u Budžetu Federacije BiH za 2018. godinu iznosi 7.290 što je više za 1,0% ili 80 uposlenika u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2017. godinu, u kojem su uposleni planirani na temelju usvojenog Dokumenta politike o ograničavanju javne potrošnje na plaće i naknade troškova zaposlenih usvojenog Zaključkom Vlade Federacije BiH⁸².

Jedan od razloga povećanja uposlenih u 2018. godini je početak rada Posebnog odjela Vrhovnog suda Federacije BiH i Posebnog odjela Federalnog tužilaštva Federacije BiH čije su postojanje, nadležnosti i funkcionisanje uređeni odredbama Zakona o suzbijanju korupcije i organizovanog kriminala u Federaciji Bosne i Hercegovine⁸³. Za ove namjene su planirani dodatni kadrovski kapaciteti, i to 25 u Vrhovnom sudu (sudije, državni službenici i namještenici), 25 u Federalnom tužilaštvu (sudije, državni službenici i namještenici) i 15 sudskih policajaca.

Planirani broj uposlenih za 2019., 2020. i 2021. godinu je 7.297, 7.303 i 7.312. Navedeno povećanje u 2019. godini odnosi se isključivo na Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH gdje je planirano povećanje broja za 7 novozaposlenih. Takođe, ističemo da je prilikom planiranja broja zaposlenih u obzir uzet Zaključak Vlade Federacije BiH⁸⁴ kojim se zadužuju federalne uprave, federalne upravne organizacije, federalne ustanove i druge federalne institucije i službe, naročito Agencija za državnu službu Federacije BiH, institucije Federacije BiH koje je osnovala Federacija BiH, a koje vrše javna ovlaštenja i koje imaju svojstvo pravnog lica, izuzev federalnih ministarstava, da obustave konkursne procedure za prijem državnih službenika, namještenika i ostalih zaposlenika do 30.06.2018. godine.

U narednoj tabeli prikazana je procijenjena potrošnja na plaće i naknade u javnom sektoru za period 2019.- 2021. godine.

⁸⁰ „Službene novine FBiH“, br. 45/10 i 111/12

⁸¹ „Službene novine FBiH“, broj: 45/10

⁸² Zaključak Vlade Federacije BiH V. broj: 1816 od 24.06.2016. godine.

⁸³ „Službene novine Federacije BiH“, broj 59/14

⁸⁴ Zaključak Vlade Federacije BiH V. broj: 318/2018 od 29.03.2018. godine

Tabela 4.3. Plaće, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u periodu 2019. – 2021. godina

	Ek.kod	Izvršenje 2017. mil KM	Budžet 2018. mil KM	Procjena		
				2019. mil KM	2020. mil KM	2021. mil KM
Budžet Vlade Federacije BiH						
Ukupno plate i naknade	6111 6112 6121	219.455	241.436	262.349	255.116	256.676
Ukupan broj zaposlenih			7.290	7.297	7.303	7.312

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.4.2. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Projekcija Izdataka za materijal, sitni inventar i usluge u 2019. godini iznosi 100,7 mil KM, što je u odnosu na 2018. godinu povećanje za 8,6 % ili 7,6 mil. KM. Izdaci za materijal i usluge učestvuje sa 6,3% u rashodima za 2019. godinu. Značajnije povećanje odnosi se na planiranje sredstava za potraživanja iz radnog spora, odnosno sredstva za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju, kao i zateznih kamata na sudska rješenja i troškove spora.

Izdaci za materijal i usluge za 2020. godinu iznose 92,9 mil. KM ili 5,8 % rashoda, a u 2021. godini 92,2 mil. KM ili 5,7 % rashoda.

Posljednjih godina zabilježen je trend rasta izdataka za materijalne troškove - 11,0% u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu, zatim pad od 12,5% u 2017. godini, što se može vidjeti na Grafikonu 4.4.

Grafikon 4.4. Prikaz izdataka za materijal, sitni inventar i usluge za period 2015. - 2021. godina

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.4.3. Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Projekcija tekućih transfera za 2019. godinu iznosi 1.064,4 mil. KM, što je u odnosu na odobrena sredstva za ovu namjenu u 2018. godini smanjenje za 0,2 mil. KM ili 0,05%.

Projicirani tekući transferi za 2019. godinu imaju udio od 66,1% u ukupnim rashodima. Tekući transferi za 2020. godinu projicirani su u iznosu od 1.059,7 mil. KM ili 66,1% ukupnih rashoda i 1.057,7 mil. KM ili 65,8 % ukupnih rashoda za 2021. godinu.

Grafikon 4.5. Projekcija tekućih transfera za 2019. godinu

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.4.3.1. Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima

Projekcija ukupnih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima za 2019. godinu iznosi 409,1 mil. KM što je uvećanje za 28,8 mil. KM ili 7,6% u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu.

Najznačajniji udio Tekućih transfera drugim nivoima vlasti u 2019. godini imaju sljedeći transferi:

- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - Zavod za zdravstveno osiguranje i reosiguranje FBiH u iznosu od 29,0 mil. KM,
- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - Transfer za civilne žrtve rata 27,0 mil. KM,
- Transferi za PIO/MIO u iznosu od 290,8 mil. KM,
- Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima - Sredstva na ime verifikacije duga prema FZMIO/PIO u iznosu od 18,0 mil. KM.

Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima projicirani su u iznosu od 415,4 mil. KM ili 26,0 % rashoda za 2020. godinu, dok za 2021. godinu projekcija iznosi 413,5 mil. KM ili 25,8 % ukupnih rashoda.

4.4.3.2. Tekući transferi pojedincima

Tekući transferi pojedincima projicirani u 2019. godini iznose 473,1 mil. KM ili 29,4 % ukupnih rashoda, od toga se značajniji iznosi odnose se na:

- Tekući transferi pojedincima - Transfer za raseljena lica i povratnike u iznosu od 16,1 mil. KM.
- Tekući transferi pojedincima - Tekući transferi za programe povratka u RS u iznosu od 3,0 mil. KM.
- Tekući transferi pojedincima - za invalidnine u iznosu od 279,1 mil. KM,
- Tekući transferi pojedincima - Transfer za lica sa invaliditetom - neratni invalidi u iznosu od 142,0 mil. KM,
- Tekući transferi pojedincima - za implementaciju Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja u iznosu od 17,0 mil. KM,

Tekući transferi pojedincima projicirani su u iznosu od 473,1 mil. KM ili 29,6% rashoda za 2020. godinu, dok za 2021. godinu je isti iznos ili 29,5% ukupnih rashoda.

4.4.3.3. Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Tekući transferi neprofitnim organizacijama projicirani su u 2019. godini u iznosu od 21,2 mil. KM ili 1,3% ukupnih rashoda, dok projekcije za 2020. godinu iznose 21,3 mil. KM ili 1,3% ukupnih rashoda, odnosno 1,3 % ukupnih rashoda u 2021. godini ili 21,4 mil. KM.

4.4.3.4. Subvencije javnim preduzećima

Subvencije javnim preduzećima za 2019. godinu projicirane su u iznosu od 46,9 mil. KM ili 2,9% ukupnih rashoda. Projekcije za 2020. godinu iznose 48,2 mil. ili 2,6% ukupnih rashoda, a za 2021. godinu proicirane su u iznosu od 48,2 mil. KM Najznačajniji transfer odnosi se na:

- Subvencije javnim preduzećima - Transfer željeznicama Federacije BiH u iznosu od 22,0 mil. KM
- Subvencije javnim preduzećima – Transfer za izmirenje obaveza po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji JP Željeznice FBiH doo u iznosu od 6,0 mil KM

4.4.3.5. Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima

Sredstva projicirana za ove namjene u 2019. godini iznose 76,1 mil. KM što iznosi 4,7% ukupnih rashoda. Isti iznos je projiciran i za naredne dvije godine, a značajniji iznosi odnose se na:

- Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima - Poticaj za poljoprivredu u iznosu od 69,7 mil.

4.4.3.6. Drugi tekući rashodi

Drugi tekući rashodi projicirani su u iznosu od 37,9 mil KM za 2019. godinu ili 2,3% rashoda. Na navedenoj poziciji planiraju se naknade za povrat više ili pogrešno uplaćenih rashoda, izdaci za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju, sudske presude iz upravnih sporova korisnika prava iz oblasti boračko-invalidske zaštite i rješenja o izvršenju.

Projekcije za 2020. godinu iznose 25,6 mil. KM ili 1,6% i za 2021. godinu 25,3 mil KM ili 1,6% ukupnih rashoda.

4.4.4. Kapitalni transferi

Ukupni kapitalni transferi projicirani su u iznosu od 25,8 mil. KM ili 1,6% ukupnih rashoda za 2019. godinu što je za 283,8 mil. KM manje u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu. Razlog planiranja većih sredstava u 2018. godini je planiranje Transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta u iznosu od 290,0 mil KM. Za period 2019. – 2021. godina nisu predviđena sredstva za finansiranja navedenog transfera iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Pretpostavlja se da će se navedeni projekti finansirati iz odgovarajućih kreditnih sredstava, obzirom da su se za navedeno stekli zakonski uslovi.

Kapitalni transferi projicirani za 2019. godinu, po strukturi odnose se na:

- Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima u iznosu od 2,6 mil. KM,
- Kapitalni transferi pojedincima u iznosu od 1,5 mil. KM,
- Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama u iznosu od 1,2 mil. KM,
- Kapitalni transferi javnim preduzećima u iznosu od 15,5 mil. KM i
- Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima u iznosu od 5,0 mil. KM.

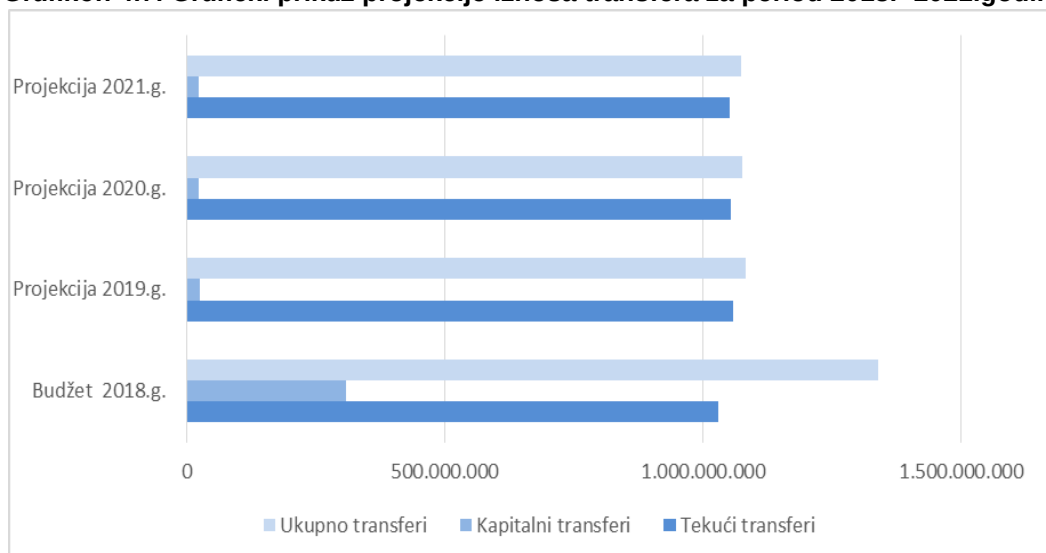
Za 2020. i 2021. godinu projekcija kapitalnih transfera iznosi 23,47 mil. KM ili 1,4% ukupnih rashoda.

Grafikon 4.6. Projekcija kapitalnih transfera za 2019. godinu

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Grafikon 4.7. Grafički prikaz projekcije iznosa transfera za period 2018.- 2021.godine

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.4.5. Kapitalna potrošnja

Ukupna kapitalna potrošnja (izdaci za nabavku stalnih sredstava i izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima) za 2019. godinu projicirana je u iznosu od 44,9 mil. KM ili 3,0% ukupnih rashoda, što je za 3,9 mil. KM smanjenje u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu. Najznačajniji iznosi u 2019. godini odnose se na:

- Nabavku robnih rezervi u iznosu od 2,0 mil. KM,
- Sredstva planirana na razdjelu Federalne uprave civilne zaštite za zaštitu i spašavanje od prirodnih i drugih nesreća u iznosu od 5,6 mil. KM

- Sredstva planirana na razdjelu Službe za zajedničke poslove organa i tijela Vlade Federacije BiH u iznosu od 25,0 mil. KM

Projekcija za 2020. godinu iznosi 41,0 mil. KM ili 2,8% ukupnih rashoda, dok je za 2021. godinu projekcija u iznosu od 33,8 mil. KM ili 2,4% ukupnih rashoda.

Tabela 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za period 2017. - 2021. godine

	Izvršenje Budžeta Federacije BiH za 2017. godinu	Budžet Federacije BiH za 2018. godinu	Projekcije Budžeta Federacije BiH za 2019. godinu	2019/2018	Projekcije Budžeta Federacije BiH za 2020. godinu	2020/2019	Projekcije Budžeta Federacije BiH za 2021. godinu	2021/2020
Plate, naknade, doprinosi	219.455.566	241.435.893	262.348.822	108,66	255.115.734	97,24	256.676.274	100,61
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	69.550.000	93.158.683	100.761.131	108,16	92.994.977	92,29	92.238.825	99,19
Tekući transferi	992.870.358	1.031.151.245	1.064.441.618	103,23	1.059.790.082	99,56	1.057.736.702	99,81
Kapitalni transferi	23.904.999	309.701.000	25.850.000	8,35	23.469.999	90,79	23.469.999	100,00
Izdaci za kamate	97.851.704	124.912.528	121.080.939	96,93	138.936.601	114,75	146.710.965	105,60
Tekuća rezerva	0	5.155.000	5.155.000	100,00	5.155.000	100,00	5.155.000	100,00
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	15.079.909	47.282.542	44.897.030	94,95	41.029.131	91,38	33.756.251	82,27
Izdaci za finansijsku imovinu	2.661.700	20.450.000	10.570.000	51,69	11.440.000	108,23	11.440.000	100,00
Otplata dugova primljenih kroz Državu	557.328.669	566.015.801	487.805.936	86,18	441.677.718	90,54	461.744.974	104,54
Vanjske otplate	3.932.792	4.203.700	3.699.060	88,00	2.373.885	64,18	7.187.032	302,75
Otplate domaćeg pozajmljivanja	400.379.528	480.000.000	450.000.000	93,75	480.000.000	106,67	480.000.000	100,00
Otplate unutrašnjeg duga	34.859.047	66.195.445	81.453.233	123,05	68.498.896	84,10	45.131.938	65,89
Pokriće ostvarenog deficita	0	0	0		0		0	
UKUPNO	2.417.874.272	2.989.661.837	2.658.062.769	89	2.620.482.023	99	2.621.247.960	100

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.5. Budžeti i finansijski planovi ostalih nivoa vlasti u Federaciji BiH

Jedna od mjera predviđenih Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u Federaciji BiH za period 2017. -2020. godine⁸⁵ jeste i proširenje obuhvata projekcija rashoda Federacije BiH⁸⁶ dodavanjem projekcija konsolidovanih rashoda svih nivoa vlasti u Federaciji BiH. Shodno navedenom, u ovome Dokumentu se po prvi put prezentiraju projekcije budžeta za općine i kantone, kao i projekcije finansijskih planova vanbudžetskih fondova u Federaciji BiH.⁸⁷

Planovi budžeta općina i kantona i finansijski planovi vanbudžetskih fondova za 2018. godinu su usvojeni od strane istih i konsolidovani od strane Federalnog ministarstva

⁸⁵ 106. sjednica Vlade, 15.6.2017. godine

⁸⁶ Centralna Vlada

⁸⁷ Uključeni su Fond PIO/MIO, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, 10 kantonalnih zdravstvenih zavoda FBiH i 10 kantonalnih službi za zapošljavanje

finansija, dok su projekcije rashoda za period od 2019. -2021. godine izrađene na temelju:

- izvršenja budžeta (općine, kantoni) i finansijskih planova (vanbudžetski fondovi) u periodu 2014. – 2017. godina,
- usvojenih planova za 2018. godinu,
- projekcija prihoda od poreza (Poglavlje 3. DOB-a) i
- makroekonomskih pokazatelja za Federaciju BiH (Poglavlje 2.)

Federalno ministarstvo finansija, uvažavajući vrijeme donošenja ovog Dokumenta, kao i činjenicu da će se početkom novog mandatnog perioda kreirati i novi strateški dokumenti koji će definisati smjer i ciljeve politika svih nivoa vlasti u Federaciji BiH, nije u mogućnosti da detaljnije analizira i prezentira politike ostalih nivoa vlasti u narednom srednjoročnom periodu.

4.5.1. Budžeti općina/gradova u Federaciji BiH

Lokalni nivo vlasti u Federaciji BiH sastoji se ukupno od 80 jedinica lokalne samouprave, i to 73 općine i 7 gradova (Sarajevo, Mostar, Zenica, Tuzla, Široki Brijeg, Goražde i Livno). Lokalni nivo vlasti je pravno regulisan kroz Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH⁸⁸, koji definiše djelokrug i izvorne nadležnosti općina, organizaciju i načine finansiranja. Izvršenje budžeta za 2017. godinu, planovi budžeta za 2018. godinu te projekcije konsolidovanih rashoda općina za naredni trogodišnji period prikazane su u Tabeli 4.5.

Tabela 4.5. Konsolidovani rashodi JLS (izvršenje 2017., plan 2018., projekcije 2019. -2021.)

	Izvršenje budžeta općina F BiH za 2017. godinu	Plan budžeta općina F BiH za 2018. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2019. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2020. godinu	Projekcija budžeta općina F BiH za 2021. godinu
Plate, naknade, doprinosi	230.263.338	240.801.078	242.005.084	243.215.109	244.431.185
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	153.234.118	166.558.449	160.895.824	168.940.615	177.387.646
Tekući transferi	207.003.503	235.049.166	217.353.679	228.221.362	239.632.431
Kapitalni transferi	83.386.293	113.629.011	85.887.882	88.464.518	91.118.454
Izdaci za kamate	6.234.485	4.668.357	4.901.775	5.146.864	5.404.207
Tekuća rezerva	0	4.242.301	4.000.000	4.000.000	4.000.000
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	120.632.359	246.347.363	126.663.977	132.997.176	139.647.035
Izdaci za finansijsku imovinu	302.526	934.200	317.652	333.535	350.211
Otplata dugova	19.399.588	21.879.966	18.359.478	18.359.478	18.359.478
UKUPNO	820.456.210	1.034.109.891	860.385.350	889.678.657	920.330.645

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Izdaci za plate, naknade i doprinose u 2018. godini (planirani iznos) imaju učešće u ukupnim rashodima od 23,3%, u odnosu na izvršenje 2017. godinu bilježe rast od

⁸⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09

4,6%, dok se za naredni srednjoročni period projicira rast po stopi od 0,5%. Ova projekcija pretpostavlja zadržavanje ove vrste izdatka na istom nivou, uz minimalno usklađivanje sa dozvoljenim rastom definisanim u Kolektivnom ugovoru za službenike organa uprave i sudske vlasti u Federaciji BiH.⁸⁹

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge u planiranom iznosu tekuće godine ima učešće u ukupnim rashodima od 16%. U 2019. godini se očekuje pad ovih izdataka po stopi od 4,4%, zatim rast po stopi od 4,9% u 2020. godini i 5,0% u 2021. godini. Projekcije ove vrste izdatka za period od 2019. -2020. godine konzistentne su sa projiciranim ekonomskim rastom.

Udio tekućih transfera u ukupnim rashodima u 2018. godini iznosi 22,7% i u narednom periodu se očekuje smanjenje istih po nešto nižoj prosječnoj stopi od 2,5%. Kapitalni transferi, s druge strane, uzimaju učešće u ukupnim rashodima od 11%. U 2019. godini se očekuje pad istih po stopi od 24% i pretpostavka je da će se u narednom priodu zadržati na istom nivou.

Izdaci za nabavku stalnih sredstava su u 2018. godini planirani u značajno većem iznosu u odnosu na izvršenje u 2017. godini i pretpostavlja se da su isti namijenjeni za izgradnju, rekonstrukciju i investiciono održavanje puteva u jedinicama lokalne samouprave. Za naredni trogodišnji period se projicira da će se ovi izdaci zadržati na nivou izvršenja prethodne godine.

Očekuje se da će konsolidovani rashodi općina/gradova u periodu od 2018. godini imati učešće u BDP-u Federacije BiH po stopi od 5,0%, te stopi od 4,0% u narednom srednjoročnom periodu.

Očekivani finansijski rezultat za konsolidovane budžete općina/gradova jeste deficit od 88,1 mil. KM u 2018 godini. Imajući u vidu da su jedinice lokalne samouprave imale značajan iznos suficita u periodu od 2014. do 2017. godine, očekuje se da će se dio tih sredstava usmjeriti u potrošnju 2018. godine i tako pokriti planirani deficit. U periodu od 2019. - 2021. godine Federalno ministarstvo financija je na osnovu istorijskih podataka o izvršenju, konzervativnijim pristupom izradilo projekcije potrošnje, za koji se očekuje da će rezultirati pozitivnim finansijskim rezultatom.

4.5.2. Budžeti kantona u Federaciji BiH

Federacija BiH se sastoji od 10 kantona: Unsko-sanski , Posavski kanton, Kanton Sarajevo, Srednjobosanski , Bosansko- podrinski , Tuzlanski, Zeničko-dobojski, Hercegovačko-neretvanski, Zapadnohercegovački i Kanton 10.

Njihove nadležnosti definisane su Ustavom Federacije BiH i ustavima kantona. Svi kantoni imaju određen broj izričitih nadležnosti, dok u drugim oblastima dijele nadležnosti sa nivoom Federacije ili sa općinama. Takođe, neke od nadležnosti su im delegirane od strane viših nivoa vlasti. Najvažnija područja nadležnosti za pružanje, odnosno finansiranje usluga, koje imaju kantoni su slijedeća: područje obrazovanja

⁸⁹ „Službene novine Federacije BiH“, br.23/17

(osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visoko obrazovanje), te zdravstvena zaštita i socijalna zaštita. Najvažnije dijeljene nadležnosti uključuju ekonomski razvoj, urbanizam, zaštitu okoliša, kulturu, sport i održavanje puteva. Svaka od ovih i ostalih nadležnosti zahtjeva donošenje neophodnih politika i legislative (kroz zakone, strategije i druge akte), finansiranje određene nadležnosti, te provođenje i nadzor nad istim.

Općine, kantoni i nivo Federacije BiH mogu imati svaku od ovih uloga u ispunjavanju određene nadležnosti, u zavisnosti od stepena decentralizacije nadležnosti. Kantoni mogu posebnim kantonalnim propisima dalje regulisati određena pitanja koja se tiču odnosa nadležnosti kantona i pojedinih općina unutar njega. Tako npr. neki kantoni finansiraju prijevoz učenika i materijalne troškove osnovnih škola, za razliku od drugih kantona u kojima općine finansiraju ove troškove.

Baza podataka koja je korištena u izradi projekcija rashoda kantona sadrži podatke o izvršenim budžetima kantona, koji su prikupljeni direktno od kantonalnih administracija. Podaci su dobiveni putem prikupljenog obrasca Godišnje izvršenje budžeta (GIB), pojedinačno za kanton i izvještajni period, te konsolidovani od strane Federalnog ministarstva finansija. Projekcija rashoda kantona prikazana je u narednoj tabeli.

Tabela 4.6. Konsolidovani rashodi kantona (izvršenje 2017., plan 2018., projekcije 2019. -2021.)

	Izvršenje budžeta kantona F BiH za 2017. godinu	Plan budžeta kantona F BiH za 2018. godinu	Projekcija budžeta kantona F BiH za 2019. godinu	Projekcija budžeta kantona F BiH za 2020. godinu	Projekcija budžeta kantona F BiH za 2021. godinu
Plate, naknade, doprinosi	1.160.086.776	1.222.600.656	1.228.713.659	1.230.542.000	1.232.377.324
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	186.317.359	210.867.020	211.077.887	211.500.043	212.134.543
Tekući transferi	506.965.653	539.061.201	507.472.619	566.014.261	594.314.974
Kapitalni transferi	107.351.032	145.801.881	146.530.890	146.970.483	147.411.395
Izdaci za kamate	13.297.822	13.527.090	13.567.671	13.621.942	13.690.052
Tekuća rezerva	0	13.478.450	13.518.885	13.559.442	13.600.120
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	67.233.904	149.937.533	150.687.221	158.221.582	166.132.661
Izdaci za finansijsku imovinu	1.282.000	16.069.100	1.346.100	1.413.405	1.484.075
Otplata dugova	97.984.823	97.354.504	75.436.229	76.190.591	76.952.497
UKUPNO	2.140.519.368	2.408.697.435	2.348.351.161	2.418.033.748	2.458.097.640

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

U odnosu na 2017. godinu izdaci za plate, naknade i doprinose su u 2018. godini planirani u većem iznosu za 5,4%, uzimajući u obzir činjenicu da je u većini kantona u 2017. godini izvršeno povećanje osnovica na plate. U narednom trogodišnjem periodu se očekuje zadržavanje ove vrste izdatka na istom nivou, uz minimalna pravno regulisana usklađenja od 0,5%.

Izdaci za materijalne troškove bilježe rast u planiranom iznosu za 13% u odnosu na izvršenje 2017. godine, te se za naredni period projicira jednak iznos izdataka na ovaj

stavci. U ukupnim rashodima kantona u 2018. godini izdaci za materijal, sitan inventar i usluge imaju učešće od 10,3%.

U 2018. godini su, kao i nivou jedinica lokalne samouprave, planirani veći izdaci za tekuće i kapitalne transfere kantona. Tekući transferi imaju udio u ukupnim rashodima od 26,3%, dok kapitalni učestvuju sa 7,1% . Pored porasta u 2018. godini, a uzimajući u obzir da je ovaj nivo vlasti u prethodnom periodu koristio manje sredstava za ove budžetske izdatke, u narednom srednjoročnom periodu se očekuje da će se oni zadržati na jednakom nivou rasta u 2018. godini, u skladu sa predviđenim rastom prihoda.

Rashodi za finansijsku imovinu su u 2018. godini znatno povećani i čine 0,8% ukupnih rashoda, obzirom da su planirana dodatna sredstva za pozajmljivanja javnim preduzećima. Značajan iznos zajma od 11,7 mil. KM se odnosi na JP Regionalni vodovod Plava voda za Projekat Regionalnog vodovoda Plava voda. Cjelokupan projekat vrijedan je 22 mil. EUR, a finansiran je kroz kreditne linije od strane Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) i Razvojne banke Vijeća Evrope (CEB). Iznos planiranih izdataka za finansijsku imovinu u 2018. godini se smatra jednokratnom mjerom, i nije predviđen za naredne godine.

Projekcija servisiranja duga za naredni srednjoročni period izrađena je na osnovu podataka o postojećem zaduženju i pri izradi istih nisu uključena eventualna nova zaduženja kantona.

Projicira se da će konsolidovani rashodi kantona u periodu od 2018. -2021. godine imati učešće u BDP-u Federacije BiH po stopama od 11,6%, 10,9%, 10,8% i 10,7%, konzistentno sa ciljevima rashodovne politike u smislu smanjenja udjela potrošnje u bruto društvenom proizvodu Federacije BiH.

4.5.3. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji BiH, vanbudžetski fond je pravno lice, koje se finansira iz namjenskih poreza i neporeznih prihoda, odnosno doprinosa. Vanbudžetskim fondovima smatraju se penzijsko-invalidski fond, zdravstveni zavodi, zavod za zapošljavanje, kao i drugi fondovi uspostavljeni u skladu sa zakonom. U Federaciji BiH postoje 23 vanbudžetska fonda: tri na nivou Federacije BiH (penzijsko-invalidski fond, zdravstveni zavodi, zavodi za zapošljavanje) i 20 vanbudžetskih fondova na nivou kantona (kantonalna služba za zapošljavanje i kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja). U narednoj tabeli su prikazani njihovi konsolidovani finansijski planovi (izvršenje 2017. godine, planovi za 2018. godinu te projekcije za naredni trogodišnji period).

Tabela 4.7. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova (izvršenje 2017., plan 2018., projekcije 2019. -2021.)

	Izvršenje fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2017. godinu	Fin. plan vanbudžetskih fondova F BiH za 2018. godinu	Projekcija fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2019. godinu	Projekcija fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2020. godinu	Projekcija fin.planova vanbudžetskih fondova F BiH za 2021. godinu
Plate, naknade, doprinosi	76.058.788	83.071.736	83.487.095	83.904.530	84.324.053
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.235.618.937	1.307.469.825	1.314.007.174	1.320.577.210	1.327.180.096
Tekući transferi	2.107.892.487	2.267.982.478	2.358.701.777	2.453.049.848	2.551.171.842
Kapitalni transferi	6.547.827	6.180.000	6.198.540	6.217.136	6.235.787
Izdaci za kamate	2.938.257	3.231.019	3.240.712	3.250.435	3.260.186
Tekuća rezerva	0	8.179.185	8.203.722	8.228.334	8.253.019
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	17.928.236	39.324.795	19.721.060	20.707.113	21.742.469
Izdaci za finansijsku imovinu	448.311	675.000	695.250	716.108	737.591
Otplata dugova	80.164.907	84.869.805	36.645.000	31.410.000	26.175.000
UKUPNO	3.527.597.751	3.800.983.843	3.830.900.330	3.928.060.712	4.029.080.041

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Izdaci za plate, naknade i doprinose vanbudžetskih fondova u 2018. godini u ukupnim rashodima učestvuju sa 34,0% i očekuje se da će se u narednom periodu zadržati na jednakom nivou, uz usklađivanje za minimalni dozvoljeni rast od 0,5%. Rashodi na tekuće transfere u 2018. godini projicirani su u nešto višem iznosu u odnosu na izvršenje 2017. godine i u ukupnim rashodima imaju udio od 60%, kao posljedica povećanja i usklađivanja penzija u 2018. godini u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH.⁹⁰

Rashodi na kapitalne investicije vanbudžetskih fondova povećani su sa 17,9 mil. KM u 2017. godini na 39,3 mil. KM u 2018 godini. Planirano zaduživanje vanbudžetskih fondova je na dosta nižem nivou od plana budžeta za 2018. godinu, usljed povećanih transfera iz federalnog budžeta za PIO/MIO, što bi trebalo da rezultuje smanjenom potrebom za zaduživanjem u narednom periodu. Imajući u vidu da se fondovi zadužuju kratkoročno da bi izvršili svoje obaveze, tako je i otplata duga planirana da prati zaduživanje unutar tekuće godine.

Očekuje se da će konsolidovani rashodi vanbudžetskih fondova u periodu od 2018. - 2021. godine uzeti učešće u BDP-u Federacije BiH po stopama od 18,3%, 17,8%, 17,6% i 17,5%, respektivno.

4.5.4. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH

U konsolidovanoj tabeli se, pored podataka za kantone, općine/gradove i vanbudžetske fondove dodaju i podaci za budžet Federacije BiH. Postupkom konsolidacije se iz zbirnih bilanci prihoda i rashoda svih razina vlasti u Federaciji BiH isključuju međusobni transferi između pojedinih budžeta i finansijskih planova koji bi u suprotnom povećali prikaze prihoda i rashoda. Konsolidacija je izvršena postupkom

⁹⁰ „Službene novine Federacije BiH“, br. 13/18

isključivanja međusobnih tekućih i kapitalnih transfernih primanja i davanja u okviru svih nivoa vlasti u Federaciji BiH.

Tabela 4.8. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH

	Izvršenje 2017. godinu	Plan za 2018. godinu	Projekcija za 2019. godinu	Projekcija za 2020. godinu	Projekcija za 2021. godinu
Plate, naknade, doprinosi	1.685.864.468	1.787.909.363	1.806.328.431	1.810.906.336	1.815.504.972
Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.644.720.414	1.778.053.977	1.782.571.155	1.799.539.943	1.818.180.022
Tekući transferi	3.412.090.667	3.631.726.808	3.721.292.457	3.842.898.263	3.968.569.996
Kapitalni transferi	183.321.771	510.601.690	193.297.603	196.020.408	198.820.365
Izdaci za kamate	120.322.268	146.338.994	142.791.098	160.955.841	169.065.409
Tekuća rezerva	0	31.054.936	30.877.608	30.942.776	31.008.139
Izdaci za nabavku stalnih sredstava	220.874.408	482.892.233	339.354.800	334.208.413	344.804.706
Izdaci za finansijsku imovinu	4.694.537	38.128.300	12.929.002	13.033.047	13.141.877
Otplata dugova	1.194.049.354	1.320.519.221	1.153.398.935	1.118.510.568	1.115.550.919
UKUPNO	8.465.937.886	9.727.225.523	9.182.841.089	9.307.015.593	9.474.646.406

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Namjera je da se, prilikom vođenja rashodovne politike na svim nivoima vlasti u Federaciji BiH, zadrži postojeći nivo tekuće potrošnje, odnosno ograniči nivo takve potrošnje, uvažavajući pri tome prisutna inflatorna kretanja i trendove i s tim u vezi i troškove života.

Neophodno je istaći da će tokom 2019. godine doći do formiranja nove federalne i kantonalnih vlada koje će utvrditi i usvojiti svoje programe rada za mandatni period, te definisati ciljeve ekonomske i fiskalne politike. U kontekstu ovih budućih dešavanja, Federalno ministarstvo finansija, kao što je i ranije u tekstu navedeno, ne može detaljnije elaborirati buduće fiskalne politike. Međutim, naglašavamo da će se prilikom provedbe istih nastojati poštovati kretanja i trendovi u okruženju, s namjerom da se stvore fiskalni viškovi koji će se usmjeriti u razvojne projekte, a što u konačnici ima za cilj da doprinese sveukupnom razvoju u Federaciji BiH, odnosno u BiH.

Tabela 4.9. Ukupan finansijski rezultat svih nivoa vlasti

	Izvršenje 2017. godinu	Plan za 2018. godinu	Projekcija za 2019. godinu	Projekcija za 2020. godinu	Projekcija za 2021. godinu
Tekući suficit / deficit	1.175.678.058	729.753.238	805.261.382	968.169.047	1.091.176.139
Neto nabavka stalnih sredstava	90.150.001	447.041.495	318.614.909	313.147.023	323.404.234
Neto pozajmljivanje / zaduživanje = ukupan deficit / suficit	1.085.528.057	282.711.743	486.646.472	655.022.024	767.771.905
Neto povećanje (smanjenje) finansijske imovine	18.171.533	30.648.464	-4.716.882	-4.710.064	-4.705.921
Neto zaduživanje / otplate dugova	-776.990.213	-591.155.847	-604.843.384	-542.485.110	-541.932.060
Ukupan finansijski rezultat	326.709.376	-277.795.640	-122.913.793	107.826.850	221.133.924
GDP Federacije	20.138.674.100	20.780.000.000	21.470.000.000	22.220.000.000	23.000.000.000
% od GDPa FBIH	1,6%	-1,3%	-0,6%	0,5%	1,0%

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Ukupan finansijski rezultat svih nivoa vlasti u Federaciji BiH bi se u posmatranom periodu kretao po stopama od -1,3% u 2018. godini do 1,0% u 2021. godini.

Ovi pokazatelji predstavljaju ujedno i okvirne fiskalne ciljeve za Federaciju BiH u narednom srednjoročnom periodu.

Važno je napomenuti da je Federalno ministarstvo finansija izrazito konzervativno pristupilo planovima potrošnje za period 2019. – 2021. godina za ostale nivoe vlasti, te su i projekcije za naredni trogodišnji period podložne ažuriranjima i izmjenama

Ukupan finansijski rezultat svih nivoa vlasti u Federaciji BiH bi se u periodu od 2019.- 2021. godine kretao po stopama od -0,6%, 0,5% te 1,0% respektivno. Ovo ujedno predstavlja okvirne fiskalne ciljeve za FBiH.

4.6. Stanje duga u Federaciji BiH

Ukupan dug Federacije⁹¹, kantona, gradova, općina i javnih preduzeća u Federaciji BiH (u daljem tekstu: ukupan dug u Federaciji BiH) na dan 31.12.2017. godine iznosi 5.871,61 mil. KM. U navedenom iznosu duga, dug Federacije BiH iznosi 3.288,20 mil. KM, što je 56,00% ukupnog duga u Federaciji BiH. U ukupnom dugu kantoni učestvuju sa 7,27% (426,92 mil. KM), općine i gradovi sa 3,37% (198,05 mil. KM), a javna preduzeća i ostali korisnici sa 33,35% (1.958,44 mil. KM).

Vanjski dug u Federaciji iznosi 4.739,37 mil. KM i čine ga:

- dug Federacije BiH u iznosu od 2.393,51 mil. KM
- dug kantona u iznosu od 248,70 mil. KM
- dug gradova i općina u iznosu od 138,72 mil. KM i
- dug javnih preduzeća i ostalih korisnika u iznosu od 1.958,44 mil. KM

Unutarnji dug u Federaciji iznosi 1.132,24 mil. KM i čine ga:

- dug Federacije BiH u iznosu od 894,69 mil. KM
- dug kantona u iznosu od 178,22 mil. KM
- dug gradova i općina u iznosu od 59,33 mil. KM

Tabela 4.10. Stanje duga u Federaciji BiH na dan 31.12. po godinama, u mil. KM

Godina	BDP ⁹²	Stanje duga			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji dug ⁹³	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2: 1)	6 (3:1)	6 (4:1)
31.12.2017.	20.569	4.739,37	1.132,24	5.871,61	23,04%	5,50%	28,55%
31.12.2016.	19.540	5.250,05	1.273,87	6.523,92	26,87%	6,52%	33,39%
31.12.2015.	18.688	5.273,61	1.263,55	6.537,16	28,22%	6,76%	34,98%
31.12.2014.	17.827	5.143,90	1.109,05	6.252,95	28,85%	6,22%	35,08%
31.12.2013.	17.378	4.671,12	957,62	5.628,74	26,88%	5,51%	32,39%
31.12.2012.	17.031	4.379,43	981,54	5.360,97	25,71%	5,76%	31,48%
31.12.2011.	18.118	4.133,88	925,93	5.059,81	22,82%	5,11%	27,93%

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

⁹¹ Dug Federacije predstavlja dug Vlade Federacije BiH

⁹² Saopćenje „Godišnji bruto domaći proizvod za Federaciju BiH, 2017.godina, (tržišne cijene)“, Federalni zavod za statistiku od 30.03.2018.godine, broj 10.3.4;

⁹³ Za godine 2011-2013. podaci za unutarnji dug odnose se na dug Vlade Federacije BiH koji ne obuhvata dug krajnjih dužnika (kantona, gradova, općina, JP i drugih). Podaci za sve ostale godine obuhvataju dug svih nivoa vlasti u Federaciji.

U skladu sa odredbama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH⁹⁴, a u cilju upravljanja dugom u Federaciji BiH, u Federalnom ministarstvu finansija, uspostavljena je evidencija o dugu i izdanim garancijama u Federaciji BiH. Da bi odražavala aktuelno stanje, uspostavljena evidencija se ažurira na osnovu podataka koje kantoni, gradovi i općine imaju obavezu dostavljati kvartalno. Prema raspoloživim podacima, dug u Federaciji BiH na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 5.871,61 mil. KM je za 652,31 mil. KM manji od duga na dan 31.12.2016. godine.

Tabela 4.11. Stanje duga u Federaciji na dan 31.12.2017. godine, u mil. KM

Kategorije duga	Stanje duga 2016.	Stanje duga 2017.
1. Unutarnji dug u Federaciji BiH	1.273.868.981	1.132.235.499
1.1. Unutarnji dug Federacije BiH⁹⁵	1.016.990.955	894.687.448
1.1.1. Vrijednosni papiri	988.031.740	866.213.380
a) Dugoročni vrijednosni papiri	867.231.740	766.213.380
Stara devizna štednja	51.813.980	40.795.620
Ratna potraživanja	195.417.760	195.417.760
Obveznice Federacije BiH	620.000.000	530.000.000
b) Kratkoročni vrijednosni papiri (trezorski zapisi)	120.800.000	100.000.000
1.1.2. Krediti banaka	0	0
1.1.3. Obaveze bivšeg FMO	12.156.604	12.093.764
1.1.4. Verifikovani unutarnji dug za koji nisu ili se ne emituju obveznice	16.802.612	16.380.304
stara devizna štednja	16.293.355	14.416.797
ratna potraživanja	509.257	1.963.507
1.2. Unutarnji dug kantona	199.867.906	178.219.241
Obveznice	0	18.806.000
Kredit	199.867.906	159.413.241
Ostalo	0	0
1.3. Unutarnji dug općina i gradova	57.010.119	59.328.810
Obveznice	600.000	300.000
Kredit banaka	56.410.119	59.028.810
Ostalo	0	0
2. Vanjski dug u Federaciji BiH	5.250.047.181	4.739.373.174
2.1. Vanjski dug Federacije BiH⁹⁶	2.829.145.871	2.393.510.330
2.2. Vanjski dug kantona	278.808.813	248.700.399
2.3. Vanjski dug općina i gradova	121.488.147	138.719.966
2.4. Vanjski dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	2.020.604.350	1.958.442.479
UKUPNO dug Federacije BiH	3.846.136.826	3.288.197.778
UKUPNO dug Kantona	478.676.719	426.919.640
UKUPNO dug općina i gradova	178.498.266	198.048.776
UKUPNO dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	2.020.604.350	1.958.442.479
UKUPNO DUG U FEDERACIJI BIH	6.523.916.162	5.871.608.673

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

⁹⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br: 86/07, 24/09, 44/10 i 30/16

⁹⁵ Dug Federacije predstavlja dug Vlade Federacije BiH

⁹⁶ Dug Vlade Federacije koji se otplaćuje iz Budžeta FBiH i koji nije supsidijarno prenesen na krajnje korisnike

4.6.1. Dug Vlade Federacije BiH

Stanje duga za koji obavezu izmirenja (prije naplate vanjskog duga od krajnjih korisnika kredita-dužnika) ima Vlada Federacije BiH, na dan 31.12.2017. godine, iznosi 5.634,06 mil. KM.

Tabela 4.12. Stanje duga za koji obavezu izmirenja ima Vlada Federacije BiH⁹⁷, u mil. KM

Godina	BDP	Stanje duga			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji dug ⁹⁸	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2: 1)	6 (3:1)	6 (4:1)
31.12.2017.	20.569	4.739,37	894,69	5.634,06	23,04%	4,35%	27,39%
31.12.2016.	19.540	5.250,05	1.016,99	6.267,04	26,87%	5,20%	32,07%
31.12.2015.	18.688	5.273,61	1.027,58	6.301,19	28,22%	5,50%	33,72%
31.12.2014.	17.827	5.143,90	888,13	6.032,03	28,85%	4,98%	33,84%
31.12.2013.	17.378	4.671,12	795,83	5.466,95	26,88%	4,58%	31,46%
31.12.2012.	17.031	4.379,43	870,16	5.249,59	25,71%	5,11%	30,82%
31.12.2011.	18.118	4.133,88	818,12	4.952,00	22,82%	4,52%	27,33%

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 4.13. Stanje duga Vlade Federacije BiH po godinama, izuzimajući vanjski dug prenesen na krajnje dužnike, u mil. KM

Godina	BDP	Stanje duga Vlade FBiH (po verifikaciji i bez duga prenesenog KK)			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)	5 (2: 1)	6 (3:1)	7 (4:1)
31.12.2017.	20.569	2.393,51	894,69	3.288,20	11,64%	4,35%	15,99%
31.12.2016.	19.540	2.829,15	1.016,99	3.846,14	14,48%	5,20%	19,68%
31.12.2015.	18.688	2.825,99	1.027,58	3.853,57	15,12%	5,68%	20,62%
31.12.2014.	17.827	2.800,31	888,13	3.688,44	15,71%	5,50%	20,69%
31.12.2013.	17.378	2.652,32	795,83	3.448,15	15,26%	4,98%	19,84%
31.12.2012.	17.031	2.774,61	870,16	3.644,77	16,29%	5,11%	21,40%
31.12.2011.	18.118	2.884,40	818,12	3.702,52	15,92%	4,52%	20,44%

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.7. Unutarnji dug Vlade Federacije BiH

Unutarnji dug Federacije BiH, osim Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH i Zakonom o budžetima u Federaciji BiH⁹⁹, reguliran je i Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza Federacije BiH¹⁰⁰, Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje¹⁰¹, Zakonom o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u Federaciji Bosne i Hercegovine¹⁰² i Zakonom o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja nastalih za vrijeme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti¹⁰³.

⁹⁷ Uključen i vanjski dug prenesen na krajnje korisnike kredita

⁹⁸ Za godine 2011-2013. podaci za unutarnji dug odnose se na dug Vlade Federacije BiH koji ne obuhvata dug krajnjih dužnika (kantona, gradova, općina, JP i drugih). Podaci za sve ostale godine obuhvataju dug svih nivoa vlasti u Federaciji.

⁹⁹ Službene novine Federacije BiH, br: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 05/18

¹⁰⁰ Službene novine Federacije BiH, br: 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09 i 42/11

¹⁰¹ „Službeni glasnik BiH“, br: 28/06, 76/06, 72/07, 97/11 i 100/13

¹⁰² „Službene novine Federacije BiH“, br: 62/09, 42/11, 91/13 i 100/13

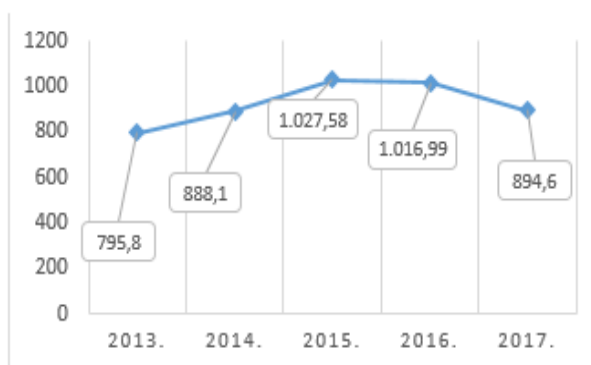
¹⁰³ „Službene novine Federacije BiH“, broj 43/01

Unutarnji dug Vlade Federacije je dug nastao u skladu sa zakonom i dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira i posmatra se u odnosu na verifikovani, odnosno registrovani iznos potraživanja. Dug nastao u skladu sa zakonom odnosi se na:

- obaveze prema uposlenicima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i pripadnicima Vojske Federacije BiH
- obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH
- obaveze koje podliježu verifikaciji/registraciji (stara devizna štednja koja se izmiruje gotovinskim isplatama i emisijom obveznica i ratna potraživanja koja se izmiruju gotovinskim isplatama i emisijom obveznica)

Tabela 4.14. Struktura i kretanje unutarnjeg duga Vlade Federacije BiH po godinama, u mil. KM

	2013	2014	2015	2016	2017
Obveznice SDS	357,9	251,6	179,47	51,81	40,80
Obveznice RP	194,4	194,4	195,42	195,42	195,42
Trezorski zapisi	50,0	100,0	100,00	120,80	100,00
Obveznice (tržišn	170,0	290,0	520,00	620,00	530,00
Dobavljači	7,3	7,3	7,28	7,28	7,25
Plaće	5,0	4,9	4,89	4,88	4,84
Ostalo	11,2	39,9	20,52	16,80	16,38
UKUPNO	795,8	888,13	1.027,58	1.016,99	894,69

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Neizmirene obaveze iz osnova stare devizne štednje iznose 55,21 mil. KM, od čega se na dug po osnovu emitovanih obveznica odnosi 40,80 mil. KM i 14,41 mil. KM na verifikovani dug, po osnovu koga će se izvršiti nova emisija obveznica. Dug iz osnova ratnih tražbina iznosi 197,38 mil. KM. U navedenom iznosu sadržan je dug koji se odnosi na emitovane obveznice za izmirenje ratnih tražbina u iznosu od 195,42 mil. KM.

Neizmireni dug prema dobavljačima i uposlenicima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH iznosi 12,09 mil. KM, od čega je dug prema dobavljačima 7,25 mil. KM i 4,84 mil. KM prema uposlenicima.

Dug koji se sastoji od tržišnih instrumenata odnosi se na trezorske zapise i obveznice koje je Federacija BiH počela izdavati 2011. godine, odnosno 2012. godine. Nedospjeli dug po emitovanim tržišnim obveznicama Federacije BiH na dan 31.12.2017. godine iznosi 530,00 mil. KM, a po emitovanim trezorskim zapisima 100,00 mil. KM

4.7.1. Trezorski zapisi Federacije BiH

Tokom 2017. godine emitovani su trezorski zapisi ukupne vrijednosti 260,00 mil. KM. Dospjele i plaćene obaveze po ovom osnovu u 2017. godini iznose 280,80 mil. KM od čega 160,00 mil. KM na ime trezorskih zapisa emitovanih u 2017. godini. Nedospjeli dug po ovom osnovu na dan 31.12.2017. godine iznosi 100,00 mil. KM.

Od 100,00 mil. KM nedospjelih obaveza na dan 31.12.2017. godine po emitovanim trezorskim zapisima na šestomjesečne odnosi se 20,00 mil. KM, i po 40,00 mil. KM na devetomjesečne i dvanaestomjesečne trezorske zapise.

Tabela 4.15. Nedospjeli dug na dan 31.12.2017. godine po emitovanim trezorskim zapisima Federacije BiH, u KM

ISIN kod	Simbol	Ročnost	Datum aukcije	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Nedospjeli dug
BAFBIHT48005	FBIHT48	9 M	17.10.2017	18.07.2018	0,00%	20.000.000
BAFBIHT49003	FBIHT49	12 M	07.11.2017	07.11.2018	0,00%	20.000.000
BAFBIHT51009	FBIHT51	9 M	14.11.2017	15.08.2018	0,00%	20.000.000
BAFBIHT52007	FBIHT52	12 M	28.11.2017	28.11.2018	0,00%	20.000.000
BAFBIHT65009	FBIHT65	6 M	12.12.2017	13.06.2018	0,00%	20.000.000
UKUPNO						100.000.000

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.7.2. Obveznice Federacije BiH

U toku 2017. godine izvršena je jedna emisija obveznica u iznosu od 30,00 mil. KM. U istom periodu plaćene su dospjele glavnice u ukupnom iznosu od 120,00 mil. KM (petogodišnja obveznica u iznosu od 30,00 mil. KM i dvije trogodišnje obveznice – jedna od 50,00 mil. KM i jedna od 40,00 mil. KM). Nedospjeli dug po ovom osnovu na dan 31.12.2017.godine iznosi 530,00 mil. KM.

Tabela 4.16. Nedospjeli dug na dan 31.12.2017. god. po emitovanim obveznicama FBiH, u KM

ISIN kod	Simbol	Ročnost	Datum izdanja	Datum dospjeća	Kamatna stopa	Nedospjeli dug
BAFBIHK11A07	FBIHK11A	3Y	13.05.2015	13.05.2018	3,15%	30.000.000
BAFBIHK12A06	FBIHK12A	3Y	03.06.2015	03.06.2018	2,80%	30.000.000
BAFBIHK18A00	FBIHK18A	3Y	18.12.2015	18.12.2018	2,20%	60.000.000
BAFBIHK9A002	FBIHK9A	5Y	15.10.2014	15.10.2019	5,05%	50.000.000
BAFBIHK21A05	FBIHK21A	3y	27.12.2016	28.12.2019	2,95%	40.000.000
BAFBIHK13A05	FBIHK13A	5Y	19.08.2015	19.08.2020	3,30%	20.000.000
BAFBIHK14A04	FBIHK14A	5Y	21.10.2015	21.10.2020	3,05%	30.000.000
BAFBIHK17A01	FBIHK17A	5Y	11.12.2015	09.12.2020	2,70%	70.000.000
BAFBIHK19A09	FBIHK19A	5Y	24.05.2016	25.05.2021	1,85%	40.000.000
BAFBIHK16A02	FBIHK16A	5Y	20.12.2016	21.12.2021	3,40%	60.000.000
BAFBIHK16A02	FBIHK16A	7Y	30.11.2015	27.11.2022	3,85%	70.000.000
BAFBIHK22A04	FBIHK22A	5Y	27.12.2017	28.12.2022	1,20%	30.000.000
UKUPNO						530.000.000

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.7.3. Obaveze po osnovu računa stare devizne štednje

Do 31.12.2017. godine izvršeno je devet emisija obveznica za izmirenje obaveza iz osnova stare devizne štednje u ukupnom iznosu od 860,41 mil. KM. U 2017. godini izvršena je deveta emisija obveznica u iznosu od 16,48 mil. KM. Do 31.12.2017. godine plaćene su sve dospjele obaveze po emitovanim obveznicama (819,61 mil. KM na ime

glavnice i 59,87 mil. KM na ime kamate), od čega je u 2017. godini plaćeno na ime glavnice 27,50 mil. KM i 1,50 mil. KM na ime kamata. Nedospjele obaveze do 31.12.2017. godine po osnovu emitovanih obveznica odnose se na sedmu, osmu i devetu emisiju i iznose 41,82 mil. KM, od čega se 40,80 mil. KM odnosi na glavnice i 1,02 mil. KM na kamatu.

Tabela 4.17. Nedospjeli dug do 31.12.2017. godine po osnovu emitovanih obveznica za staru deviznu štednju, u KM

ISIN kod	Simbol	Datum izdanja	Datum dospelja	Kamatna stopa	Nedospjeli dug
BAFBIHKJ1009	FBIHKJ1	11.06.2015	30.09.2018	2,50%	21.549.741,00
BAFBIHKM1004	FBIHKM1	19.05.2016	30.09.2018	2,50%	7.763.211,00
BAFBIHKO1002	FBIHKO1	13.06.2017	30.09.2018	2,50%	11.482.668,00
UKUPNO					40.795.620,00

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

4.7.4. Obaveze po osnovu ratnih potraživanja

Za izmirenje ratnih potraživanja do 31.12.2017. godine izvršene su četiri emisije obveznica¹⁰⁴, u ukupnom iznosu od 195,42 mil. KM. i to:

- I emisija (2009.godine) u iznosu od 190,67 mil. KM
- II emisija (2011.godine) u iznosu od 3,40 mil. KM
- III emisija (2013.godine) u iznosu od 0,34 mil. KM
- IV emisija (2015.godine) u iznosu od 1,01 mil. KM.

Obzirom da izmirenje glavnice po emitovanim obveznicama za ratna potraživanja počinje po isteku grace perioda od 9 godina od emisije¹⁰⁵, do 31.12.2017. godine plaćene su samo dospjele obaveze na ime kamata po tom osnovu. Rok dospelja obveznica za izmirenje ratnih potraživanja je 14 godina od datuma emisije.

4.7.5. Obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH i za neizmirene plate i naknade

Obaveze za neizmirene plate i naknade uposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i pripadnika Vojske Federacije BiH, te obaveze prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske Federacije BiH izmiruju se gotovinskim isplatama. Do 31.12.2017. godine izmirene su obaveze za plate i naknade u iznosu od 32,66 mil. KM, a prema dobavljačima 17,75 mil. KM. U 2017. godini ukupno plaćene obaveze prema dobavljačima, te za plaće i naknade iznose 0,062 mil. KM. Preostale neizmirene obaveze za plaće i naknade iznose 4,84 mil. KM, a obaveze prema dobavljačima 7,25 mil. KM.

¹⁰⁴ Kamatna stopa 2,5% godišnje

¹⁰⁵ Otplata glavnice za I tranšu počinje 2019. godine, za II tranšu 2021. godine, za III tranšu 2023. godine, a za IV 2025. godine

4.7.6. Projekcija otplate unutarnjeg duga

Projekcija otplate unutarnjeg duga Federacije BiH bazirana je na postojećem dugu Federacije BiH sa stanjem na dan 31.12.2017. godine i otplatama duga koje se odnose na isti, na planiranom izdanju i otplatama tržišnih vrijednosnih papira Federacije BiH prema indikativnom kalendaru za 2018. godinu¹⁰⁶, te na procjeni izdanja obveznica za izmirenje stare devizne štednje u periodu 2019-2021. godina i otplate po njihovom dospijeću.

Tabela 4.18. Projekcije otplate unutarnjeg duga u periodu 2018.- 2021. godina, u mil. KM

Kategorija duga	2018		2019		2020		2021	
	G	K	G	K	G	K	G	K
Tržišne obveznice FBiH	120,00	14,98	90,00	16,70	120,00	12,99	100,00	9,15
Trezorski zapisi	220,00	0,16	100,00	0,17	0,00	0,00	0,00	0,00
SDŠ-obveznice	49,79	1,23	16,99	0,45	11,00	0,28	0,00	0,00
RT-obveznice	0,00	4,89	45,75	4,88	39,81	3,74	35,59	2,75
UKUPNO	389,79	21,25	252,74	22,20	170,81	17,01	135,59	11,90

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Osim navedenog, Vlada Federacije BiH ima obavezu izmirenja unutarnjeg duga po sudskim presudama. Za izmirenje presuda iz osnova ratnih tražbina godišnje je u budžetu FBiH potrebno planirati po 2,00 mil. KM za naredne tri godine, za obaveze prema dobavljačima bivšeg FMO i vojske FBiH po 2,00 mil. KM u 2018. i 2019. godini, te po 1,00 mil. godišnje u narednim godinama, za izmirenje plaća i naknada uposlenicima bivšeg FMO i pripadnicima vojske FBiH po 200.000 do 300.000 KM godišnje.

4.8. Vanjski dug u Federaciji BiH

Vanjski dug Federacije BiH uređen je Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine¹⁰⁷, Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, Zakonom o Budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U skladu sa članom 49. Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine entiteti i Distrikt mogu se zaduživati po osnovu vanjskog duga uz prethodnu saglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, u skladu s uslovima iz Ustava Bosne i Hercegovine.

Vanjski dug u Federaciji BiH, uključujući dugove krajnjih korisnika, odnosi se na relevantni i direktni dug i iznosi 4.739,37 mil. KM. Relevantni dug Federacije BiH, nastao zaduživanjem Bosne i Hercegovine i supsidijarnim prenosom obaveza po osnovu ugovorenih kredita na Federaciju BiH, na dan 31.12.2017. godine iznosi 4.657,17 mil. KM, dok direktni dug Federacije, nastao po osnovu kredita koje je

¹⁰⁶ Emisije vrijednosnih papira Federacije BiH planirane Indikativnim kalendarom za 2018. godinu umanjene su za emisije otkazane do 30.06.2018. godine

¹⁰⁷ «Službeni glasnik BiH» br: 52/05, 103/09 i 90/16

direktno sa kreditorom ugovorila Federacija BiH prije stupanja na snagu Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama, iznosi 82,20 mil. KM.

Tabela 4.19. Stanje vanjskog duga u periodu 2011.- 2017. godina, u mil. KM

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Relevantni dug, od čega	4.032,24	4.280,87	4.577,35	5.051,14	5.181,53	5.161,67	4.657,17
stari dug	1.181,53	1.082,83	989,87	952,10	909,34	834,92	705,80
Direktni dug	101,64	98,56	93,88	92,76	92,08	88,38	82,20
UKUPNO	3.865,84	4.133,88	4.379,43	4.671,23	5.143,90	5.273,61	4.739,37

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Učešće starog¹⁰⁸ u ukupnom vanjskom dugu je u konstantnom padu i sa 705,80 mil. KM čini 14,89% ukupnog vanjskog duga¹⁰⁹.

U okviru novog vanjskog duga u Federaciji, dug po Stand-by aranžmanima zaključenim između Bosne i Hercegovine i Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) za podršku budžetima na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, iznosi 368,35 mil. KM. Vanjski dug u Federaciji, u cilju osiguranja sredstava za finansiranje većih infrastrukturnih projekata, te za budžetsku podršku je najvećim dijelom ugovoren sa bilateralnim i multilateralim finansijskim institucijama (Svjetska banka, Evropska banka za obnovu i razvoj, Europska investiciona banka, Međunarodni monetarni fond i dr). Kao rezultat toga, 3.584,74 mil. KM¹¹⁰ ili 75,64% ukupnog vanjskog duga u Federaciji odnosi se na zaduženje kod multilateralnih finansijskih institucija, dok se preostalih 1.154,63 KM ili 24,36% odnosi na zaduženje kod bilateralnih kreditora.

Tabela 4.20. Struktura vanjskog duga u Federaciji BiH po kreditorima, u mil. KM

KREDITOR	Stari dug		Novi dug		Ukupno	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Svjetska banka (IDA)	0	0	1.286,999	1.165,95	1.287,00	1.165,94
Svjetska banka (IBRD)	197,24	160,01	287,546	286,06	484,79	446,08
Evropska Investiciona banka	0	0	855,586	875,17	855,59	875,14
Vlada Kraljevine Španije	0	0	138,599	130,37	138,60	130,37
Međunarodni monetarni fond	0	0	648,157	368,35	648,16	368,35
Londonski klub	142,58	94,93	0	0	142,58	94,93
EBRD	0	0	475,077	405,86	475,07	405,86
Pariški klub	495,10	450,86	0	0	495,10	450,86
Evropska Komisija	0	0	138,211	133,00	138,21	133,00
Ostali kreditori	0	0	584,942	668,84	584,94	668,84
UKUPNO	834,93	705,80	4.415,12	4.033,57	5.250,05	4.739,37

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

¹⁰⁸ Dug Federacije koji je preuzet od SFRJ iznosio je 1.593,79 mil. KM

¹⁰⁹ Učešće starog duga u ukupnom vanjskom dugu je 31.12.2011. godine iznosilo 28,58%, 2012. godine 24,73%, 2013.godine 21,19%, 2014.godine 18,51%, 2015. godine 17,24% a 2016.godine 15,90%

¹¹⁰ Uključen i iznos duga prema multilateralnim finansijskim institucijama preuzet od bivše Jugoslavije

Izuzme li se dug krajnjih korisnika (KK), na koje je supsidijarno prenesena obaveza po osnovu kreditnog zaduženja, a koju uplaćuju u budžet Federacije, stanje vanjskog duga Vlade Federacije BiH na dan 31.12.2017. godine iznosi 2.393,51 mil. mil. KM i u ukupnom dugu Vlade Federacije učestvuje sa 72,79%. Učešće vanjskog duga Vlade Federacije u ukupnom vanjskom dugu u Federaciji se konstantno smanjuje i sa 72,92%, koliko je iznosilo 2010. godine, u 2017. godini svelo se na 50,50%.

Plan otplate obaveza po vanjskom dugu Federacije izrađuje se na bazi projekcije obaveza proisteklih iz zaključenih međunarodnih sporazuma (ugovora) sa kreditorima i procjene povlačenja već zaključenih kredita, uzimajući u obzir mogućnost promjene kursa valuta u kojima se krediti otplaćuju¹¹¹.

Tabela 4.21. Otplate vanjskog duga u 2017. godini, u mil. KM

	Glavnica		Kamata		Ukupno		
	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija	Plan ¹¹²	Realizacija	% izvršenja
Relevantni dug	562,66	557,33	92,73	74,62	655,39	631,95	96,42%
Direktni dug	3,83	3,93	2,58	2,46	6,41	6,39	99,69%
UKUPNO	566,49	561,26	95,31	77,09	661,80	638,35	96,46%

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

Tabela 4.22. Projekcija otplate vanjskog duga uključujući dug krajnjih korisnika na koje je supsidijarno prenesena obaveza, u mil. KM

2018.		2019.		2020.		2021.	
glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata	glavnica	kamata
568,29	83,02	510,44	87,02	446,68	79,48	492,38	71,12

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

¹¹¹ U projekcije uključen korektivni faktor od 5%

¹¹² U budžetu Federacije BiH za 2017.godinu u iznos sredstava planiranih za servisiranje vanjskog duga uključen je korektivni faktor od 5%

Primarni cilj početnih gornjih granica rashoda je osiguranje realnog okvira unutar kojeg će resorna ministarstva i budžetski korisnici razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima. U skladu sa utvrđenim budžetskim kalendarom, nakon usvajanja DOB-a, Federalno ministarstvo finansija će budžetskim korisnicima uputiti budžetske instrukcije br.2 koje će sadržati usvojene početne gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika, kao i smjernice za pripremu njihovih detaljnih budžetskih zahtjeva za 2019. godinu.

Srednjoročni planovi potrošnje predloženi u ovom Dokumentu okvirnog budžeta od strane Federalnog ministarstva finansija predstavljani su kroz tri osnovne tabele, koje uključuju:

- Ukupne procjene budžeta po osnovnim ekonomskim kategorijama (Poglavlje 4, tabela 4.4.);
- Sektorske projekcije rashoda Vlade Federacije BiH za period 2019 – 2021. godine (Tabela 5.3.) i
- Početne gornje granice rashoda za budžetske korisnike u odnosu na njihove finansijske zahtjeve (Prilog 1.).

U dijelu 5.2. ovog poglavlja date su Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredni trogodišnji period, dok je u dijelu 5.3. ovog poglavlja predstavljen proces dostavljanja finansijskih zahtjeva od strane budžetskih korisnika sa pripadajućim analizama i s fokusom na sadržaj zahtjeva i probleme u procesu njihove pripreme. Dio 5.4. opisuje postupak na osnovu kojeg su utvrđeni predloženi prioriteti potrošnje, odnosno početne gornje granice rashoda za budžetske korisnike. U dijelu 5.5. dat je detaljan pregled predloženih gornjih granica rashoda po sektorima i budžetskim korisnicima.

5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine

Posmatrana struktura projiciranog Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine predstavlja rezultat ekonomske aktivnosti tokom prethodnih godina. Ukoliko se razmotri prihodovna strana dolazi se do zaključka da je ista projicirana na način da su uvažene ažurirane makroekonomske projekcije i korištene revidirane projekcije Federalnog ministarstva finansija. Po navedenim projekcijama, očekuje se blagi porast prihoda, posebno u dijelu koji se odnosi na prihode od indirektnih poreza.

S druge strane, rashodovni dio je sačinjen na bazi zahtjeva budžetskih korisnika, uz uvažavanje zakonskih obaveza, politika i prioriteta Vlade Federacije BiH, ažuriranih makroekonomskih projekcija i procjena raspoloživih budžetskih sredstava. Struktura rashodovne strane predstavlja odraz provođenja mjera restriktivne javne potrošnje od strane Vlade Federacije BiH, što predstavlja jedan od prioriteta ekonomske politike u narednim godinama. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH će i u narednom periodu biti orijentisana na aktivnosti koje će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Federacije BiH, odnosno države BiH. U tom kontekstu se nastavljaju provoditi oštre mjere štednje u svim segmentima javne potrošnje.

U datom tabelarnom pregledu može se vidjeti da prihodovna i rashodovna ne odstupaju značajno po godinama u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu. Dio koji se odnosi na primitke, odražava primitke po osnovu domaćeg i vanjskog zaduživanja.

Tabela 5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine

OPIS	Budžet za 2018. godinu	Projekcije Budžeta za 2019. godinu	Projekcije Budžeta za 2020. godinu	Projekcije Budžeta za 2021. godinu
1	4	4	4	4
1. BUDŽETSKI PRIHODI (1.1. + 1.2.)	2.269.661.837	2.056.177.933	2.077.491.067	2.144.196.118
1.1. PRIHODI OD POREZA (1.1.1 + 1.1.2.+1.1.3.)	1.661.978.242	1.631.494.338	1.644.313.800	1.702.355.306
1.1.1. Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	67.521.620	80.565.772	83.385.574	86.387.454
1.1.2. Prihodi od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa (1.1.2.1.+1.1.2.2.)	1.594.356.622	1.550.828.566	1.560.828.226	1.615.867.852
1.1.3. Ostali prihodi i prihodi po osnovu zaostalih obaveza	100.000	100.000	100.000	100.000
1.2. NEPOREZNI PRIHODI	607.683.595	424.683.595	433.177.267	441.840.812
2. BUDŽETSKI RASHODI (2.1.+2.2.+2.3.)	1.852.796.891	1.624.535.540	1.616.491.524	1.615.744.016
2.1. RASHODI	1.370.900.821	1.432.706.571	1.413.055.793	1.411.806.801
2.2. KAPITALNI IZDACI I TRANSFERI	356.983.542	70.748.030	64.499.130	57.226.250
2.3. IZDACI ZA KAMATE	124.912.528	121.080.939	138.936.601	146.710.965
3. TEKUĆI BILANS (1.-2.)	416.864.946	431.642.393	460.999.543	528.452.102
4. PRIMICI OD FINANSUSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA (4.1.+4.2.+4.3.)	613.000.000	601.885.836	542.990.956	477.051.842
4.1. PRIMICI OD FINANSUSKE IMOVINE	0	0	0	0
4.2. PRIMICI OD VANJSKOG ZADUŽIVANJA	227.000.000	151.885.836	62.990.956	17.051.842
4.3. PRIMICI OD DOMAĆEG ZADUŽIVANJA	386.000.000	450.000.000	480.000.000	460.000.000
5. IZDACI ZA NABAVKU FINANSUSKE IMOVINE I OTPLATE DUGOVA (5.1.+5.2.)	1.136.864.946	1.033.528.229	1.003.990.499	1.005.503.944
5.1. IZDACI ZA FINANSUSKU IMOVINU	20.450.000	10.570.000	11.440.000	11.440.000
5.2. IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (5.2.1.+5.2.2.+5.2.3.)	1.116.414.946	1.022.958.229	992.550.499	994.063.944
5.2.1. Otplate vanjskog duga i vanjske otplate	570.219.501	491.504.996	444.051.603	468.932.006
5.2.2. Otplate domaćeg pozajmljivanja	480.000.000	450.000.000	480.000.000	480.000.000
5.2.3. Otplate unutrašnjeg duga, po izdatim garanc. i otkup	66.195.445	81.453.233	68.498.896	45.131.938
6. NETO FINANSIRANJE	-523.864.946	-431.642.393	-460.999.543	-528.452.102
7. UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT	-107.000.000	0	0	0
8. POKRIĆE OSTVAREN OG DEFICITA	0	0	0	0
SVEUKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE	2.882.661.837	2.658.063.769	2.620.482.023	2.621.247.960
SVEUKUPNI RASHODI, IZDACI I POKRIĆE DEFICITA	2.989.661.837	2.658.063.769	2.620.482.023	2.621.247.960
NEPOKRIVENI VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	107.000.000	0	0	0

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

5.2. Dostavljanje i analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika

5.2.1. Budžetska Instrukcija br. 1 za period 2019. – 2021. godine

Federalno ministarstvo finansija, u skladu sa rokovima naznačenim u Zakonu o budžetima u Federaciji BiH¹¹³, uputilo je budžetskim korisnicima Budžetsku instrukciju br. 1. Kroz instrukciju broj 1 svi budžetski korisnici su obavješteni o rokovima, procesima i zahtjevima za dostavljanje informacija za proces pripreme DOB-a

¹¹³ „Službene novine Federacije BiH“ br. 102/13, 9/14, 13/14,8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 5/18

Federacije BiH za period 2019. – 2021. godine. Budžetski korisnici bili su obavezni da svoje zahtjeve za sredstvima iz budžeta za period 2019.- 2021. godine, pripremljene po unaprijed datim smjernicama, a u skladu su članom 15. Zakona o budžetima u Federaciji BiH, dostave Federalnom ministarstvu finansija, najkasnije do 31. marta 2018. godine, putem podsistema za pripremu i prikupljanje planova budžetskih korisnika u okviru informacijskog sistema za planiranje i upravljanje budžetom (BPMIS), kao i u printanoj verziji.

Finansijski zahtjevi dostavljeni na ovaj način, omogućavaju Sektoru za budžet i javne rashode Federalnog ministarstva finansija centralizovani prijem tabela pregleda prioriteta u sklopu finansijskih planova budžetskih korisnika.

Budžetske instrukcije br. 1 zahtijevaju od budžetskih korisnika da svoje zahtjeve za potrošnjom dostave prema ekonomskoj klasifikaciji, ali i u programskom formatu, u skladu sa metodologijom programskog budžetiranja. Budžetski korisnici imali su obavezu da u okviru faze planiranja po modelu programskog budžeta, sredstva planiraju rasporediti isključivo na osnovu postavljenih ciljeva, odnosno rezultata za koje se očekuje da budu ostvarena tim sredstvima. Ranijim definisanjem budžetskih programa, utvrđena je programska klasifikacija koja se primjenjuje i u okviru koje se rashodi i izdaci iskazuju prema ekonomskoj klasifikaciji. Istaknuto je i da su dosadašnji rezultati analiza postojećih budžetskih programa ukazali na potrebu za optimizacijom istih, na način da se izvrši njihovo reduciranje i redefinisanje. Navedena optimizacija se ogledava u činjenici da budžetski programi trebaju biti usklađeni sa srednjoročnim ciljevima iz strateških dokumenata. Optimiziranje budžetskih programa na ovaj način, kod rukovodioca programa razvija osjećaj stalnog praćenja realizacije programa, kao i informacije o planiranim alokacijama budžetskih sredstava i rezultatima koji se sa tim sredstvima planiraju postići.

Kroz Budžetske instrukcije br. 1 budžetski korisnici su također upoznati sa makroekonomskim projekcijama, osnovnim karakteristikama trenutne ekonomske situacije u Federaciji BiH, ciljevima fiskalne politike, politikom javne potrošnje i strateškim prioritetima Vlade Federacije BiH za srednjoročni period. Istaknuto je i djelovanje Vlade Federacije BiH u narednom periodu kroz nastavak mjera restriktivne politike javne potrošnje, nastojanja za osiguranjem sredstava za neometano finansiranje poslova, funkcija i programa rada Federacije BiH za 2019. godinu. Naglašena je i potreba obezbjeđenja dugoročno održivog i stabilnog sistema koji će Federaciju BiH učiniti konkurentnijom, te će stoga pažnja biti posvećena i saradnji sa drugim nivoima vlasti u BiH, kao i rad na evroatlanskim integracijama. Također, prioriteti na koje će se Vlada Federacije BiH usmjeriti u narednom trogodišnjem periodu biće projekti intenziviranja privrednog razvoja, jačanja unutrašnje društvene stabilnosti Federacije BiH i jačanja vladavine prava.

U cilju ostvarenja željenih strateških ciljeva, programi i aktivnosti čija će implementacija biti nastavljena u 2019. godini kroz rad federalnih ministarstava odnose se prije svega na:

- Dalje usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU
- Očuvanje makroekonomske stabilnosti i jačanje budžetske odgovornosti
- Ekonomske reforme

- Izgradnju i rekonstrukciju transportne, energetske i okolišne infrastrukture
- Nastavak reformi pravosuđa i javne uprave
- Nastavak reformi zdravstva i socijalnog sektora
- Borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala
- Jačanje saradnje s organizacijama civilnog društva
- Zaštitu od diskriminacije
- Jačanje regionalne saradnje i koordinacije između kantona

Analizom prethodnih budžetskih ciklusa je primjećeno da je kod većine budžetskih korisnika, proces planiranja i pripreme budžeta još uvijek koncentrisan unutar službe za finansije, uz relativno slabo učešće rukovodećeg osoblja. Razlozi za takav pristup su nepostojanje adekvatnih dugoročnih planskih dokumenata, nedostatak znanja i posvećenosti osoblja iz pojedinih organizacionih jedinica i nedovoljan kapacitet finansijsko-računovodstvenog osoblja te neadekvatna podrška rukovodstva institucije prema procesu planiranja budžeta. Stoga je u Instrukcijama br. 1 skrenuta pažnja budžetskim korisnicima da se posvete izradi internog Pravilnika – „Procedure o procesu planiranja i pripreme budžeta i ostalih planskih dokumenta“ kojim će se definisati svi konkretni zadaci i odgovornosti za odjeljenja/službe i pojedince u kolektivu. Postupanjem po procedurama i principima navedenim u Pravilniku, omogućio bi se aktivan odnos svih odjeljenja u procesu izrade finansijskog zahtjeva čime bi se postigao veći nivo kvaliteta njegove izrade.

Budžetskim korisnicima je također preporučeno i definiranje gender indikatora u budžetu, imajući u vidu da je Vlada Federacije BiH podržala inicijativu za uvođenje rodno odgovornog budžetiranja (ROB), kao jednu od aktivnosti unutar reforme javnih finansija, kroz programsko budžetiranje zasnovano na rezultatima. Napominjemo da je softverska aplikacija, odnosno informacioni sistem za upravljanje budžetom BPMIS, nadograđen sa komponentom za rodno odgovorno budžetiranje. Stoga su budžetski korisnici prilikom izrade svojih i slanja zahtjeva za budžetskim sredstvima, izvršili potrebne unose u aplikaciji, a koji se odnose na određivanje rodne pripadnosti.

5.2.2. Analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika

Budžetski korisnici su dostavili Federalnom ministarstvu finansija svoje preliminarne finansijske zahtjeve za period 2017. – 2019. godine u skladu sa Budžetskim instrukcijama br. 1 kroz aplikaciju i u printanoj formi. Imajući u vidu da je budžetskim korisnicima omogućena direktna komunikacija i on–line dostavljanje budžetskih podataka u centraliziranu bazu podataka lociranu kod ministarstva finansija, mogućnost tehničkih grešaka pri unosu podataka je svedena na minimum, dok je s druge strane došlo do povećanja discipline i efikasnosti u procesu pripreme budžeta, kao i kvaliteta budžetske dokumentacije. Kao i ranijih godina, službenici Federalnog ministarstva finansija aktivno su učestvovali u saradnji sa budžetskim korisnicima u procesu pripreme njihovih finansijskih zahtjeva, svakodnevno pružajući tehničku i informatičku pomoć.

Po zaprimanju tabela pregleda prioriteta, odnosno finansijskih planova budžetskih korisnika u centralizovanu bazu podataka Federalnog ministarstva finansija, budžetski analitičari su izvršili kontrolu tehničke ispravnosti zahtjeva. Finansijski zahtjevi koji su bili tehnički neispravno popunjeni, vraćeni su na korekciju, nakon čega su po ponovnom prijemu zajedno sa ostalim potvrđeni. Nakon tehničke provjere, izvršena je analiza i razmatranje svih relevantnih informacija dostavljenih od strane budžetskih korisnika. Poseban akcenat je bio na tehničku usklađenost zahtjeva sa budžetskim instrukcijama, vjerodostojnost procjena troškova u skladu sa datim smjernicama, kao i usklađenost sa politikama i strateškim prioritetima Vlade Federacije BiH. Na osnovu navedenog, Federalno ministarstvo finansija vrši analizu pojedinačnih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika na osnovu koje se predlažu gornje granice rashoda za pojedine budžetske korisnike koje će Vlada Federacije BiH usvojiti u Dokumentu okvirnog budžeta za period 2019.-2021. godina.

Nakon završenih analiza finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika, zaključeno je sljedeće:

- Većinu ekonomskih kodova u budžetskim zahtjevima ne prate adekvatna obrazloženja, što predstavlja značajan nedostatak koji umanjuje kvalitet dostavljene dokumentacije.
- Nije vršena analiza programske strukture budžeta u pogledu optimizacije broja programa, kao i redefinisavanja postojećih u cilju postizanja veće kvalitativnosti finansijskog zahtjeva.
- I dalje je prisutna nedovoljna razvijenost sistema upravljanja učinkom koji bi omogućili kvalitetniju analizu budžetskih programa i donošenje odluka o prioritetima potrošnje pri raspodjeli ograničenih budžetskih sredstava, u skladu s rezultatima ove analize. Shodno navedenom, prijedlozi za izmjenama politika najčešće ne sadrže odgovarajuću procjenu utjecaja na buduću potrošnju;
- Iako je u Instrukciji br. 1 naglašeno da se pažnja posveti izradi internog Pravilnika – „Procedure o procesu planiranja i pripreme budžeta i ostalih planskih dokumenta“, poteškoću i dalje stvara nedovoljna uključenost rukovodećeg osoblja u proces pripreme budžeta, što rezultira nepotpunim i nekvalitetnim budžetskim informacijama. Navedenom pravilnikom bi se definisali svi konkretni zadaci i odgovornosti za odjeljenja/službe i pojedince u kolektivu. Postupanjem po procedurama i principima navedenim u Pravilniku, omogućio bi se aktivan odnos svih odjeljenja u procesu izrade finansijskog zahtjeva čime bi se postigao veći nivo kvaliteta njegove izrade;
- Nastavljeno je iskazivanje nerealnih finansijskih zahtjeva u tabelama pregleda prioriteta, iako je kroz Budžetske instrukcije br. 1 jasno naglašena potreba za planiranjem sredstava uz poštivanje principa restriktivne javne potrošnje. Iako je većina iskazanih zahtjeva za dodatnom potrošnjom utemeljena na strateškim prioritetima budžetskih korisnika, njihovo finansiranje prevazilazi okvir raspoloživih budžetskih sredstava.

Unos budžetskih zahtjeva kroz on-line aplikaciju za planiranje i upravljanje budžetom značajno je olakšao rad budžetskim korisnicima, te mogućnost pojave tehničkih grešaka sveo na minimum. Međutim i dalje postoje primjetne razlike u nivoima kvaliteta, odnosno tehničke ispravnosti podnesenih finansijskih zahtjeva, iz razloga ne

definiranja mjera učinaka, nedovoljnih obrazloženja ili kopiranja istih obrazloženja po godinama. Rijetki su budžetski korisnici koji su svoje budžetske zahtjeve dostavili i uradili na način koji je detaljno opisan Budžetskim instrukcijama br. 1.

Ukupni zahtjevi za budžetskim sredstvima iznose 3.077,8 miliona KM za 2019. godinu; 2.959,2 miliona KM za 2020. godinu i 2.933,7 miliona KM za 2021. godinu.

Zahtjevi budžetskih korisnika predstavljaju procentualno povećanje u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu u iznosu od 2,94%. u 2019. godini, dok je za naredne dvije godine iznos promjene beznačajan.

Najveći iznos zahtjeva odnosi se na oblast socijalne zaštite. Ukupni zahtjevi samo 5 budžetskih korisnika iznose 1.229,3 mil. KM u 2019. godini, 1.271,0 mil. KM u 2020. godini i 1.184,9 mil. KM u 2021. godini, što predstavlja 39,9% od ukupno zahtijevanog iznosa za 2019. godinu, 42,5% za 2020. godinu i 40,4 % za 2021. godinu. U Tabell 5.2. prikazan je pregled najvećih zahtjeva po budžetskim korisnicima.

Ukupni zahtjevi za budžetskim sredstvima iznose:

- 3.077,8 mil.KM za 2019.
- 2.959,2 mil. KM za 2020. i
- 2.933,7 mil. KM za 2021. godinu

5.3. Prioriteti potrošnje Vlade Federacije BiH

5.3.1. Utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje

Kao i prethodnih godina, u postupku predlaganja prioriteta potrošnje tj. početnih gornjih granica rashoda za period 2019. – 2021. godina, kao polazna osnova uzet je procijenjeni okvir raspoloživih prihoda i prioriternih politika Vlade Federacije BiH koji je kompariran sa analizama dobijenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika. Kao osnovni faktor za utvrđivanje predloženih prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda uzet je projicirani okvir raspoloživih prihoda dat u Poglavlju 3. Osnovni ciljevi makroekonomske politike Vlade Federacije BiH odnose se na očuvanje makroekonomske stabilnosti, jačanje održivog, efikasnog i stabilnog ekonomskog rasta, te povećanje konkurentnosti privrede. Fiskalna politika Vlade Federacije BiH se bazira na smanjenju i nadzoru javne potrošnje, smanjenju opterećenja na rad, reformi tržišta rada i aktiviranju resursa privrede i podrške privrednim aktivnostima.

Imajući u vidu trenutnu situaciju u kojoj se projekcije rashoda budžeta Vlade Federacije BiH u narednom srednjoročnom periodu moraju uklopiti u raspoložive prihode istaknute u Poglavlju 2., neophodan je nastavak politike restriktivne budžetske potrošnje, što uključuje:

- Pridržavati se principa restriktivne politike javne potrošnje i nastaviti provoditi ograničavanje rasta zapošljavanja i troškova plaća i naknada kako bi se stvorio dodatni prostor za uštede sredstava,
- Nastaviti sa ograničavanjem utroška sredstava za materijal i usluge, te unapređenjem kontrola u postupcima racionalnog trošenja sredstava za rad.

Obratiti posebnu pažnju na pozicije koje imaju najveće učešće ukupnim materijalnim troškovima, a naročito utrošak sredstava po osnovu ugovora o djelu i formiranja komisija, obzirom da su se najveće primjedbe revizije budžetskih korisnika odnosile upravo na takve utroške,

- Planirati tekuće i kapitalne transfere na svim nivoima sa aspekta važeće pravne regulative, a u skladu sa načelima restriktivne politike javne potrošnje. Detaljno analizirati dosadašnje učinke, kao i projicirane efekte buduće potrošnje na stanje u nadležnom resoru,
- Voditi računa i o planiranju sredstava za potraživanja iz radnog spora, odnosno sredstva za izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju, kao i zateznih kamata na sudska rješenja i troškove spora i
- Poštovati princip restriktivnih mjera javne potrošnje u pogledu nabavku stalnih sredstava, te planirati nabavku osnovnih sredstava u skladu sa realnim potrebama, uz detaljnu specifikaciju i obrazloženje za svaku pojedinu stavku.

5.3.2. Inicijative za uvođenje gender/rodno odgovornog budžetiranja

5.3.2.1. Rodno odgovorno budžetiranje (ROB)

Vlada Federacije BiH, kroz programski budžet zasnovan na rezultatima, podržava i inicijativu za uvođenje ROB-a. Nakon što je Vlada Federacije BiH razmotrila i usvojila Završni izvještaj o postignutim rezultatima provođenja Strateškog plana za uvođenje rodno odgovornog budžeta u Budžet Federacije BiH 2013.-2015. sa preporukama, nastavak razvoja ove inicijative je osiguran donošenjem Odluke Vlade Federacije BiH¹¹⁴ za čiju su realizaciju zaduženi Federalno ministarstvo finansija i Gender centar Federacije BiH, svako u okviru svoje nadležnosti, kao i rukovodoci odabranih budžetskih programa, u smislu preuzimanja odgovornosti za namjensko i svrsishodno planiranje i korištenje budžetskih sredstava, u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti spolova u BiH¹¹⁵ i Gender akcijskom planom BiH (GAP BiH)¹¹⁶. Vlada Federacije BiH je imenovala i Koordinacijski odbor za koordinaciju i praćenje provedbe GAP BiH, čiji će redovni izvještaji za Vladu Federacije BiH sadržavati i rezultate provedbe ROB-a. Trenutno se prati rodni utjecaj budžetske potrošnje na 11 programa/14 projekata unutar Budžeta Federacije BiH iz nadležnosti Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Federalnog ministarstva kulture i sporta, Federalnog ministarstva okoliša i turizma i Federalnog ministarstva zdravstva.

Federalno ministarstvo finansija je, u poglavlju „Smjernice za izradu finansijskog zahtjeva“ BI 1, jasno utvrdila obavezu budžetskih korisnika, da prilikom pripreme programskih tablica finansijskog zahtjeva za naredno trogodišnje razdoblje, u iste, između ostalog, uključuje: jasan zakonski temelj iz oblasti ravnopravnosti spolova,

¹¹⁴ Odluka broj 547/2016, „Sl. novine Federacije BiH“, broj: 19/16

¹¹⁵ „Službeni glasnik BiH“, br.16/03 i 102/09

¹¹⁶ Službeni glasnik BiH“, br.98/13

procjenu efekata uz sagledavanje dosadašnjeg učinka, analize troškova i koristi, jasna obrazloženja o opravdanosti potrošnje i očekivanim rezultatima, kao i uputu za obavezno korištenje aplikacije ROB, kao nadogradnje unutar BPMIS. Analizom dostavljenih budžetskih zahtjeva, u okviru odabranih 14 projekata unutar budžetskih programa i relevantnih transfera za uvođenje ROB-a, utvrđeno je da budžetski potrošači još uvijek ne uključuju zahtjeve ROB-a u programske tablice na zadovoljavajućem nivou, odnosno, još uvijek nije vidljivo učešće žena i muškaraca kao krajnjih korisnika/ica u planiranim aktivnostima nadležnih ministarstava finansiranim iz Budžeta Federacije BiH.

U narednom razdoblju Federalno ministarstvo finansija će pojačati napore za dodatna unapređenja procesa planiranja Budžeta Federacije BiH, sa ciljem postizanja veće budžetske discipline uključivanjem standarda ravnopravnosti spolova. Posebna pažnja će se posvetiti ovom pitanju kroz adekvatnu razradu principa ravnopravnost spolova i jednakih mogućnosti u procesu izrade i primjene u budućnosti Propisa o metodologiji za povezivanje razvojnog, finansijskog i investicionog planiranja u Federaciji BiH, u skladu sa obavezama iz st. 3. čl. 32. Zakona o razvojnog planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji BiH¹¹⁷.

5.4. Gornje granice rashoda budžetskih korisnika Vlade Federacije BiH za period 2019. – 2021. godina po sektorima

Uzimajući u obzir izvršene analize i preporuke koje su spomenute u prethodnom poglavlju, u narednom dijelu se daju gornje granice rashoda budžetskih korisnika za sljedeću budžetsku i naredne dvije fiskalne godine. Zahtjevi budžetskih korisnika i početna budžetska ograničenja, za svakog budžetskog korisnika, izloženi su u Tabeli 5.5.

Dokumentom okvirnog budžeta za period 2019. – 2021. godina projicirane gornje granice rashoda za 2019. godinu iznose 2.658,1 mil. KM, za 2020. godinu 2.620,5 mil. KM i za 2021. godinu 2.621,3 mil. KM.

U odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, u 2019. godini ovaj iznos predstavlja smanjenje za 11,1%, u 2020. godini smanjenje za 13%, te u 2021. godini smanjenje za 13%.

Projicirane gornje granice rashoda iznose:

- 2.658,1 mil.KM za 2019.
- 2.620,5 mil. KM za 2020. i
- 2.621,3 mil. KM za 2021. godinu

¹¹⁷ „Službene novine Federacije BiH, broj 32/17

Tabela 5.2. Pregled sažetih sektorskih gornjih granica rashoda Federacije BiH za period 2019. – 2021. godina

FUN KOD	BUDŽETSKI KORISNIK	BUDŽET					PROJEKCIJE					
		2018	% BDP	Zahtjev 2019	Zahtjev 2020	Zahtjev 2021	Odobreno 2019	% BDP	Odobreno 2020	% BDP	Odobreno 2021	% BDP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	UKUPNI RASHODI	2.989.662	14,61%	3.102.749	2.985.341	2.953.682	2.658.063	12,57%	2.620.482	11,98%	2.621.248	11,31%
01	OPĆE JAVNE USLUGE	1.480.631	7,24%	1.381.227	1.360.912	1.378.702	1.364.100	6,45%	1.348.385	6,16%	1.352.312	5,84%
02	JAVNI RED I SIGURNOST	154.322	0,75%	219.382	172.050	171.466	172.944	0,82%	149.747	0,68%	148.818	0,64%
03	EKONOMSKI POSLOVI	466.209	2,28%	462.111	388.605	343.867	178.999	0,85%	174.299	0,80%	174.404	0,75%
04	ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	6.937	0,03%	14.002	13.102	13.082	6.943	0,03%	6.949	0,03%	6.956	0,03%
05	STAMBENI I ZAJEDNIČKI POSLOVI	9.894	0,05%	28.533	28.401	22.846	8.822	0,04%	8.859	0,04%	8.776	0,04%
06	ZDRAVSTVO	49.470	0,24%	67.174	64.273	64.590	53.157	0,25%	50.564	0,23%	50.639	0,22%
07	REKREACIJA, KULTURA I RELIGIJA	13.356	0,07%	16.013	15.710	15.836	13.780	0,07%	13.812	0,06%	13.626	0,06%
08	OBRAZOVANJE	9.154	0,04%	19.171	21.352	24.880	9.469	0,04%	9.360	0,04%	9.340	0,04%
09	SOCIJALNA ZAŠTITA	799.688	3,91%	895.137	920.938	918.413	849.849	4,02%	858.506	3,92%	856.378	3,70%
	BDP FBiH REALNI		20.460.000					21.138.000		21.878.000		23.173.000

Izvor: Federalno ministarstvo finansija

5.4.1. Opće javne usluge

Gornja granica rashoda za sektor Opće javne usluge za 2019. godinu projicirana je u iznosu od 1.364,3 mil. KM. Za 2020. godinu je projicirano 1.348,4 mil. KM, a za 2021. godinu 1.352,3 mil. KM. Ovako određene gornje granice rashoda su, u odnosu na Budžet Federacije BiH za 2018. godinu, u 2019. godini smanjene za 7,8%, u 2020. godini za 8,9%, dok u 2021. godini to smanjenje iznosi 8,6%.

Određena gornja granica rashoda sektora općih javnih usluga za 2019. godinu ima učešće u BDP-u Federacije BiH od 6,45%. Za 2020. godinu taj udio je 6,16% BDP-a Federacije BiH, a za 2021. godinu 5,84% BDP-a Federacije BiH.

5.4.2. Javni red i sigurnost

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 172,9 mil. KM za 2019. godinu, 149,7 mil. KM za 2020. godinu i 148,8 mil. KM za 2021. godinu.

Određena gornja granica rashoda sektora Javni red i sigurnost za 2019. godinu ima učešće od 0,82% u BDP-u Federacije BiH. Za 2020. godinu taj udio je 0,68% BDP-a Federacije BiH, a za 2021. godinu 0,64% BDP-a Federacije BiH.

5.4.3. Ekonomske usluge

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 179,0 mil. KM u 2019. godini, 174,3 mil. KM u 2020. godini i 174,4 mil. KM u 2021. godini.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,85% u BDP-u Federacije BiH za 2019. godinu, za 2020. godinu 0,80%, a za 2021. godinu to učešće iznosi 0,75% BDP-a Federacije BiH.

5.4.4. Zaštita životne sredine

Gornja granica rashoda za ovaj sektor je projicirana u iznosu od 6,9 mil. KM u 2019. godini, 6,9 mil. KM u 2020. godini i 7,0 mil. KM u 2021. godini.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,03% u BDP-u Federacije BiH za 2019., 2020. i 2021. godinu.

5.4.5. Stambeni i zajednički poslovi

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je za 2019. godinu u iznosu od 8,8 mil. KM. Za 2020. godinu iznosi 8,9 mil. KM, a u 2021. godini 8,8 mil. KM.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,04% u BDP-u Federacije BiH za 2019., 2020. i 2021. godinu.

5.4.6. Zdravstvo

Gornja granica rashoda za ovaj sektor u 2019. godini je projicirana u iznosu od 53,2 mil. KM, u 2020. godini iznosi 50,6 mil. KM, a za 2021. godinu projicirana gornja granica rashoda iznosi 50,6 mil. KM.

Određena gornja granica rashoda sektora Zdravstvo za 2019. godinu ima učešće u BDP-u Federacije BiH od 0,25%. U 2020. godini je taj udio 0,23% BDP-a Federacije BiH, a za 2021. godinu iznosi 0,22% BDP-a Federacije BiH.

5.4.7. Rekreacija, kultura i religija

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je za 2019. godinu u iznosu od 13,8 mil. KM, za 2020. godinu 13,8 mil. KM i 13,6 mil. KM za 2021. godinu.

Ovako određena gornja granica rashoda ovog sektora ima učešće od 0,07% u BDP-u Federacije BiH za 2019. godinu, i 0,06% u BDP-u Federacije BiH za 2020. i 2021. godinu.

5.4.8. Obrazovanje

Gornja granica rashoda za ovaj sektor projicirana je u iznosu od 9,5 mil. KM za 2019. godinu, 9,4 mil. KM za 2020. godinu i 9,3 mil. KM za 2021. godinu.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora za 2019., 2020. godinu i 2021. godinu ima udio u BDP-u Federacije BiH od 0,04%.

5.4.9. Socijalna zaštita

Gornja granica rashoda za sektor Socijalna zaštita je projicirana u iznosu od 849,8 mil. KM u 2019. godini, 858,5 mil. KM u 2020. godini i 856,4 mil. KM u 2021. godini.

Određena gornja granica rashoda ovog sektora za 2019. godinu ima učešće od 4,02% u BDP-u Federacije BiH. Za 2020. godinu taj udio je 3,92% BDP-a Federacije BiH, a za 2021. godinu 3,7% BDP-a Federacije BiH.

Tabela 5.3. Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za period 2019. - 2021.

FUN. KOD	SUKUPNA KATEGORIJA	BUDŽET 2019.	ZAHTEJIVI BUDŽET 3KH KORISNIKA			PRIJEDLOZI FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANCIA		
			2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.
	UKUPNI RASHODI	2.888.881.837	3.102.743.762	2.985.341.238	2.853.832.147	2.863.082.788	2.820.482.023	2.821.247.980
01	OPŠTE JAVNE USLUGE	1.480.630.822	1.381.226.938	1.360.912.071	1.378.702.192	1.364.100.289	1.348.384.975	1.352.311.588
1001	Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	5.148.700	6.548.422	5.391.240	5.440.141	5.409.000	5.108.000	5.108.000
1002	Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH	8.508.440	11.254.480	9.083.405	9.073.092	10.899.000	8.999.000	8.999.000
1003	Zajednička služba Parlamenta Federacije BiH	942.895	1.017.298	991.331	989.095	979.500	979.500	979.500
1101	Ured predsjednika Federacije BiH	1.194.878	1.895.100	1.742.882	1.742.882	1.306.087	1.227.880	1.230.854
1102	Ured potpredsjednika Federacije BiH	855.828	1.742.280	1.629.182	1.629.182	973.371	889.083	891.303
1103	Ured potpredsjednika Federacije BiH	851.743	1.432.818	1.332.219	1.332.219	987.300	880.041	882.291
1201	Vlada Federacije BiH	18.628.333	11.713.983	11.404.485	11.404.485	18.088.320	18.838.784	18.848.078
1202	Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	38.888.279	47.840.888	47.731.283	42.784.488	44.888.048	44.882.078	39.810.208
1203	Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađivanje sa politima EU	517.181	800.189	820.484	822.382	880.848	838.500	838.888
1204	Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	344.747	488.587	488.772	472.382	587.401	583.611	408.438
1205	Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH	374.778	483.828	430.372	418.000	420.011	398.888	391.482
1207	Ured Vlade Federacije BiH i Hercegovine za evropske integracije	198.822	347.520	348.738	348.980	207.888	210.071	213.879
1501	Federalno ministarstvo finansija	1.337.383.883	1.200.034.033	1.187.981.098	1.197.888.188	1.199.983.128	1.187.989.098	1.197.843.188
1802	Poverljiva uprava	48.031.883	61.028.808	58.821.887	57.270.900	61.273.000	60.088.888	60.408.837
1804	Financijska policija	1.791.311	2.133.828	1.898.782	1.828.888	2.080.432	1.944.810	1.983.821
3401	Federalni zavod za statistiku	6.440.800	10.183.833	10.588.342	24.783.808	7.718.888	9.012.888	8.880.884
3801	Aktiv FBiH	507.478	777.587	778.981	789.989	818.000	888.000	811.000
4401	Ured za saradnju u instituciji u FBiH	4.888.808	5.043.704	5.888.237	5.810.138	5.043.704	5.888.237	5.810.138
5801	Agencija za državnu službu	2.284.079	2.828.880	2.933.882	2.913.888	2.284.411	2.280.888	2.302.124
5802	Odbor državne službe za lobe	408.410	481.729	488.138	487.548	439.884	427.838	430.319
6201	Federalna uprava za inspekciju poslova	8.870.877	12.278.822	9.388.400	9.388.884	9.481.000	9.488.000	8.818.000
6301	Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji BiH	488.718	482.880	484.882	488.790	488.888	487.871	488.882
6401	Federalna agencija za upravljanje odloznom imovinom	721.800	1.000.000	1.100.000	1.200.000	891.000	891.000	881.000
03	JAVNI RED I SIGURNOST	154.322.039	219.382.089	172.050.215	171.465.824	172.943.717	149.748.884	148.817.920
1401	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	8.127.432	13.284.043	9.230.828	9.988.828	9.898.887	8.408.888	8.783.819
1402	Federalna uprava policije	34.219.889	60.388.348	38.088.134	38.888.189	48.388.209	33.788.082	34.033.233
1801	Federalno ministarstvo pravde	4.187.078	7.239.133	7.281.733	7.239.833	4.788.732	4.772.888	4.778.841
1802	Klasno popravni zavod	48.888.207	68.818.339	68.888.471	68.808.832	60.874.889	48.832.032	48.879.781
2801	Ustavni sud FBiH	1.818.872	2.234.333	2.001.719	2.127.798	1.798.348	1.717.289	1.721.880
2801	Vrhovni sud FBiH	9.303.871	10.147.882	10.248.781	10.438.833	9.798.388	9.884.189	9.898.881
2802	Sudski polje	18.488.882	28.088.874	23.401.189	23.288.918	21.821.838	20.428.237	20.482.182
2801	Federalno tužilaštvo FBiH	4.003.881	4.844.884	4.331.884	4.488.379	4.087.342	4.078.084	4.082.884
2801	Federalno pravobranštvo	1.270.390	3.910.131	3.878.881	3.887.810	1.988.230	1.980.884	1.988.838
4801	Federalna uprava za civilnu zaštitu	23.044.088	24.384.884	18.274.888	17.718.488	21.833.128	17.978.882	18.183.347
4802	Služba civilne zaštite	80.000	70.000	70.000	70.000	80.000	80.000	80.000
4701	Gender center FBiH	400.118	433.824	441.248	448.318	417.131	418.874	420.028
04	EKONOMSKI POSLOVI	468.209.137	462.111.119	388.804.655	343.867.395	178.999.177	174.239.070	174.404.381
1208	Federalna komisija za konkurenciju	331.880	481.080	540.838	820.818	388.400	388.837	387.809
1701	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	27.182.447	33.784.882	32.873.901	33.088.088	28.128.180	27.884.180	27.884.180
1801	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	331.938.882	23.483.822	180.987.187	118.888.088	48.878.832	43.112.411	43.114.474
2201	Federalno ministarstvo trgovine	1.487.788	2.018.244	1.720.808	1.718.383	1.688.030	1.801.813	1.808.823
2401	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	77.024.888	148.181.441	188.884.400	188.700.800	77.884.721	77.033.424	77.218.170
3801	Federalni hidro meteorološki zavod	2.541.887	3.342.090	3.027.810	3.087.280	2.788.403	2.737.481	2.788.822
3701	Federalni zavod za programiranje razvoja	882.103	887.781	748.380	741.321	734.388	722.788	727.888
3801	Federalna direkcija za robne tokove	8.029.724	17.083.870	8.018.230	8.728.880	8.108.838	8.128.038	8.172.432
5001	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	13.131.742	14.281.823	14.183.881	14.207.484	8.283.781	8.383.843	8.408.074
5701	Federalni zavod za geologiju	1.087.218	1.887.800	1.388.900	1.370.000	1.230.000	1.214.000	1.130.000
5801	Federalni zavod za agropedologiju	1.089.422	1.822.893	1.328.442	1.282.781	1.388.824	1.210.278	1.208.340
5901	Federalni zavod za poljoprivredu Sarajeva	2.028.888	3.988.400	3.980.820	4.182.133	2.318.780	2.211.129	2.218.440
6001	Federalni agrometeorološki zavod Mostar	2.878.408	4.220.000	4.280.000	4.888.000	2.834.839	2.882.313	2.883.828
05	ZAŠTITA ŽIVOTNE BREDINE	6.938.828	14.001.579	13.101.579	13.081.579	6.942.638	6.948.198	6.955.788
6101	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	6.938.828	14.001.579	13.101.579	13.081.579	6.942.638	6.948.198	6.955.788
06	STAMBENI I ZAJEDNIČKI POSLOVI	9.894.323	28.532.588	28.400.738	22.845.738	8.821.788	8.888.964	8.778.893
2301	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	8.148.879	22.888.838	22.771.888	17.221.888	4.982.788	4.888.214	4.897.143
3301	Federalna uprava za geodetske i inženjersko-pravne poslove	3.748.344	8.883.888	8.888.780	8.888.780	3.828.000	3.973.780	3.878.780
07	ZDRAVSTVO	49.469.909	67.173.779	64.272.508	64.590.208	53.188.899	50.564.449	50.638.867
2001	Federalno ministarstvo zdravstva	40.407.818	58.842.882	53.939.831	54.281.831	43.882.401	40.987.884	40.984.888
2002	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH i Hercegovine	9.062.091	10.830.927	10.332.877	10.308.377	9.484.488	9.578.888	9.644.288
08	REKREACIJA, KULTURA I RELIGIJA	13.388.333	16.012.509	15.709.910	15.836.267	13.779.980	13.812.440	13.625.957
4801	Federalna novinarska agencija	2.898.800	3.348.118	3.043.820	3.188.877	2.948.800	2.970.800	2.778.800
5201	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.788.833	12.888.390	12.888.390	12.888.390	10.834.800	10.841.840	10.848.857
09	OBRAZOVANJE	9.154.189	19.170.830	21.351.819	24.880.283	9.469.189	9.389.582	9.339.775
5401	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	8.472.284	18.274.033	20.448.118	23.883.839	8.708.039	8.888.700	8.882.478
5501	Južni Centar za edukaciju sudija i tužilaca	881.889	888.827	908.701	928.474	782.880	802.882	777.428
10	SOCIJALNA ZAŠTITA	799.688.237	895.137.324	920.937.746	918.412.963	849.849.187	858.508.493	856.378.010
3201	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odrambeno-vojnog bojišnog rata	328.888.833	328.888.818	328.888.818	328.844.918	328.144.800	328.371.882	328.371.882
5101	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	448.489.289	9.018.771.184	828.048.237	828.824.271	488.148.887	807.880.041	808.712.888
5301	Federalno ministarstvo razvojnih poslova i socijalne politike	28.343.328	83.728.344	83.380.893	83.043.778	28.884.800	28.884.800	28.283.800

Prilog 1. – Zahtjevi budžetskih korisnika – Prijedlozi Federalnog ministarstva finansija

BUDŽETSKI KORISNIK	IZVORI SREDSTAVA	BUDŽET 2018	ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA			UTVRĐENI LIMITI PRIJEDLOG		
			2019	2020	2021	2019	2020	2021
1001 Dom naroda Parlamenta Federacije	10 Budžetski prihodi	5.146.700	6.545.492	5.391.240	5.440.141	6.409.000	5.105.000	5.105.000
1002 Predstavnički dom Parlamenta Federacije	10 Budžetski prihodi	8.508.440	11.254.450	9.053.405	9.073.092	10.899.000	8.599.000	8.599.000
1003 Zajedničke službe Parlamenta Federacije	10 Budžetski prihodi	942.896	1.017.256	991.331	989.096	975.500	975.500	975.500
1101 Ured predsjednika Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	1.194.578	1.895.100	1.742.552	1.742.552	1.306.057	1.227.850	1.230.654
1102 Ured potpredsjednika Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	858.825	1.742.250	1.629.152	1.629.152	973.371	889.083	891.303
1103 Ured potpredsjednika Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	851.743	1.432.618	1.332.219	1.332.219	957.300	880.041	882.291
1201 Vlada Federacije BiH	10 Budžetski prihodi	15.625.338	11.713.963	11.404.453	11.404.428	16.085.320	15.838.754	15.846.078
1202 Služba za zajedničke poslove organa i tijela u FBiH	10 Budžetski prihodi	36.855.279	47.640.656	47.731.258	42.764.458	44.685.046	44.682.076	39.810.208
1203 Ured Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU	10 Budžetski prihodi	517.151	600.169	520.464	522.352	560.845	535.500	538.665
1204 Ured Vlade FBiH za odnose sa javnošću	10 Budžetski prihodi	344.747	466.387	458.772	472.362	387.401	393.611	405.438
1205 Ured za saradnju i zastupanje pred Ustavnim sudom BiH	10 Budžetski prihodi	374.778	493.626	430.372	419.000	420.011	398.688	391.452
1206 Federalna komisija za koncesije	10 Budžetski prihodi	331.860	481.050	540.538	520.618	356.400	356.837	357.609
1207 Ured Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za evropske integracije	10 Budžetski prihodi	196.622	347.520	348.738	349.960	207.666	210.071	213.679
1401 Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	10 Budžetski prihodi	8.127.432	13.264.043	9.230.825	9.969.825	9.596.887	8.409.968	8.763.519
1403 Federalna uprava policije	10 Budžetski prihodi	34.219.899	60.305.345	36.065.134	35.935.189	46.335.209	33.738.052	34.003.223
1501 Federalno ministarstvo pravde	10 Budžetski prihodi	4.157.075	7.239.133	7.251.733	7.226.533	4.765.972	4.772.889	4.779.841
1502 Kazneno popravni zavodi	10 Budžetski prihodi	48.663.207	66.818.336	55.856.471	55.908.832	50.574.459	46.532.002	46.679.781
1601 Federalno ministarstvo finansija	30 Fond namjenskih prihoda	5.500.000	5.000.000	5.100.000	5.200.000	5.000.000	5.100.000	5.200.000
	10 Budžetski prihodi	1.331.863.583	1.195.034.093	1.182.881.096	1.192.655.155	1.194.953.126	1.182.869.096	1.192.643.155
	Ukupno	1.337.363.583	1.200.034.093	1.187.981.096	1.197.855.155	1.199.953.126	1.187.969.096	1.197.843.155
1603 Porezna uprava	10 Budžetski prihodi	46.031.863	61.025.605	56.821.557	57.270.900	51.273.200	50.055.696	50.405.837
1604 Finansijska policija	10 Budžetski prihodi	1.791.311	2.133.828	1.895.752	1.926.855	2.060.243	1.944.810	1.983.621

BUDŽETSKI KORISNIK	IZVORI SREDSTAVA	BUDŽET 2018	ZAHTEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA			UTVRĐENI LIMITI PRIJEDLOG		
			2019	2020	2021	2019	2020	2021
1701 Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	10 Budžetski prihodi	14.692.447	20.754.892	19.373.901	19.559.086	16.126.150	14.154.150	14.154.150
	30 Fond namjenskih prihoda	12.500.000	13.000.000	13.500.000	13.500.000	13.000.000	13.500.000	13.500.000
	Ukupno	27.192.447	33.754.892	32.873.901	33.059.086	29.126.150	27.654.150	27.654.150
1801 Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	30 Fond namjenskih prihoda	9.360.200	9.360.200	7.000.199	7.000.199	9.360.200	7.000.199	7.000.199
	10 Budžetski prihodi	322.575.382	224.093.023	153.956.998	108.597.870	36.216.183	36.112.212	36.114.275
	Ukupno	331.935.582	233.453.223	160.957.197	115.598.069	45.576.383	43.112.411	43.114.474
2001 Federalno ministarstvo zdravstva	10 Budžetski prihodi	39.707.818	55.642.852	52.939.831	53.281.831	42.962.401	40.287.594	40.294.368
	30 Fond namjenskih prihoda	700.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	700.000	700.000	700.000
	Ukupno	40.407.818	56.642.852	53.939.831	54.281.831	43.662.401	40.987.594	40.994.368
2002 Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine	10 Budžetski prihodi	9.062.091	10.530.927	10.332.677	10.308.377	9.494.498	9.576.855	9.644.299
2201 Federalno ministarstvo trgovine	10 Budžetski prihodi	1.467.766	2.016.244	1.720.806	1.719.353	1.665.030	1.501.613	1.508.523
2301 Federalno ministarstvo prostornog uređenja	10 Budžetski prihodi	5.112.979	21.868.835	21.771.986	16.221.986	4.922.766	4.815.214	4.827.143
	30 Fond namjenskih prihoda	1.036.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	70.000	70.000	70.000
	Ukupno	6.148.979	22.868.835	22.771.986	17.221.986	4.992.766	4.885.214	4.897.143
2401 Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	10 Budžetski prihodi	75.944.688	144.100.441	154.593.400	155.639.600	76.523.721	76.142.424	76.157.170
	30 Fond namjenskih prihoda	1.080.000	1.061.000	1.061.000	1.061.000	1.061.000	1.061.000	1.061.000
	Ukupno	77.024.688	145.161.441	155.654.400	156.700.600	77.584.721	77.203.424	77.218.170
2501 Ustavni sud FBiH	10 Budžetski prihodi	1.619.672	2.204.333	2.001.719	2.127.795	1.796.348	1.717.286	1.721.560
2601 Vrhovni sud FBiH	10 Budžetski prihodi	9.303.871	10.147.892	10.246.721	10.435.633	9.798.385	9.654.195	9.699.281
2602 Sudska policija	10 Budžetski prihodi	19.452.652	26.089.874	23.401.195	23.299.916	21.921.638	20.429.237	20.452.152
2801 Federalno tužilaštvo FBiH	10 Budžetski prihodi	4.003.661	4.544.594	4.331.884	4.459.379	4.087.342	4.075.094	4.083.254
2901 Federalno pravobranilaštvo	10 Budžetski prihodi	1.270.390	3.910.131	3.878.631	3.867.610	1.955.220	1.960.564	1.965.936
3201 Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	10 Budžetski prihodi	325.855.693	329.530.816	329.537.616	329.544.916	326.144.500	325.371.652	325.371.652
3301 Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	10 Budžetski prihodi	3.745.344	5.663.750	5.628.750	5.623.750	3.829.000	3.973.750	3.878.750
3401 Federalni zavod za statistiku	10 Budžetski prihodi	6.440.800	10.193.633	12.595.342	24.763.605	7.715.895	9.012.558	8.550.564
3501 Federalni hidrometeorološki zavod	10 Budžetski prihodi	2.541.597	3.342.090	3.027.810	3.087.280	2.785.403	2.737.481	2.783.622
3601 Arhiv FBiH	10 Budžetski prihodi	507.476	777.587	775.691	789.969	616.000	599.000	511.000

BUDŽETSKI KORISNIK	IZVORI SREDSTAVA	BUDŽET 2018	ZAHTEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA			UTVRĐENI LIMITI PRIJEDLOG		
			2019	2020	2021	2019	2020	2021
3701 Federalni zavod za programiranje razvoja	10 Budžetski prihodi	682.103	867.791	749.380	741.321	734.368	722.765	727.685
3801 Federalna direkcija robnih rezervi	10 Budžetski prihodi	5.029.724	17.053.670	8.018.230	6.729.690	5.105.528	5.129.028	5.172.343
4401 Ured za reviziju institucija u FBiH	10 Budžetski prihodi	4.658.608	5.043.704	5.505.237	5.510.138	5.043.704	5.505.237	5.510.138
4601 Federalna uprava za civilnu zaštitu	20 Fond prihoda po posebnim propisima (Vlastiti prihod)	45.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
	10 Budžetski prihodi	8.050.453	12.276.784	9.786.556	10.058.396	9.557.026	8.490.893	8.531.247
	30 Fond namjenskih prihoda	14.948.612	12.030.100	9.440.100	7.610.100	12.030.100	9.440.100	7.610.100
	Ukupno	23.044.065	24.354.884	19.274.656	17.716.496	21.635.126	17.978.993	16.189.347
4603 Štab civilne zaštite	10 Budžetski prihodi	60.000	70.000	70.000	70.000	60.000	60.000	60.000
4701 Gender centar FBiH	10 Budžetski prihodi	400.115	433.524	441.246	448.316	417.131	418.574	420.026
4901 Federalna novinska agencija	10 Budžetski prihodi	2.596.800	3.346.119	3.043.520	3.169.877	2.945.900	2.970.900	2.776.900
5001 Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	10 Budžetski prihodi	13.131.742	14.251.623	14.153.531	14.207.464	8.293.781	8.383.643	8.428.074
5101 Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	10 Budžetski prihodi	448.489.269	501.877.164	528.049.237	525.824.271	498.149.887	507.580.041	505.712.558
	Ukupno	448.489.269	501.877.164	528.049.237	525.824.271	498.149.887	507.580.041	505.712.558
5201 Federalno ministarstvo kulture i sporta	10 Budžetski prihodi	10.759.533	12.666.390	12.666.390	12.666.390	10.834.060	10.841.540	10.849.057
5301 Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	10 Budžetski prihodi	25.343.328	63.729.344	63.350.893	63.043.776	25.554.800	25.554.800	25.293.800
5401 Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	10 Budžetski prihodi	8.472.264	18.274.003	20.446.118	23.953.809	8.706.509	8.555.700	8.562.347
5501 JU Centar za edukaciju sudija i tužilaca	10 Budžetski prihodi	681.895	896.827	905.701	926.474	762.650	803.882	777.428
5601 Agencija za državnu službu	10 Budžetski prihodi	2.254.079	2.625.860	2.903.982	2.913.865	2.294.411	2.290.998	2.302.124
5602 Odbor državne službe za žalbe	10 Budžetski prihodi	406.410	481.729	456.138	457.549	439.584	427.835	430.319
5701 Federalni zavod za geologiju	10 Budžetski prihodi	1.097.216	1.987.800	1.328.900	1.370.000	1.230.000	1.214.000	1.130.000
5801 Federalni zavod za agropedologiju	10 Budžetski prihodi	1.069.422	1.522.893	1.329.442	1.292.781	1.389.824	1.210.276	1.208.346
5901 Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	10 Budžetski prihodi	2.028.585	3.998.402	3.960.520	4.152.133	2.316.750	2.211.129	2.217.540
6001 Federalni agromediterranski zavod Mostar	10 Budžetski prihodi	2.377.405	3.800.000	3.850.000	4.235.000	2.414.839	2.422.313	2.429.825
	20 Fond prihoda po posebnim propisima (Vlastiti prihod)	299.000	420.000	440.000	454.000	420.000	440.000	454.000
	Ukupno	2.676.405	4.220.000	4.290.000	4.689.000	2.834.839	2.862.313	2.883.825
6101 Federalno ministarstvo okoliša i turizma	30 Fond namjenskih prihoda	100.600	150.600	150.600	150.600	100.600	100.600	100.600
	10 Budžetski prihodi	6.836.225	13.850.979	12.950.979	12.930.979	6.842.035	6.848.596	6.855.189
	Ukupno	6.936.825	14.001.579	13.101.579	13.081.579	6.942.635	6.949.196	6.955.789
6201 Federalna uprava za inspeksijske poslove	10 Budžetski prihodi	8.570.977	12.278.522	9.358.400	9.388.554	9.461.000	9.466.000	8.515.000
6301 Agencija za reviziju privatizacije u Federaciji BiH	10 Budžetski prihodi	466.718	482.890	484.920	486.790	485.589	487.571	489.562
6401 Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom	10 Budžetski prihodi	721.900	1.000.000	1.100.000	1.200.000	891.000	891.000	881.000
UKUPNO		2.989.661.837	3.102.748.752	2.985.341.239	2.953.682.147	2.658.062.769	2.620.482.023	2.621.247.960
SVEUKUPNO		2.989.661.837	3.102.748.752	2.985.341.239	2.953.682.147	2.658.062.769	2.620.482.023	2.621.247.960

Popis tabela, grafikona, ilustracija i priloga

Naziv	Strana
Tabela 2.1. Stope rasta BDP-a zemalja Zapadnog Balkana	12
Tabela 2.2. Makroekonomski pokazatelji Federacije BiH (2014. - 2017.), u %	15
Tabela 2.3. Makroekonomski pokazatelji BiH (2016. -2021.)	18
Tabela 2.4. Indikatori na tržištu rada BiH	21
Tabela 2.5. Projekcije nominalnog i realnog BDP-a Federacije BiH, u mlrd KM	22
Tabela 2.6. Zbirni pregled ulaganja u projekte u implementaciji po DAC sektorima, u mil. KM	24
Tabela 3.1. Konsolidovani ukupni javni prihodi u Federaciji BiH	27
Tabela 3.2. Konsolidovani ukupni javni prihodi u Federaciji BiH • učešće u BDP-u BiH	32
Tabela 3.3. Konsolidovani ukupni javni prihodi u Federaciji BiH • učešće u GDP-u FBiH	33
Tabela 3.4. Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2018-2021. godina	34
Tabela 3.5. Prihodi po osnovu indirektnih poreza na Jedinstvenom računu • raspodjela korisnicima u Federaciji BiH	36
Tabela 3.6. Prihodi po osnovu poreza na dobit	39
Tabela 3.7. Prihodi po osnovu poreza na dohodak	41
Tabela 3.8. Prihodi Budžeta Federacije BiH	42
Tabela 3.9. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta	43
Tabela 3.9.1. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Unsko-sanski kanton•	44
Tabela 3.9.2. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Posavski kanton•	45
Tabela 3.9.3. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Tuzlanski kanton•	45
Tabela 3.9.4. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Zeničko-dobojski kanton•	46
Tabela 3.9.5. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Bosansko-podrinjski kanton•	46
Tabela 3.9.6. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Srednjobosanski kanton•	47
Tabela 3.9.7. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Hercegovačko-neretvanski kanton•	47
Tabela 3.9.8. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Zapadnohercegovački kanton•	48
Tabela 3.9.9. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta•Kanton Sarajevo•	48
Tabela 3.9.10. Ukupan okvir prihoda kantonalnih i općinskih/gradskih budžeta •Kanton 10•	49
Tabela 3.10. Prihodi vanbudžetskih fondova	49
Tabela 3.11. Prihodi upravitelja za ceste	50
Tabela 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2015. - 2018. godine	51
Tabela 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2019. – 2021. godine	55
Tabela 4.3. Plaće, naknade, doprinosi i broj zaposlenih u periodu 2019. – 2021. godina	56
Tabela 4.4. Rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za period 2017. - 2021. godine	59
Tabela 4.5. Konsolidovani rashodi JLS (izvršenje 2017., plan 2018., projekcije 2019. -2021.)	65
Tabela 4.6. Konsolidovani rashodi kantona (izvršenje 2017., plan 2018., projekcije 2019. -2021.)	66
Tabela 4.7. Finansijski planovi vanbudžetskih fondova (izvršenje 2017., plan 2018., projekcije 2019. -2021.)	68
Tabela 4.8. Konsolidovani prikaz rashoda za sve nivoe vlasti u Federaciji BiH	69
Tabela 4.9. Ukupan finansijski rezultat svih nivoa vlasti	70
Tabela 4.10. Stanje duga u Federaciji BiH na dan 31.12. po godinama, u mil. KM	71
Tabela 4.11. Stanje duga u Federaciji na dan 31.12.2017. godine, u mil. KM	72

Tabela 4.12. Stanje duga za koji obavezu izmirenja ima Vlada Federacije BiH, u mil. KM	73
Tabela 4.13. Stanje duga Vlade Federacije BiH po godinama, izuzimajući vanjski dug prenesen na krajnje dužnike, u mil. KM	74
Tabela 4.14. Struktura i kretanje unutarnjeg duga Vlade Federacije BiH po godinama, u mil. KM	74
Tabela 4.15. Nedospjeli dug na dan 31.12.2017. godine po emitovanim trezorskim zapisima Federacije BiH, u KM	75
Tabela 4.16. Nedospjeli dug na dan 31.12.2017. god. po emitovanim obveznicama FBiH, u KM	76
Tabela 4.17. Nedospjeli dug do 31.12.2017. godine po osnovu emitovanih obveznica za staru deviznu štednju, u KM	76
Tabela 4.18. Projekcije otplate unutarnjeg duga u periodu 2018.- 2021. godina, u mil. KM	77
Tabela 4.19. Stanje vanjskog duga u periodu 2011.- 2017. godina, u mil. KM	78
Tabela 4.20. Struktura vanjskog duga u Federaciji BiH po kreditorima, u mil. KM	79
Tabela 4.21. Otplate vanjskog duga u 2017. godini, u mil. KM	79
Tabela 4.22. Projekcija otplate vanjskog duga uključujući dug krajnjih korisnika na koje je supsidijarno prenesena obaveza, u mil. KM	80
Tabela 5.1. Projekcije Budžeta Federacije BiH za naredne tri godine	80
Tabela 5.2. Pregled sažetih sektorskih gornjih granica rashoda Federacije BiH za period 2019. – 2021. godina	83
Tabela 5.3. Unakrsni pregled gornje granice rashoda po sektorima za period 2019. - 2021.	90
Grafikon 2.1. Kretanje industrijske proizvodnje u BiH za period 2007-2017. god	16
Grafikon 2.2. Nominalni i realni BDP Federacije BiH (2014. – 2017)	17
Grafikon 2.3. BDP Federacije BiH 2017. po komponentama (%)	17
Grafikon 2.4 i 2.5: Pokazatelji tržišta rada Federacije BiH (2014. – 2017)	19
Grafikon 2.6. Bruto i neto plata FBiH (I-III 2018.)	23
Grafikon 2.7. Prikaz trenda kretanja nominalnog i realnog BDP-a FBiH (2014. - 2021), 000KM	25
Grafikon 3.1. Projekcije i tok izvršenja poreza na dobit	40
Grafikon 4.1. Struktura javne potrošnje za period 2014. - 2017. godine	55
Grafikon 4.2. Projekcija budžetske potrošnje za period 2019. – 2021. godine	57
Grafikon 4.3. Projekcije učešća pojedinih rashoda i izdataka u ukupnoj javnoj potrošnji u 2019. godini	58
Grafikon 4.4. Prikaz izdataka za materijal, sitni inventar i usluge za period 2015. - 2021. godina	60
Grafikon 4.5. Projekcija tekućih transfera za 2019. godinu	61
Grafikon 4.6. Projekcija kapitalnih transfera za 2019. godinu	63
Grafikon 4.7. Grafički prikaz projekcije iznosa transfera za period 2018.- 2021.godine	64
Ilustracija 1. Pregled oblasti strukturnih reformi	12
Prilog 1. – Zahtjevi budžetskih korisnika – Prijedlozi Federalnog ministarstva finansija	94